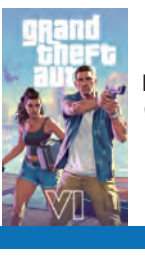
η σημερινη
Της Κυριακής

15.11.2026

ΟΠΟΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΣΥΛΛΟΓΑΤΑΙ ΣΥΛΛΟΓΑΤΑΙ ΚΑΛΑ • ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ

ΑΡ. 15382 ΤΙΜΗ €2 | www.simerini.com

ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ
GTA 6: Πώς ένα παιχνίδι αναστατώνει την παγκόσμια οικονομία
ΣΕΛΙΔΑ **14**

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΜΟΕ ΚΑΙ ΤΟΥ «ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ»

ΘΕΛΟΥΝ ΤΟΝ ΑΡΧΗΓΟ ΤΗΣ Ε.Φ. ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ «Τ/Κ ΣΤΡΑΤΟΥ» ΚΑΙ... ΨΕΥΔΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΣΕΛΙΔΕΣ **8-9**

ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΑΝΑΤΡΟΠΕΣ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΥΞΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΗ... ΠΑΓΙΔΑ ΣΤΑ 63

Τα ψιλά γράμματα της μεταρρύθμισης, η δυσκολότερη αφυπηρέτηση και η απειλή απώλειας αυξήσεων

Από τα 33 στα 38 χρόνια ασφάλισης για σύνταξη στα 63 – Δυσκολότερη η πρόωρη αφυπηρέτηση

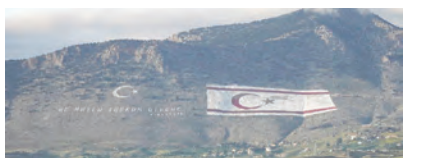
Μείωση 15,4% στη βασική σύνταξη στα 63 έναντι των 65, σύμφωνα με την ΠΕΟ – Μπόνους για εργασία έως τα 67

Στον αέρα οι αυξήσεις από το 2027 – Νομικό κώλυμα και κίνδυνος να χαθούν χρήματα χωρίς αναδρομικά

ΣΕΛΙΔΕΣ **4-5**

Διασταυρούμενη ή σταθμισμένη ψήφος – Πώς και από ποιους εμφανίστηκε... ΣΕΛΙΔΑ **12**

15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1983 – 15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2026
43 χρόνια ψευδοκράτος
ΣΕΛΙΔΑ **10**

ΑΜΕΤΑΚΙΝΗΤΗ Η ΑΓΚΥΡΑ
ΜΟΕ στη βιτρίνα, διχοτόμηση στην ατζέντα
ΣΕΛΙΔΑ **11**

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ
Με ΜΟΕ και οδοφράγματα προλειαίνεται η αποδοχή «λύσης» δύο χωριστών κρατών
ΣΕΛΙΔΑ **7**

ΧΡΗΣΤΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ
Εγκλωβισμένοι: Η τελευταία πράξη της εθνοκαθάρσεως στην Κύπρο
ΣΕΛΙΔΑ **5**

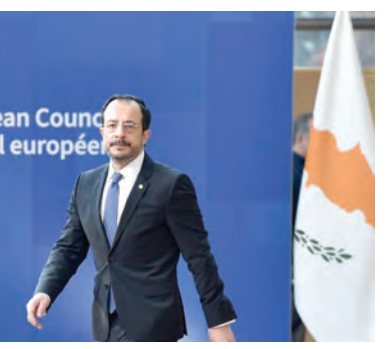
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ
Ένα δικαστήριο χωρίς δικαιοδοσία
ΣΕΛΙΔΑ **29**

ΤΑΣΟΣ ΓΙΑΣΕΜΙΔΗΣ
Η Τεχνητή Νοημοσύνη ανάμεσα στην υπόσχεση και στον κίνδυνο
ΣΕΛΙΔΑ **21**

ΟΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΚΟ, ΟΙ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΑΜ ΚΑΙ Η ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΗΣΥ

Τα «αγκάθια» Χριστοδουλίδη στον δρόμο για δεύτερη θητεία

Ζητά συμφωνία για τις πολιτικές της επόμενης κυβέρνησης το ΕΛΑΜ ΣΕΛΙΔΕΣ **2-3**

ΘΕΣΗ

Ποια ανάκληση του ψευδοκράτους;

Είναι 15η Νοεμβρίου σήμερα. Και θα ακουστεί ξανά η ορθή θέση: Να ανακληθεί το ψευδοκράτος! Την ίδια, όμως, στιγμή τι μας λέει η πολιτική μας ηγεσία; Ότι θέλει λύση διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας; Καλά, αυτή δεν είναι η τουρκική επιταγή του Νιχάτ Ερίμ από το 1956; Με μια τέτοια πολιτειακή συνταγή δεν θα μετατραπεί το σημερινό ψευδοκράτος, σε ισότιμο συνιστών κράτος; Υπάρχει ή όχι υποκρισία;..

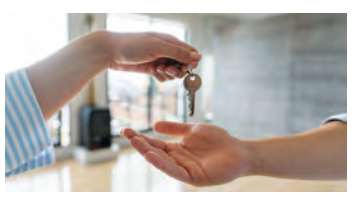
Συνέχεια στη σελίδα 2

ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΕΝΩ ΟΡΓΙΑΖΕΙ Η ΜΑΥΡΗ ΑΓΟΡΑ
Τσιγάρα €7, λαθρεμπόριο €27 εκατομμυρίων
ΣΕΛΙΔΑ **15**

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΧΑΣΜΑ
Αγροτική «βόμβα» €140 εκατομμυρίων
ΣΕΛΙΔΑ **22**

460 ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΔΕΝ ΑΡΚΟΥΝ
Απλησίαστα ενοίκια ακόμη και με έκπτωση 30%
ΣΕΛΙΔΑ **23**

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ
Ηλεκτρικά στην... όπισθεν, υβριδικά στο γκάζι!
ΣΕΛΙΔΑ **29**

ΘΕΣΗ

Πώς λοιπόν θα ανακληθεί το ψευδοκράτος όταν, σύμφωνα με την επίσημη θέση της ελληνοκυπριακής πλευράς, θα συνεταιρισθεί με τις ελεύθερες περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας; Αυτή είναι ανάκληση ή συνδρομή στη νομιμοποίηση των κατοχών «αρχών»; Διότι, ποια είναι η αιτία της ομοσπονδίας; Είναι ή όχι η τουρκική εισβολή, που επέβαλε τον γεωγραφικό, διοικητικό και πληθυσμιακό διαχωρισμό της Κύπρου; Δεν είναι γι' αυτόν το λόγο, που το Σ. Ασφαλείας εξέδωσε τα Ψηφίσματα 541 και 550, που καλούν τη διεθνή κοινότητα να μην αναγνωρίσει το ψευδοκράτος;

Πώς θα επέλθει απελευθέρωση με την ομοσπονδία όταν είναι τουρκική θέση από το 1956 και όταν το ψευδοκράτος θα συνεχίσει να υπάρχει μέσα από τους θεσμούς του, με τον κατοχικό ηγέτη να γίνεται συμπρόεδρος; Ποιον κοροϊδεύουμε τελικά; Τους Τούρκους ή τους ξένους, από τους οποίους ζητούμε βοήθεια για άρση της αδικίας; Οι ξένοι δεν θα είναι ποτέ βασιλικότεροι του βασιλέως. Οι δε Τούρκοι, εφόσον πήραν την ομοσπονδία, έβαλαν πλώρη για τα δύο κράτη. Επειδή μιλούν σήμερα για δύο κράτη, δεν σημαίνει ότι η ομοσπονδία, και δη συνομοσπονδιακού χαρακτήρα, έχει καθαγιαστεί και έχει γίνει σημαία μας. Είναι σύμβολο υποταγής, αναξιοπρέπειας και διχοτόμησης. Καθρεφτίζει το προηγούμενο βήμα της πλήρους τουρκοποίησης.

Είναι πλέον κουρασικός ο ένοχος ισχυρισμός: Ε, τι θέλετε να κάνουμε; Τι εισηγείστε; Κανονικό κράτος! Αυτό λέμε. Το αυτονόητο: Αντί να είναι βάση λύσης η τουρκική διχοτομική ομοσπονδία, που άνοιξε τις πύλες στα δύο κράτη, βάση λύσης θα πρέπει να είναι το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Δηλαδή το Πρωτόκολλο 10, με το οποίο εντάχθηκε ολόκληρη η Κύπρος στην ΕΕ με αναστολή του κεκτημένου στο βόρειο τμήμα λόγω κατοχής. Εάν θέλουν οι Τουρκοκύπριοι δημοκρατική λύση και εφαρμογή του κεκτημένου, δεν θα πρέπει να αξιώνουν χωριστό συνιστών κράτος, αλλά επανενσωμάτωσή τους στην Κυπριακή Δημοκρατία, την οποία, όπως η ανιδήλωση της 21ης Σεπτεμβρίου καθορίζει, θα πρέπει να αναγνωρίσει η Τουρκία ως προϋπόθεση της ενταξιακής της διαδικασίας. Αυτή είναι η φόρμουλα ανάκλησης του ψευδοκράτους και η αποτροπή της διχοτόμησης. Τα λοιπά συνθήματα συνιστούν υποκρισία. Και το χειρότερο είναι ότι έχουν ρήξει νερό στον μύλο των δύο κρατών και της διχοτόμησης.

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Έτος 46ο – 1η Έκδοση 3 Φεβρουαρίου 1976
Εκδότης και Συνιδρυτής: **Κώστας Ν. Χατζηκωστής**
Διατελέσας Διευθύνων Σύμβουλος: **Άντης Χατζηκωστής (2002-2010)**

Διευθυντής Εκδοτικού Οίκου Δίας: **Χρύσανθος Τσουρούλλης**
Βοηθός Αρχισυντάκτης: **Ανδρέας Κόκκινος**
Advertising Specialist: **Καρολίνα Νεοκλέους**
Λειτουργός Εμπορικού: **Ελισάβετ Ηρακλέους**
Brand Manager: **Σωτήρης Κυριάκου**
Δημιουργικό: **Χάρης Κατσιάμης**
Ιδιοκτησία: **Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ**
Κεντρικό Τηλέφωνο Επικοινωνίας: **22580580**,
Φαξ: 2**2580518**
Εμπορικό Τμήμα: **22580513, 22580491, 22580487**, Φαξ: **22580455**
Ιστοσελίδα: **www.simerini.com**
Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: **sintaxi@simerini.com**
Λεωφόρος Άντη Χατζηκωστή 31 και Αρχαγγέλου Γωνία, 2059 Στρόβολος, Λευκωσία.
Εκτύπωση: **MILKRO DIGITAL CYPRUS LTD**
Διανομή: **Kronos Public Ltd**

Copyright © Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημόσια Λτδ

Απαγορεύεται αυστηρώς η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά προτίμηση ή κατά διασκευή απόδοση του περιεχομένου (κειμένου ή φωτογραφίας) με οποιονδήποτε τρόπο, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφηση ή άλλο, χωρίς τη γραπτή έγκριση ή άδεια του εκδότη Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημόσια Λτδ.

PDF EDITION
ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΗ **«Σ»** ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ SMARTPHONES ΚΑΙ TABLETS

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ
Για έγκυρη και αξιόπιστη ενημέρωση στο **www.simerini.com.cy**

Τα «αγκάθια» Χριστοδουλίδη στον δρόμο για δεύτερη θητεία

Οι απαιτήσεις του ΔΗΚΟ, οι επιδιώξεις του ΕΛΑΜ και η στάση του ΔΗΣΥ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
panagiotouc@sigmalive.com

Η μάχη για τις προεδρικές εκλογές του 2028 έχει ήδη αρχίσει στο παρασκήνιο, με τον Νίκο Χριστοδουλίδη να βρίσκεται στο επίκεντρο των πολιτικών διεργασιών, χωρίς ωστόσο να έχει ξεκαθαρίσει εάν θα διεκδικήσει δεύτερη προεδρική θητεία. Ο ίδιος έχει δηλώσει ότι δεν έχει λάβει ακόμη τελική απόφαση και ότι το ζήτημα θα τον απασχολήσει το 2027. Η εκκρεμότητα αυτή, ωστόσο, δεν εμποδίζει τα κόμματα να προετοιμάζονται για το ενδεχόμενο νέας υποψηφιότητάς του, αλλά και να εξετάζουν τις συμμαχίες που θα μπορούσαν να διαμορφωθούν ενόψει της εκλογικής αναμέτρησης.

Ασφαλώς, το πολιτικό περιβάλλον είναι διαφορετικό από εκείνο του 2023. Ο Πρόεδρος δεν βρίσκεται πλέον στη θέση του υποψηφίου που επιδιώκει να συνθέσει μια ευρεία εκλογική συμμαχία από διαφορετικούς πολιτικούς χώρους. Βρίσκεται στην εξουσία σχεδόν τέσσερα χρόνια, έχει διαμορφώσει συγκεκριμένο κυβερνητικό αποτύπωμα και καλείται να αξιολογηθεί για τις επιλογές, τις επιτυχίες αλλά και τις αδυναμίες της διακυβέρνησής του. Παράλληλα, οι πολιτικές δυνάμεις που συνέβαλαν στην εκλογή του το 2023 δεν θεωρούν δεδομένη την επανάληψη της ίδιας συνεργασίας.

Στο επίκεντρο των διεργασιών βρίσκονται το Δημοκρατικό Κόμμα και το Εθνικό Λαϊκό Μέτωπο. Πρόκειται για δύο δυνάμεις που, παρά τις σημαντικές ιδεολογικές και πολιτικές διαφορές τους, διαθέτουν πλέον συγκρίσιμη κοινοβουλευτική παρουσία και υπολογίσιμη εκλογική βάση. Μαζί αριθμούν 16 από τις 56 έδρες που κατανεμήθηκαν στις βουλευτικές εκλογές και η στάση τους μπορεί να επηρεάσει τόσο τους πολιτικούς συσχετισμούς όσο και τη διαμόρφωση συμμαχιών.

> **«Στενεύουν τα περιθώρια συνεργασίας του ΔΗΚΟ με το ΑΚΕΛ»**

Το ΔΗΚΟ και η διαπραγμάτευση για την επόμενη πενταετία

Για τον Νίκο Χριστοδουλίδη, το ΔΗΚΟ αποτελεί τον σημαντικότερο υφιστάμενο κυβερνητικό εταίρο. Η συμμετοχή του στην εκτελεστική εξουσία δημιουργεί μια σχέση πολιτικής συνεργασίας, η οποία όμως δεν ισοδυναμεί με δεδομένη στήριξη στις προεδρικές εκλογές.

Η ηγεσία του ΔΗΚΟ έχει ξεκαθαρίσει ότι η απόφαση θα ληφθεί από τα συλλογικά όργανα του κόμματος, έπειτα από εσωκομματικό διάλογο και αξιολόγηση του κυβερνητικού έργου. Όπως πληροφορείται η «Σ», ο Νικόλας Παπαδόπουλος έχει επίσης ζητήσει να ακούσει τις προθέσεις του Προέδρου, το όραμά του και τις προτάσεις του για την επόμενη πενταετία. Η χαρακτηριστική αναφορά του ότι το ΔΗΚΟ δεν δίνει λευκές επιταγές σε κανέναν αποτυπώνει την πρόθεση της ηγεσίας να διατηρήσει διαπραγματευτικό περιθώριο.

Η διαδικασία διαβούλευσης με τη βάση και τα στελέχη αναμένεται να ολοκληρωθεί προς το τέλος του 2026 ή στις αρχές του 2027, οπότε το θέμα θα οδηγηθεί στην Κεντρική Επιτροπή. Ίδιες πληροφορίες αναφέρουν ότι στο τραπέζι παραμένουν περισσότερες από μία επιλογές, μεταξύ των οποίων η εκ νέου στήριξη του Χριστοδουλίδη, η αυτόνομη κάθοδος ή ακόμη και η διεκδίκηση της Προεδρίας από τον ίδιο τον Νικόλα Παπαδόπουλο. Καμία από αυτές τις επιλογές δεν αποτελεί ειλημμένη απόφαση.

Η στάση του ΔΗΚΟ έχει ιδιαίτερη σημασία και λόγω των σχέσεων του με το Προεδρικό. Παρά τη συμμετοχή του στην Κυβέρνηση, έχουν καταγραφεί

κατά καιρούς παράπονα για το επίπεδο ενημέρωσης και συνεννόησης μεταξύ των δύο πλευρών. Η δημόσια αντιπαράθεση του Παπαδόπουλου με τον Υπουργό Οικονομικών Μάκη Κεραυνό για τον Great Sea Interconnector αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα. Ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ επέκρινε τη στάση του υπουργού, επισημαίνοντας ότι εμφανίζονται αντιφάσεις ανάμεσα στη θέση τού Προέδρου υπέρ της προώθησης του έργου και στις επιφυλάξεις που διατυπώνει ο Υπουργός Οικονομικών. Το ζήτημα αναδεικνύει ότι, ακόμη και μέσα στην υφιστάμενη κυβερνητική συνεργασία, υπάρχουν ουσιαστικές διαφωνίες για στρατηγικές επιλογές.

Υπάρχει, επιπλέον, μια πολιτική διάσταση που περιορίζει τις εναλλακτικές του ΔΗΚΟ. Το ΑΚΕΛ έχει εκφράσει σοβαρές επιφυλάξεις για συνεργασία με το κόμμα όσο αυτό παραμένει στην κυβέρνηση Χριστοδουλίδη. Όπως πληροφορείται η «Σ», στελέχη του κόμματος της Αριστεράς χαρακτηρίζουν τα περιθώρια μιας τέτοιας συνεργασίας σχεδόν μηδενικά. Συνεπώς, η παραμονή του ΔΗΚΟ στην Κυβέρνηση δεν επηρεάζει μόνο τη σχέση του με τον Χριστοδουλίδη, αλλά και τις δυνατότητες διερεύνησης εναλλακτικών συνεργασιών.

Το ΕΛΑΜ διεκδικεί ρόλο και όχι απλώς ψήφους

Ακόμη μεγαλύτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η στάση του ΕΛΑΜ. Η εκλογική του άνοδος και η παρουσία του ως τρίτης κοινοβουλευτικής δύναμης το καθιστούν παράγοντα που δύσκολα μπορεί να αγνοηθεί στους σχεδιασμούς για το 2028. Το κόμμα του Χρίστου Χρίστου έχει αφήσει ανοικτό το ενδεχόμενο συνεργασίας με άλλες πολιτικές δυνάμεις, αλλά και συμμετοχής στην επόμενη κυβέρνηση.

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Σ», το ΕΛΑΜ θα μπορούσε να συμμετάσχει στην εκτελεστική εξουσία υπό την προϋπόθεση ότι θα υπάρξει προηγούμενη συμφωνία για τις πολιτικές που θα εφαρμοστούν. Ξεκαθαρίζει επίσης ότι η συμμετοχή σε υπουργεία δεν αποτελεί απλώς ζήτημα ανταλλαγής θέσεων. Η τοποθέτηση αυτή διαφοροποιεί τη συζήτηση από μιαν απλή εκλογική συμπόρευση και μεταφέρει το βάρος στις πολιτικές δεσμεύσεις της επόμενης κυβέρνησης.

Το ερώτημα είναι τι ακριβώς θα ζητήσει το ΕΛΑΜ από έναν υποψήφιο τον οποίο ενδεχομένως θα στηρίξει. Θα περιοριστεί σε μια συμφωνία για συγκεκριμένα νομοθετήματα και κυβερνητικές προτεραιότητες ή θα επιδιώξει ουσιαστική συμμετοχή στη διαμόρφωση της εκτελεστικής πολιτικής; Και εάν προκύψει συμφωνία με τον Χριστοδουλίδη, θα αποδεχθεί το ΕΛΑΜ μια κυβέρνηση στην οποία δεν θα έχει εκπροσώπηση ή θα επιμείνει στη συμμετοχή στελεχών του στο Υπουργικό Συμβούλιο;

Μια ενδεχόμενη συμμετοχή του ΕΛΑΜ στην Κυβέρνηση θα αποτελούσε σημαντική πολιτική εξέλιξη και θα άνοιγε συζήτηση για τον χαρακτήρα της κυβερνητικής συνεργασίας, την ιδεολογική της φυσιογνωμία και τις επιπτώσεις της στο εσωτερικό πολιτικό περιβάλλον.

Το Κυπριακό ως πεδίο σύγκρουσης

Η μεγαλύτερη πολιτική δυσκολία μιας ενδεχόμενης συνεργασίας Χριστοδουλίδη και ΕΛΑΜ εντοπίζεται στο Κυπριακό. Μεταξύ των δύο πλευρών

υπάρχει ουσιαστική διαφορά ως προς τη βάση επίλυσης του προβλήματος.

Ο Νίκος Χριστοδουλίδης έχει επαναλάβει τη δέσμευσή του για επανέναρξη των διαπραγματεύσεων στη βάση του συμφωνημένου πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών, με στόχο μια λύση διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας. Το ΕΛΑΜ, αντίθετα, έχει επανειλημμένα απορρίψει τη συγκεκριμένη βάση λύσης και ζητά αλλαγή στρατηγικής. Υποστηρίζει ότι πρέπει να διαμορφωθεί νέα πορεία, με διαφορετική προσέγγιση απέναντι στην Τουρκία και έμφαση στην αποχώρηση των κατοχικών στρατευμάτων, την επιστροφή των προσφύγων και την απαλλαγή από εγγυήσεις και επεμβατικά δικαιώματα.

Η πρόσφατη συμφωνία Χριστοδουλίδη και Έρχιουρμαν για τη διάνοιξη δύο νέων σημείων διέλευσης ανέδειξε εκ νέου αυτήν τη διαφορά. Το ΕΛΑΜ εξέφρασε επιφυλάξεις, υποστηρίζοντας ότι η ελληνοκυπριακή πλευρά προχωρεί σε υποχωρήσεις χωρίς επαρκές

> **«Ζητά συμφωνία για τις πολιτικές της επόμενης κυβέρνησης το ΕΛΑΜ»**

αντάλλαγμα από την Τουρκία. Είναι, ωστόσο, αξιοσημείωτο ότι η κριτική του δεν στράφηκε ευθέως κατά της Κυβέρνησης, όπως συνέβαινε σε προηγούμενες ανάλογες περιπτώσεις.

Το δίλημμα του ΔΗΚΟ απέναντι στο ΕΛΑΜ

Η προοπτική παράλληλης στήριξης του Χριστοδουλίδη από ΔΗΚΟ και ΕΛΑΜ δημιουργεί ένα επιπλέον πολιτικό πρόβλημα. Η ιδεολογική απόσταση δεν σημαίνει ότι αποκλείεται η συνεργασία σε συγκεκριμένα ζητήματα. Ωστόσο, η μεταφορά μιας τέτοιας συνεργασίας σε μια κοινή προεδρική υποψηφιότητα θα δημιουργούσε διαφορετικές συνθήκες.

Ο Νικόλας Παπαδόπουλος δήλωσε στις αρχές Νοεμβρίου ότι το ΔΗΚΟ δεν αποκλείει συνεργασία με κανένα κόμμα. Η δημόσια αυτή τοποθέτηση δεν συνιστά απόφαση για κοινή πορεία με το κόμμα του Χρίστου Χρίστου. Δείχνει όμως ότι η ηγεσία δεν επιθυμεί να κλείσει εκ των προτέρων τις επιλογές της. Παράλληλα, δημοσιογραφικές πληροφορίες καταγράφουν επιφυλάξεις στο εσωτερικό του ΔΗΚΟ για το πολιτικό κόστος μιας ενδεχόμενης συνεργασίας με το ΕΛΑΜ.

Εδώ βρίσκεται μια από τις σημαντικότερες αντιφάσεις της προεκλογικής εξίσωσης. Εάν το ΔΗΚΟ στηρίξει τον Χριστοδουλίδη, θα πρέπει να εξηγήσει στη βάση του πώς συμβιβάζεται αυτή η επιλογή με την παράλληλη στήριξη από το ΕΛΑΜ. Εάν, αντίθετα, αποστασιοποιηθεί εξαιτίας μιας τέτοιας συνεργασίας, ο Πρόεδρος θα πρέπει να αναζητήσει άλλες πολιτικές στηρίξεις για να διαμορφώσει την εκλογική του συμμαχία.

Δεν υπάρχει, μέχρι στιγμής, επίσημη απόφαση του ΔΗΚΟ που να αποκλείει τη στήριξη του Προέδρου σε περίπτωση που αυτός εξασφαλίσει παράλληλα τη στήριξη του ΕΛΑΜ. Οι επιφυλάξεις που καταγράφονται, ωστόσο, καθιστούν σαφές ότι το ζήτημα δεν μπορεί να θεωρηθεί αυτονόητο.

Οι ισορροπίες με τον ΔΗΣΥ

Η εσωκομματική διαδικασία στον Δημοκρατικό Συναγερμό επηρεάζει άμεσα και τους πολιτικούς σχεδιασμούς του Νίκου Χριστοδουλίδη, δεδομένου ότι σημαντικό μέρος της εκλογικής βάσης που τον στήριξε στις προεδρικές εκλογές του 2023 προερχόταν από τον χώρο της παράταξης.

Το βασικό ερώτημα είναι κατά πόσον ο Πρόεδρος θα μπορέσει να διατηρήσει αυτήν τη δεξαμενή ψηφοφόρων ή εάν η επιλογή επίσημου υποψηφίου από τον ΔΗΣΥ θα λειτουργήσει ως παράγοντας συσπείρωσης γύρω από το κόμμα. Παράλληλα, η διαδικασία αποκτά ιδιαίτερη πολιτική σημασία, καθώς μέλη της παράταξης που διατηρούν θετική στάση απέναντι στον Νίκο Χριστοδουλίδη θα κληθούν να συμμετάσχουν στην ανάδειξη ενός προσώπου που ενδέχεται να διεκδικήσει την Προεδρία απέναντί του το 2028.

Σε αυτό το πλαίσιο, η επόμενη ημέρα της εσωκομματικής ψηφοφορίας θα έχει ξεχωριστή σημασία για τις σχέσεις του Προέδρου με τον συναγερμικό χώρο, αλλά και για το κατά πόσον θα διατηρηθούν οι πολιτικές γέφυρες που δημιουργήθηκαν κατά την προηγούμενη εκλογική αναμέτρηση.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΑΝΑΤΡΟΠΕΣ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΥΞΗΣΕΙΣ

Συνταξιοδοτική... παγίδα στα 63

Τα ψιλά γράμματα της μεταρρύθμισης, η δυσκολότερη αφυπηρέτηση και η απειλή απώλειας αυξήσεων

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Η συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση υπόσχεται αυξήσεις μέχρι 60% για ορισμένους συνταξιούχους, αλλά κάνει δυσκολότερη την έξοδο στα 63 για τους επόμενους ασφαλισμένους. Παράλληλα, ένα νομικό κώλυμα απειλεί την εφαρμογή της από την 1η Ιανουαρίου 2027, με τον Υπουργό Εργασίας να προειδοποιεί ότι ενδεχόμενη καθυστέρηση μπορεί να στερήσει τις αυξήσεις των ενδιάμεσων μηνών. Πίσω από τα ποσοστά βρίσκεται έτσι ένας διπλός λογαριασμός: πότε θα δικαιούται κάποιος να αφυπηρετήσει και τι θα εισπράξει πραγματικά.

Πίσω από τις εξαγγελίες Μουσιούττα

Στο Συνταξιοδοτικό Φόρουμ της 12ης Νοεμβρίου, ο Μαρίνος Μουσιούττας παρουσίασε αυξήσεις από 5% έως 60%, ανάλογα με την περίπτωση, για περίπου 123.000 υφιστάμενους συνταξιούχους. Περισσότεροι από 50.000 προβλέπεται να λάβουν πάνω από €100 επιπλέον τον μήνα και περισσότεροι από 10.000 πάνω από €200. Οι αυξήσεις θα καταβληθούν σταδιακά: 30% της συνολικής αύξησης τον πρώτο χρόνο, 30% τον δεύτερο και το υπόλοιπο 40% τον τρίτο. Εάν, για παράδειγμα, η πλήρης αύξηση είναι €190, το πρώτο στάδιο αντιστοιχεί σε €57 τον μήνα, το δεύτερο ανεβάζει τη σωρευτική αύξηση στα €114 και το τρίτο στα €190, χωρίς να υπολογίζονται άλλες αναπροσαρμογές.

> **Η ελάφρυνση του 12% αφορά συγκεκριμένη μεταβατική ρύθμιση. Η 15ετής προστασία είναι άλλο πράγμα: αφορά τη σύγκριση παλαιού και νέου υπολογισμού του ποσού της σύνταξης**

Για σύνταξη έως €600 προβλέπεται ελάχιστη μηνιαία αύξηση €30. Ως παράδειγμα, ο Υπουργός ανέφερε χαμηλόμισθο με 35 χρόνια εισφορών, του οποίου η σύνταξη θα ανέβει, όταν εφαρμοστεί πλήρως η αλλαγή, από περίπου €640 σε €830. Προβλέπεται επίσης 15ετής περίοδος σύγκρισης παλαιού και νέου υπολογισμού, ώστε να μην προκύπτει χαμηλότερο ποσό από την αλλαγή της φόρμουλας. Αυτή η εγγύηση δεν καταργεί τις νέες προϋποθέσεις για πρόωρη αφυπηρέτηση.

Νομικό κώλυμα – αυξήσεις χωρίς αναδρομικά;

Την Παρασκευή, 13 Νοεμβρίου, μιλώντας στο «Πρωινό Δρομολόγιο» του ΡΙΚ, ο Υπουργός παραδέχθηκε ότι νομικό ζήτημα καθυστερεί την προώθηση του νομοσχεδίου. Εξακολουθεί να επιδιώκει εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2027, αλλά το κείμενο πρέπει πρώτα να περάσει από τη Νομική Υπηρεσία, το Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή. Παραμένουν, επιπλέον, οικονομικές διαφωνίες με συνδικαλιστικές και εργοδοτικές οργανώσεις.

Ο κ. Μουσιούττας ανέφερε ως ενδεικτικό σενάριο ψήφιση τον Μάρτιο: εάν δεν προβλεφθεί αναδρομική ισχύς, οι μήνες που προηγήθηκαν δεν θα καλυφθούν. Για συνταξιούχο που αναμένει συνολική αύξηση €100 τον μήνα, το πρώτο ετήσιο στάδιο της πρότασης αντιστοιχεί σε €30 μηνιαίως· απώλεια τριών τέτοιων μηνών θα ήταν €90. Είναι υποθετικό παράδειγμα, όχι οριστικοποιημένη απώλεια. Η ακριβής έναρξη και η δυνατότητα αναδρομικής κάλυψης θα κριθούν από τον νόμο.

Από περίπου 33 σε 38 χρόνια ασφάλισης

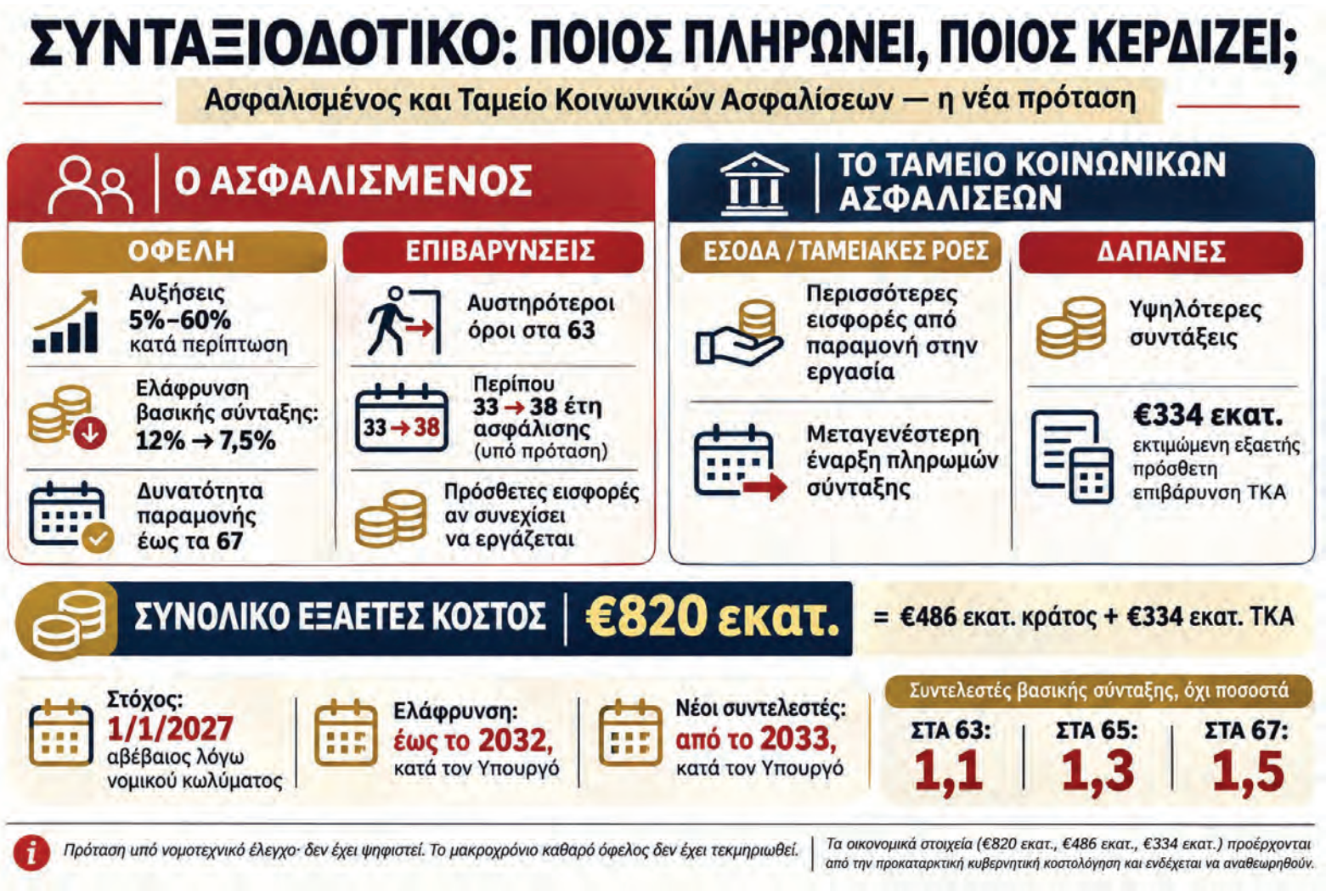
Πέρα από το ύψος της σύνταξης, η πρόταση αυστηροποιεί τις προϋποθέσεις θεμελίωσης δικαιώματος στα 63. Σύμφωνα με τις επισημάνσεις της ΠΕΟ και τη δημόσια συζήτηση, οι απαιτήσεις μετακινούνται από περίπου 33 σε περίπου 38 ισοδύναμα έτη ασφάλισης. Ο έλεγχος, πάντως, γίνεται με ασφαλιστικές μονάδες, όχι με απλή καταμέτρηση ημερολογιακών ετών εργασίας.

Όσοι μπήκαν αργότερα στην αγορά εργασίας ή έχουν κενά στις εισφορές τους μπορεί να διαπιστώσουν ότι δεν πληρούν τις νέες απαιτήσεις. Η ΠΕΟ αμφισβητεί επίσης τον χειρισμό ορισμένων περιόδων σπουδών και φροντίδας παιδιών. Επομένως, για μια κατηγορία εργαζομένων το πρόβλημα δεν είναι μόνο η περικοπή στο ποσό, αλλά η ίδια η δυνατότητα να αρχίσουν να λαμβάνουν σύνταξη στα 63.

Τι ισχύει για το 12% και τι αλλάζει από το 2033

Για όσους έχουν ήδη αφυπηρετήσει στα 63 και για όσους καλύψει η μεταβατική ελάφρυνση, η αναλογιστική μείωση στη βασική σύνταξη προτείνεται να περιοριστεί από 12% σε 7,5%. Στο συμπληρωματικό μέρος παραμένει 12%. Στις δηλώσεις της 13ης Νοεμβρίου, ο Υπουργός τοποθέτησε την ελάφρυνση μέχρι το 2032 και την έναρξη της νέας μεθόδου από το 2033. Επειδή η εφαρμογή του νόμου δεν έχει οριστικοποιηθεί, οι ακριβείς ημερομηνίες και η διάρκεια της μεταβατικής ρύθμισης χρειάζονται επιβεβαίωση στο τελικό κείμενο. Η ΠΕΟ, μάλιστα, στην ανακοίνωση της 10ης Νοεμβρίου αναφέρεται σε επιβάρυνση «μετά το 2031», γεγονός που καθιστά αναγκαία την αποσαφήνιση του χρονοδιαγράμματος.

Από το 2033, σύμφωνα με την παρουσίαση του Υπουργού, το σημερινό καθεστώς του πέναλτι αντικαθίσταται από ηλικιακούς συντελεστές για τη βασική σύνταξη: 1,1 στα 63, 1,3 στα 65 και 1,5 στα 67. Η βασική σύνταξη στα 63 προκύπτει περίπου 15,4% χαμηλότερη

από την αντίστοιχη στα 65, με βάση τη σύγκριση των συντελεστών. Δεν πρόκειται για πρόσθετη, αυτοτελή περικοπή 15% πάνω στο σημερινό 12%. Το τελικό ποσό θα εξαρτάται και από το συμπληρωματικό μέρος κάθε σύνταξης. Η ΠΕΟ αναφέρει ότι η περικοπή 12% παραμένει στο αναλογικό σκέλος· το ακριβές καθεστώς μετά τη μετάβαση πρέπει να διατυπωθεί χωρίς αμφισημίες στον νόμο.

Το μπόνους των 67 έχει και πρόσθετες εισφορές

Το κανονικό όριο παραμένει στα 65. Η εργασία μέχρι τα 67 παρουσιάζεται ως προαιρετική επιλογή, με υψηλότερη σύνταξη. Η διαφορά των συντελεστών 1,3 και 1,5 αντιστοιχεί σε αύξηση περίπου 15,4% στον συγκεκριμένο υπολογισμό της βασικής σύνταξης· δεν εγγυάται ισόποση αύξηση ολόκληρης της σύνταξης.

Η παράταση σημαίνει επίσης περισσότερες καταβολές εισφορών από εργαζόμενο, εργοδότη και κράτος, όπως εξήγησε ο Υπουργός, χωρίς να προτείνεται αύξηση των ποσοστών εισφοράς. Το Ταμείο εισπράττει για μεγαλύτερο διάστημα και αρχίζει να πληρώνει αργότερα, αλλά αναλαμβάνει υψηλότερη μηνιαία παροχή. Ποια πλευρά ωφελείται συνολικά δεν προκύπτει χωρίς αναλογιστικό υπολογισμό σε βάθος χρόνου. Για εργαζομένους σε βαριά επαγγέλματα ή με προβλήματα υγείας, εξάλλου, η δυνατότητα παραμονής δεν είναι απαραίτητα ρεαλιστική.

Η φτώχια των ηλικιωμένων πίσω από τις αυξήσεις

Η ανάγκη ενίσχυσης των χαμηλών συντάξεων αποτυπώνεται ήδη στους επίσημους αριθμούς. Σύμφωνα με την Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης 2025 της Στατιστικής Υπηρεσίας, το 33,2% των κατοίκων ηλικίας 65 ετών και άνω βρισκόταν σε κίνδυνο φτώχιας, έναντι 31,1% το προηγούμενο έτος. Το στοιχείο αφορά διαθέσιμο εισόδημα κάτω από το σχετικό όριο φτώχιας, όχι κατ' ανάγκην απόλυτη στέρηση. Δίνει, ωστόσο, μέτρο τού γιατί οι ανακοινωμένες αυξήσεις έχουν σημασία και γιατί η ενδεχόμενη απώλεια ακόμη και λίγων μηνών δεν είναι αμελητέα.

> **Οι συντελεστές 1,1, 1,3 και 1,5 αφορούν τη νέα φόρμουλα της βασικής σύνταξης. Το περίπου 15% είναι διαφορά μεταξύ υπολογισμών, όχι αυτοτελής επιπλέον ποινή**

€820 εκατ. η επιβάρυνση – άγνωστο το τελικό ισοζύγιο

Σε προηγούμενη κυβερνητική κοστολόγηση, η πρόσθετη εξαετής δαπάνη της μεταρρύθμισης είχε εκτιμηθεί στα €820 εκατ.: €486 εκατ. για τον κρατικό προϋπολογισμό και €334 εκατ. για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Ο αριθμός αυτός δεν αποτελεί μακροχρόνια πρόβλεψη κέρδους ή εξοικονόμησης, ούτε επιβεβαιωμένη τελική κοστολόγηση των τελευταίων τροποποιήσεων.

Η Κυβέρνηση συνδέει την παραμονή στην εργασία με τη βιωσιμότητα του συστήματος και με τις ανάγκες της αγοράς. Εκείνο που δεν έχει παρουσιαστεί δημόσια με συγκρίσιμα παραδείγματα είναι ο καθαρός λογαριασμός: πρόσθετες εισφορές, πληρωμές που μετατίθενται και υψηλότερες μελλοντικές συντάξεις. Μέχρι να δημοσιοποιηθούν τα σχετικά στοιχεία, η μεταρρύθμιση έχει σαφείς ανακοινωμένες αυξήσεις, αλλά όχι τεκμηριωμένη απάντηση για την κατανομή του κόστους μεταξύ των γενεών.

ΑΠΟΨΗ ❝ ΧΡΗΣΤΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ

Εγκλωβισμένοι: Η τελευταία πράξη της εθνοκαθάρσεως στην Κύπρο

Μετά την ολοκλήρωση της δεύτερης φάσεως της τουρκικής εισβολής το 1974, περίπου 20.000 Έλληνες παρέμειναν στα υπό τον τουρκικό στρατό κατεχόμενα εδάφη της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ο μεγαλύτερος αριθμός εξ αυτών παρέμεινε στα χωριά της Καρπασίας και είναι σήμερα γνωστοί ως «εγκλωβισμένοι». Επέλεξαν να παραμείνουν στις εστίες τους λόγω της συναισθηματικής σχέσεως με το χώρο τους και με την ελπίδα ότι μετά την κατάπαυση του πυρός θα μπορούσαν να συνεχίσουν τη ζωή τους. Οι ελπίδες απεδείχθησαν φρούδες γιατί η Τουρκία είχε συγκροτημένο σχέδιο διαχειρίσεως του κατεχομένου τμήματος της Κύπρου, το οποίο ήταν μέρος της ευρύτερης στρατηγικής της στοχοθεσίας στο Κυπριακό.

Ήδη από το 1956, όταν ο Νιχάτ Ερίμ διεμόρφωσε την τουρκική υψηλή στρατηγική στο Κυπριακό, η Τουρκία είχε έτοιμο το σχέδιο διαχειρίσεως των κατεχομένων. Στα δύο από τα πέντε σημεία επί των οποίων στηρίζεται η τουρκική υψηλή στρατηγική στο Κυπριακό αναφέρει ρητώς και κατηγορηματικώς: α) Η αρχή της αυτοδιαθέσεως θα πρέπει εφαρμοσθεί αφού πρώτα μετακινηθεί ο ελληνικός πληθυσμός, έτσι ώστε να υπάγεται στη διοίκηση της αρεσκείας του και β) θα πρέπει να επιδιωχθεί η ελεύθερη μετάβαση Τούρκων προς την Κύπρο. Αφού η Τουρκία λάβει τα μέτρα της, το σύνολο του τουρκικού πληθυσμού μπορεί να αυξηθεί σιον αριθμό που ανήρχετο επί Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Τότε μόνο δεν θα ανησυχεί για την έκβαση του δημοψηφίσματος που θα γίνει είτε για τον καθορισμό του συνόλου της νήσου είτε της διχοτομήσεως.

Όταν τελείωσε επιχειρησιακώς ο β' γύρος της εισβολής, η Τουρκία βρέθηκε αντιμέτωπη με ένα επί πλέον πρόβλημα στο υπό κατοχή έδαφος, στο πώς δηλαδή θα διαχειρισεί τις 20.000 ελληνικού πληθυσμού που δεν τρομοκρατήθηκε από τις στρατιωτικές επιχειρήσεις και επέλεξε να παραμένει στις εστίες του. Η συνεχιζομένη παραμονή των Ελλήνων στα κατεχόμενα έθετε περιορισμούς στα τουρκικά σχέδια. Η Άγκυρα επεδίωξε από την αρχή την ολική εκτόπιση του ελληνικού πληθυσμού από το έδαφος που κατείχε προκειμένου σε πρώτη φάση να εγκαταστήσει τουρκικό πληθυσμό που κατοικούσε στις περιοχές, οι οποίες ήταν κάτω από τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας και σε βάθος χρόνου να ενισχύσει δημογραφικώς την κατεχομένη περιοχή με εποίκους από την Τουρκία, όπερ και εγένετο.

Μπορεί η εθνοκάθαρσις να μην επετεύχθη άμεσα, υπήρχε όμως σχέδιο β' στην τουρκική στρατηγική για την ολοκλήρωσή της. Το σχέδιο βασίστηκε σε μεγάλο βαθμό στο «Πρόγραμμα Διαλύσεως» (Eritme Programi), το οποίο εφήρμοσε η Υπηρεσία Εθνικής Ασφαλείας της Τουρκίας προκειμένου να επιταχύνει το πρόγραμμα αφελληνισμού της Ίμβρου και της Τενέδου μετά το 1964, κατά παράβαση της Συνθήκης της Λωζάννης.

Η πολιτική της εθνοκαθάρσεως υλοποιήθηκε παρά το ότι στις 2 Αυγούστου 1975, σ' έναν γύρο δικοινοτικών συνομιλιών, οι Γλαύκος Κληρίδης και Ραούφ Ντενκτάς κατέληξαν στην «Τρίτη Συμφωνία της Βιέννης», με την οποία διευθετούντο σημαντικά ζητήματα που επηρέαζαν την ζωή των Ελλήνων εγκλωβισμένων, με πιο σημαντικά την ελευθερία παραμονής τους στο κατεχόμενο τμήμα, καθώς επίσης διευκολύνσεις στη διακίνηση, εκπαίδευση και άσκηση της θρησκευτικής λατρείας.

Την υπογραφή της Τρίτης Συμφωνίας της Βιέννης δεν ακολούθησε η εφαρμογή της αλλά, αντιθέτως, η Τουρκία την παρεβίασε συστηματικώς. Πιο συγκεκριμένως, η στοχευμένη τουρκική πολιτική εξανάγκασε συστηματικώς τους Έλληνες εγκλωβισμένους να υποστούν συνθήκες καταπιέσεως, ταλαιπωριών, φυσικής και ψυχολογικής βίας λόγω της εθνικότητός τους, πολιτική η οποία αναγνωρίστηκε ως τέτοια από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο: «...Η μεταχείρισις που καταγγέλλεται ήταν σαφώς μεροληπτική σε βάρος τους στη βάση της "εθνικής καταγωγής, φυλής και θρησκείας" τους... οι ταλαιπωρίες στις οποίες υπεβλήθησαν οι εγκλωβισμένοι Έλληνες Κύπριοι... έφτασαν ένα επίπεδο σκληρότητας που συνιστούσε προσβολή στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια...» (Προσφυγή No 25781/94, Απόφαση 10 Μαΐου 2001, παρ. 304).

Η κακομεταχείρισις των Ελλήνων εγκλωβισμένων μέσω των συστηματικών παραβιάσεων των δικαιωμάτων τους περιελάμβανε ενέργειες όπως:

- Στα πρώτα χρόνια της κατοχής η ζωή επιτηρείτο αυστηρώς από τα κατοχικά όργανα και οι άνδρες όφειλαν να παρουσιάζονται στον αστυνομικό σταθμό δύο φορές ημερησίως, καθώς επίσης η χρησιμοποίησις τηλεφώνου (μόνο δημοσίας χρήσεως) μπορούσε να γίνει μόνο με την παρουσία Τούρκων «αστυνομικών».

- Οι αδιάκριτες έρευνες τόσο ατομικώς όσο και κατ' οίκον ήταν σε μόνιμη βάση, οι οποίες συνοδεύονταν από συλλήψεις και ξυλοδαρμούς, ιδιαίτερα αν οι εγκλωβισμένοι δεν χαιρετούσαν κάποιο μέλος του στρατού κατοχής.

- Απαγόρευσις μετακινήσεως εγκλωβισμένων σε απόσταση ενός χιλιομέτρου από τις κατοικίες τους. Για να πάνε στην εκκλησία και την αγορά οι εγκλωβισμένοι χρειάζονταν Τούρκους συνοδούς. Επιπλέον, οι κατοχικές αρχές επέβαλαν απαγόρευση μετακινήσεως στα γειτονικά χωριά ακόμη και για να επισκεφθούν συγγενικά τους πρόσωπα.

- Εξευτελιστικές δυσκολίες στην παραχώρηση άδειας εργασίας στα ίδια τα χωράφια τους, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να υποστηρίξουν οικονομικώς τις ζωές τους και να είναι εξηρτημένοι από την περιορισμένη βοήθεια που ελάμβαναν από τις ελεύθερες περιοχές.

- Με την άφιξη μεγάλου αριθμού Τούρκων εποίκων από την Ανατολία ηυξήθησαν οι λεπλασίες περιουσιών των εγκλωβισμένων, με πρώτο στόχο τις εκκλησίες.

- Η ιατροφαρμακευτική περίθαλψις ήταν ανεπαρκής. Σε άτομα που δέχονταν ιατρική περίθαλψη στις ελεύθερες περιοχές της Δημοκρατίας δεν επετρέπετο να επιστρέψουν στα σπίτια τους.

- Μεγάλοι περιορισμοί στην εκπαίδευση με αποτέλεσμα πολλές οικογένειες που είχαν παιδιά αναγκάστηκαν να μετακινηθούν στις ελεύθερες περιοχές.

- Τέλος, υπήρξαν 29 δολοφονίες εγκλωβισμένων, μερικές εξ αυτών με εξαιρετικώς βίαιο τρόπο, χωρίς καμία να εξιχνιαστεί και να τιμωρηθούν ένοχοι.

Οι απάνθρωπες και εξευτελιστικές αυτές συνθήκες είχαν ως αντικειμενικό σκοπό την ολοκλήρωση της εθνοκαθάρσεως της κατεχομένης Κύπρου, με αποτέλεσμα, από τις 20.000 εγκλωβισμένων που υπήρχαν το 1974, σήμερα να έχουν απομείνει στην Καρπασία περίπου 350 Έλληνες.

Λιποτάκτησε ο Ερντογάν στην Αττάλεια...

ΛΑΖΑΡΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΣ

Τετάρτη, 11η Νοεμβρίου 2026, στην Αττάλεια της Τουρκίας, στην COP31 του ΟΗΕ, εις πείσμα του Ερντογάν: Στα έδρανα της Συνόδου, η επισημότερη εκπροσώπηση της ΜΗ ΕΚΛΙΠΟΥΣΑΣ Κυπριακής Δημοκρατίας, με τον ΠτΔ, Νίκο Χριστοδουλίδη, τον ΥπΕΞ, Κωνσταντίνο Κόμπο και ένστολο τον Λοκατζή Αντισυνταγματάρχη της ΕΦ, Ανδρέα Πεττεμερίδη, υπασπιστή του Κυπρίου Προέδρου.

ΑΥΣΤΗΡΗ εκδοχή των κραταιών στο τουρκικό κράτος, δικών του ανέκαθεν αντιλήψεων, συνεπάγεται ότι, «λιποταξίαν ενώπιον του εχθρού» διέπραξε κατ' ουσίαν ο Ερντογάν την παρελθούσα Τετάρτη, 11η Νοεμβρίου 2026, στην Αττάλεια, μέσα στην ίδια την Τουρκία:

- Ενώπιον του εισερχομένου Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, Νίκου Φ. Χριστοδουλίδη, ώχετο απιών:

- Εγκατέλειψε αιφνιδίως την θέση του Οικοδεσπότη Προέδρου της Τουρκίας στη Σύνοδο Κορυφής του ΟΗΕ για το Κλίμα COP31.

- Εγκατέλειψε το καθήκον παραστάτη του επικεφαλής της διοργάνωσης Γ.Γρ. του ΟΗΕ, Αντόνιο Γκουτέρες, στην από κοινού υποδοχή των προσερχομένων συνέδρων.

Το πασιφανές γεγονός, που ως μικροπρέπεια κατέγραψαν τα διεθνή ΜΜΕ, έδειξε μια έμπρακτη εκδήλωση της κρατικής αδυναμίας και των προσωπικών ψυχολογικών συμπλεγμάτων του Πολυχρονεμένου Μονοκράτορα της Τουρκίας. Αποτελεί συνεπώς - εξ αντιδιαστολής - ένα σπουδαίο... παράσημο ανδρείας και μετάλλιο εξαιρέτων πράξεων στο στήθος τής Διασωζόμενης και Μη Εκλιπούσας, εις πείσμα της Τουρκίας, Κυπριακής Δημοκρατίας.

- Εις πείσμα των Τούρκων Κατακτητών, αρνούμενη η Κύπρος να συρθεί σε συμβιβασμό, συνθηκολόγηση και υποταγή της ελληνικής πλειονότητας του λαού της, στη συνεχιζόμενη επί 52 χρόνια εισβολή, σκλαβιά, βιαία εθνοκάθαρση και παράνομο εποικισμό του τουρκικού Αττίλα.

- Εις πείσμα της Τουρκίας, αντιστεκόμενη και στις δολιότητες των αλλεπάλληλων σχεδίων μετατροπής της σε τουρκικό διζωνικό προτεκτοράτο. Διαφυλάττουσα ως κόρην οφθαλμού και ενδυναμώνουσα ανυποχώρητα την κρατική της υπόσταση:

- Παγκοσμίως αναγνωρισμένο (πλην μόνης της Τουρκίας) ένα και μόνο κυπριακό κράτος, ονόματι Κυπριακή Δημοκρατία. Επί 66 χρόνια μέλος του ΟΗΕ, επί 62 χρόνια κυβερνωμένη νομίμως από την ελληνική 80% πλειονότητά της. Επί 22 χρόνια μέλος και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και άλλων Διεθνών Οργανισμών.

- Κράτος ικανό μάλιστα να αποιρέπει, επί 43 ήδη συναπτά έτη, την οιανδήποτε διεθνή αναγνώριση ή τη νομιμοποίηση τού παρανόμως αυτοανακηρυχθέντος - σαν σήμερα την 15η Νοεμβίου 1983 - αποσχιστικού τουρκικού κατοχικού ψευδοκράτους «ΚΚΤΣ», στα σκλαβωμένα από τον τουρκικό στρατό βόρεια εδάφη της Κύπρου.

ΕΞΑΦΑΝΙΣΤΗΚΕ αίφνης από την θέση του δίπλα στον Γ.Γρ. του ΟΗΕ, Γκουτέρες, ο επί 24 έτη Μονοκράτωρ της Τουρκίας και Διεθνούς Εμβέλειας Σκακιστής, Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, την στιγμή που είχε καθήκον να υποδεχθεί τον Πρόεδρο της Κύπρου στο συνέδριο της Αττάλειας. Όμως δεν μπόρεσε ν' αποτρέψει την συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας.

- Στα έδρανα, εκεί, η πινακίδα CYPRUS, μπροστά από τους καθήμενους, Πρόεδρο Χριστοδουλίδη και Υπ.Εξ. Κωνσταντίνο Κόμπο. Και πίσω τους όρθιος ο υπασπιστής του ΠτΔ, Αντισυνταγματάρχης Καταδρομών της Εθνικής Φρουράς, Ανδρέας Πεττεμερίδης. Με την επίσημη στρατιωτική του στολή «Νο 8», τον πράσινο μπερέ των Λοκατζήδων και στο αριστερό μπράτσο, πάνω από το έμβλημα «Ο Τολμών Νικά», το σημαιάκι της Κυπριακής Δημοκρατίας. Παρούσας ευθαρσώς και αυτοπροσώπως, με την επισημότερη ανώτατή της εκπροσώπηση και εμφάνιση στην Αττάλεια της Τουρκίας!

> **Η Τουρκία στις μέρες μας ΔΕΝ μπορεί να ελπίζει ότι θα της προσφερθεί, όπως κατά το ολέθριο 1922 και το ολέθριο 1974, κάποιος νέος αυτοκτονικός εμφύλιος διχασμός του Ελληνισμού, για να βρει ξανά προδομένες Θερμοπύλες και αφύλακτες ακτές σαν του Πέντεμιλι της Κερύνειας μας την 20ή Ιουλίου 1974...**

ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΟ μεν, που προφανώς θα λησμονηθεί την επαύριον. Το οποίο, όμως, προστίθεται ουσιωδώς σε ολόκληρη σειρά πληθαινομένων προπάντων: ΔΕΝ είναι για... τα δόντια της Τουρκίας. Αντιθέτως: Διατηρεί ακόμη τόσο ισχυρή παγκοσμίως νομιμότητα, ώστε να εξαναγκάζεται η Άγκυρα να υφίσταται την επίσημη παρουσία του Κυπρίου Προέδρου, με ένστολο και τον Λοκατζή υπασπιστή του, ακόμα και στην Αττάλεια...

Για του Ερντογάν την «λιποταξία» στην Αττάλεια, την επόμενη μέρα, 12.11.2026, η τουρκική «Μιλλιέτ» είχε πρωτοσέλιδο δημοσίευμα με ολοσέλιδη την «οικογενειακή» φωτογραφία των συνέδρων του COP31, ένθετη σε κάδρο την φωτογραφία του Κυπρίου Προέδρου, και πηχυαίο τον τίτλο ότι ο Ερντογάν έστειλε στον «Ρουμ λινιερέ» - Ρωμιό ηγέτη (εννοώντας τον Πρόεδρο Χριστοδουλίδη), το διπλωματικό μήνυμα ότι για την Άγκυρα είναι «Γιοκ Χιουκμιουντέ» = ανύπαρκτος, άκυρος, άνευ νομικής ισχύος...

ΑΚΟΜΗ σπουδαιότερο: Τις ίδιες μέρες η παριστάνουσα την υπερδύναμη της Ανατολικής Μεσογείου ερντογανική Τουρκία αναγκάζεται να παρακολουθεί εξ αποστάσεως τον «διεμβολισμό» του παράνομου Τουρκο-λιβυκού Μνημονίου (της νεο-οθωμανικής θαλάσσιας επεκτατικότητάς της), στις εργασίες βυθομέτρησης, για την εγκατάσταση του υποθαλασσίου καλωδίου GSI ηλεκτρικής διασύνδεσης Κύπρου - Ελλάδος. Επιχείρηση χρηματοδοτούμενη και από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στην προοπτική ηλεκτρικής σύνδεσης και με τον Ισραήλ. Υπό τις ευλογίες και των ΗΠΑ. Διενεργούμενη από το γαλλικό εξειδικευμένο πλοίο υποθαλασσίων ερευνών Abeille Marengo. Συνοδευόμενο ήδη νοτιο-ανατολικά της Κάσου και της Καρπάθου προς Κύπρο από τις φρεγάτες ΛΗΜΝΟΣ F-451 και ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΦΩΚΑΣ F-466 του ελλα-δικού μας Πολεμικού Ναυτικού.

- Η φρεγάτα ΛΗΜΝΟΣ έχει και στο πρόσφατο ενεργητικό της, 12 Αυγούστου 2020, με κυβερνήτη τότε τον αντιπλοίαρχο Γιάννη Σαλιάρη, την «επακούμβηση» - αριστοτεχνική απόκρουση και το ρήγμα που επέφερε η πλώρη της στη δεξιά πλευρά της τουρκικής φρεγάτας «Κεμάλ Ρέις» F-247, η οποία επιχείρησε να την διεμβολίσει στ' ανοικτά του Καστελλορίζου...

ΓΕΓΟΝΟΤΑ και διεργασίες που επιβεβαιώνουν την επωφελή αξιοποίηση, από την Ελλάδα και την Κύπρο, των ρευσών εξελίξεων και των ισχυροτέρων για την περιοχή συμφερόντων των άλλων εμπλεκομένων δυνάμεων. Στην προσώρας διακυβευόμενη συγκυρία της γειτονιάς μας και ευρύτερα. Αξιοποίηση, έναντι της απειλητικής νεο-οθωμανικής επεκτατικότητας της Τουρκίας, που μεθοδεύει και οραματίζεται «θα 'ρθούμε ένα βράδυ ξαφνικά», ώς.. «τα σύνορα της καρδιάς» του Ερντογάν... Ρέις!

Αυτές ακριβώς οι εξελίξεις, στην τρέχουσα διεθνώς Σκακιέρα, δείχνουν ότι η Τουρκία και το κατοχικό της ψευδοκράτος στα σκλαβωμένα από τον Αττίλα εδάφη της Κύπρου, δεν τα κατάφεραν ακόμη να πνίξουν και να παραλύσουν ανίκανη την Κυπριακή Δημοκρατία και τον Ελληνισμό στην ήδη... πολυχρονεμένη παγίδα των «υπό την αιγίδα των Καλών Υπηρεσιών του εκάστοτε Γ.Γρ. των ΗΕ, Διακοινοτικών και Πενταμερών διαδικασιών εξεύρεσης αμοιβαίως (με τον... Αττίλα) αποδεκτής διζωνικής λύσης του Κυπριακού».

- Ταυτόχρονα και παράλληλα, το σπουδαιότερο, ξανά και πάντα επαναλαμβανόμενο: Η Τουρκία στις μέρες μας ΔΕΝ μπορεί να ελπίζει ότι θα της προσφερθεί, όπως κατά το ολέθριο 1922 και το ολέθριο 1974, κάποιος νέος αυτοκτονικός εμφύλιος διχασμός του Ελληνισμού, για να βρει ξανά προδομένες Θερμοπύλες και αφύλακτες ακτές σαν του Πέντεμιλι της Κερύνειας μας την 20ή Ιουλίου 1974...

Με ΜΟΕ και οδοφράγματα προλειαίνεται η αποδοχή «λύσης» δύο χωριστών κρατών

ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ

Δεν πρόκειται να μας ρελάνουν! Ούτε ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης, που επιδίδεται σε μια συνεχή προσπάθεια διαβουκόλησης των Ελλήνων με ασυγκράτητη επιμονή στην τουρκοδιζωνική. Ούτε πολιτικά κόμματα – ειδικά το ΔΗΣΑΚΕΛ – που χαίρονται επειδή οι ηγέτες των δύο κοινοτήτων συμφώνησαν στο άνοιγμα ακόμα δύο κατοχικών οδοφραγμάτων, ώστε το τσιμέντωμα του ψευδοκράτους να γίνει ισχυρότερο.

Κάθε Έλληνας Κύπριος διερωτάται με οργή: Τι είναι, τελικά, το Κυπριακό; Ας μη σπεύσει κανείς να απαντήσει ότι είναι διεθνές πρόβλημα τουρκικής εισβολής, κατοχής, εποικισμού, εθνοκάθαρσης, κραυγαλέων παραβιάσεων ανθρώπινων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών. Αυτά λέγονται κυρίως σε αποφράδες μέρες, όπως η 20ή Ιουλίου. Τον υπόλοιπο καιρό, όλα αυτά καταχωνιάζονται στη λήθη για να μη χαλάσει το λεγόμενο «κλίμα» των πολυαναμενόμενων και μηδέποτε αρξάμενων συνομιλιών «από εκεί που μείναμε», πριν από 9 και πλέον χρόνια.

Έχω υποστηρίξει κατ' επανάληψιν ότι το Κυπριακό είναι case study ψυχιατρικής! Είναι τόση η παράνοια του κυπριακού πολιτικού συστήματος, που κάποιος ξένος θα μπορούσε να διερωτηθεί:

«Είστε κράτος-μέλος της ΕΕ. Γιατί δεν απαιτείτε, πρώτον, κυρώσεις εναντίον της Τουρκίας, όπως ακριβώς η Ένωση επιβάλλει στην εισβολική στην Ουκρανία, Ρωσία; Δεύτερον, γιατί δεν επιμένετε στην εφαρμογή των τεσσάρων ελευθεριών της ΕΕ, του Κοινοτικού Κεκτημένου και του Ενωσιακού Δικαίου, στην περίπτωση της Κύπρου; Τρίτον, γιατί ασχολείστε με Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης και άνοιγμα οδοφραγμάτων; Και, τέταρτον, γιατί δεν αναφέρετε τίποτε για τον εποικισμό και την εντεινόμενη τουρκοποίηση των κατεχομένων»;

Τι να απαντήσουμε στον απορούντα ξένο; Ότι πρώτη η Κυπριακή Δημοκρατία, στις 23 Απριλίου 2003, αναγνώρισε το κατοχικό ψευδοκράτος με το άνοιγμα του πρώτου οδοφράγματος; Ότι τα οδοφράγματα παραπέμπουν σε δύο κράτη αφού σε αυτά διεξάγονται αστυνομικός και τελωνειακός έλεγχος και έλεγχος ταυτοτήτων και διαβατηρίων; Δηλαδή υποβάλλουν ότι υπάρχουν «σύνορα»! Ότι πρώτη η Λευκωσία πέταξε στον κάλαθο των αχρήστων δύο σημαντικές εκθέσεις ξένων εμπειρογνωμόνων για τον εποικισμό; Ότι πρώτος ο διεθνώς αναγνωρισμένος Μακάριος δέχτηκε να αυτοϋποβιβαστεί σε κοινοτάρχη για να συναντήσει τον εγκάθετο κοινοτάρχη, αφήνοντας έκτοτε στο απυρόβλητο την εγκληματική Τουρκία;

Να πούμε στον ξένο που απορεί ότι η Κυπριακή Δημοκρατία δεν αντέδρασε όταν τουρκική έκθεση στο Ευρωκοινοβούλιο την θεωρούσε ως «εκλιπούσα»; Ότι δικοί μας ηγέτες πρότειναν την αντιδημοκρατική, αντιευρωπαϊκή εκ περιτροπής προεδρία, που παραβιάζει την παγκόσμια αρχή, «ένας άνθρωπος, μία ψήφος»; Ότι Έλληνες ηγέτες πρότειναν ΜΟΕ επειδή πίστεψαν τους δόλιους Εγγλέζους ότι το Κυπριακό οφείλεται, δήθεν, στην έλλειψη εμπιστοσύνης μεταξύ των δύο κοινοτήτων και όχι στην απεράντη τουρκική απειλή κατάληψης όλης της νήσου και τουρκοποίησής της;

Να πούμε ακόμα στον απορούντα ξένο ότι δικοί μας Πρόεδροι δέχτηκαν τη δικοινοτική και μετά τη διζωνική ομοσπονδία, η οποία στοχεύει στην κατάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας ως υποκείμενο του Διεθνούς Δικαίου; Και η κατοχική Τουρκία, πού... ευρίσκεται; Η βαρβαρική χώρα ροκανίζει τον χρόνο και προχωρεί σταδιακά στην κατάποση της Κύπρου.

Οι Τούρκοι κατ' επανάληψιν πρόσφεραν την ευκαιρία στην ελληνική πλευρά να απαγκιστρωθεί από την κατασταση στρατιωτική κατάληψη όλης της νήσου και τουρκοποίησής της; Ότι η Τουρκία, μετά την εισβολή, αντί να αποχωρήσει, εποίκισε το βόρειο τμήμα της νήσου

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΜΟΕ ΚΑΙ ΤΟΥ «ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ»

Θέλουν τον Αρχηγό της ΕΦ ως εργαλείο για αναγνώριση «τ/κ στρατού» και... ψευδοκράτους

Και η ΕΕ προσφέρει αναβαθμισμένη τελωνειακή ένωση για επανέναρξη συνομιλιών, με την Τουρκία να επιμένει σε δύο κράτη

ΓΙΑΝΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ,
Δρ των Διεθνών Σχέσεων

Στο πλαίσιο των ΜΟΕ και του «μηχανισμού απευθείας στρατιωτικής επικοινωνίας», ο κατοχικός ηγέτης Τουφάν Ερχιουρμάν επιδιώκει, κατόπιν οδηγιών της Άγκυρας, να χρησιμοποιήσει την Εθνική Φρουρά και δη τον Αρχηγό της ως εργαλεία για να προκύψει αποδοχή και μορφή νομιμοποίησης των παράνομων σωμάτων ασφαλείας του ψευδοκράτους.

Διοίκηση κατεχομένων και ΗΠΑ

Σημειώνεται ότι στα κατεχόμενα λειτουργούν δύο στρατιωτικές διοικήσεις υπό τον έλεγχο της Άγκυρας. Το τουρκικό κατοχικό σώμα στρατού (ΚΤΒΚ), με διοικητή τον αντιστράτηγο Ertan İnaltekin, και οι λεγόμενες τουρκοκυπριακές δυνάμεις ασφαλείας (GKK), με διοικητή τον υποστράτηγο Şükrü Bilir. Αμφότεροι ανέλαβαν καθήκοντα τον Αύγουστο του 2026. Σύμφωνα με την έκθεση του αμερικανικού Υπουργείου Εξωτερικών για το 2022, τόσο οι τουρκοκυπριακές δυνάμεις ασφαλείας όσο και η αστυνομία τελούν, σε τελική ανάλυση, υπό την επιχειρησιακή διοίκηση των Τουρκικών Ενόπλων Δυνάμεων. Συνεπώς, παρά την οργανωτική τους διάκριση, οι στρατιωτικές δομές των κατεχομένων δεν λειτουργούν ανεξάρτητα από την Τουρκία, η οποία διατηρεί τον ουσιαστικό επιχειρησιακό έλεγχο.

Η απόρριψη και οι λόγοι

Η πρόταση για τον «μηχανισμό απευθείας στρατιωτικής επικοινωνίας» είχε γίνει από τον Προέδρο Χριστοδουλίδη όταν ήταν Υπουργός Εξωτερικών. Χωρίς αυτό να σημαίνει ότι εννοούσε τον μηχανισμό αυτόν όπως τον εννοούν οι Τούρκοι, οι οποίοι θέλουν συνάντηση μεταξύ του Αρχηγού της Εθνικής Φρουράς ή Διοικητών της Εθνικής Φρουράς με τον επικεφαλής ή διοικητές και αξιωματικούς των σωμάτων ασφαλείας του ψευδοκράτους. Τα δε Ην.Έθνη φλερτάρουν με μια συνάντηση του Αρχηγού της Εθνικής Φρουράς με τον σωματάρχη των κατοχικών δυνάμεων. Σχετικές επί τούτου αναφορές με τις θέσεις των δυο πλευρών υπάρχουν στις εκθέσεις του ΓΓ του ΟΗΕ (βλέπε σχετικό πίνακα).

Όταν ηγέρθη το θέμα επί αρχηγίας του αντιστράτηγου Δημόκριτου Ζερβάκη, η φόρμουλα είχε απορριφθεί κατόπιν εισήγησης των επιτελών του ΓΕΕΦ, οι οποίοι εξηγούσαν γραπτώς ότι: Πρώτον, οποιαδήποτε συζήτηση και συνεννόηση θα πρέπει να γίνει μεταξύ του Αρχηγού της ΕΦ και του αρχηγού των Ενόπλων Δυνάμεων της Τουρκίας και όχι μεταξύ του Αρχηγού της ΕΦ που εκπροσωπεί την Κυπριακή Δημοκρατία και του Τούρκου σωματάρχη στα κατεχόμενα με τους λοιπούς αρχηγούς του ψευδοκράτους, που δεν αναγνωρίζονται.

Δεύτερον, εγείρονται θέματα τάξης όπως αυτά ισχύουν διεθνώς μεταξύ των στρατιωτικών και μεταξύ των κρατών, που αφορούν, εκτός των άλλων, την ιεραρχία - άλλο ο σωματάρχης των κατεχομένων, που υπάγεται στον Αρχηγό του Γενικού Επιτελείου της Τουρκίας και άλλο ο Αρχηγός της ΕΦ, που είναι αρχηγός των Ενόπλων Δυνάμεων κράτους. Συνεπώς, εάν η συνάντηση πραγματοποιηθεί, θα είναι δυνατό να γίνει μόνο μεταξύ του Αρχηγού των Τουρκικών Ενόπλων Δυνάμεων και του Αρχηγού της Εθνικής Φρουράς.

Υπάρχουν, άλλωστε, τα σχετικά Ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, 541 και 550, που αναφέρουν ότι, τόσο το ψευδοκράτος όσο και οι θεσμοί, μεταξύ αυτών και οι δυνάμεις ασφαλείας του, δεν υφίστανται και ουδόλως μπορούν να αναγνωριστούν από τη διεθνή κοινότητα. Πρόσθετα, υπάρχει το άρθρο 42 του Κανονισμού της Χάγης του 1907, που καθιστά σαφή τον παράνομο χαρακτήρα του στρατού της Τουρκίας στην Κύπρο και τις

Στρατιωτικός μηχανισμός συνεννόησης στην Κύπρο (2019–2026)

Χρονολογία	Πλευρά	Καταγεγραμμένη πρόταση ή θέση
Δεκέμβριος 2019	Κυπριακή Δημοκρατία	Πρόταση για επαφές Εθνικής Φρουράς–τουρκικών κατοχικών δυνάμεων, σε επίπεδο διοικητών, με διευκόλυνση ΟΥΝΦΙΚΥΠ. [1]
1 Μαΐου 2020	ΟΥΝΦΙΚΥΠ	Πρόταση διαλόγου των διοικητών των αντίπαλων δυνάμεων κατά μήκος των γραμμών κατάπαυσης του πυρός, υπό τη διευκόλυνση της ΟΥΝΦΙΚΥΠ. [2]
9 Ιουλίου 2021	Κυπριακή Δημοκρατία	Ζητεί συμμετοχή μόνο του τουρκικού στρατού από την απέναντι πλευρά. [3]
9 Ιουλίου 2021	Τουρκοκυπριακή πλευρά	Ζητεί συμμετοχή μόνο των Τουρκοκυπριακών Δυνάμεων Ασφαλείας (GKK) από την πλευρά της. [3]
31 Δεκεμβρίου 2021	Και οι δύο πλευρές / ΟΗΕ	Ο ΟΗΕ καταγράφει συνεχιζόμενη διαφωνία για τη σύνθεση. Δεν αποτελεί νέα πρόταση. [2]
5 Ιουλίου 2023	Κυπριακή Δημοκρατία	Επαναλαμβάνει την πρόταση του 2019 και προτείνει αξιωματικούς-σημεία επαφής, με εκπρόσωπο της ΟΥΝΦΙΚΥΠ. [1]
5 Ιανουαρίου 2026	Τουρκοκυπριακή πλευρά (Τ. Ερχιουρμάν)	Προτείνει ρητά απευθείας επικοινωνία τουρκοκυπριακών και ελληνοκυπριακών δυνάμεων ασφαλείας, στο πλαίσιο δέκα σημείων. [4]
9 Νοεμβρίου 2026	Τουρκοκυπριακή πλευρά (Τ. Ερχιουρμάν)	Επαναφέρει μηχανισμό επικοινωνίας στρατιωτικού προσωπικού των δύο πλευρών για τη νεκρή ζώνη. [5]

Επίσημες πηγές

[1] ΟΗΕ, S/2023/497, Παράρτημα I, σ. 13 — https://docs.un.org/en/S/2023/497

[2] ΟΗΕ, S/2021/1110, §20 — https://docs.un.org/en/S/2021/1110

[3] ΟΗΕ, S/2021/635, §20 — https://docs.un.org/en/S/2021/635

[4] Επίσημη δήλωση Ερχιουρμάν, 5.1.2026 — https://pio.mfa.gov.ct.tr/en/president-erhurman-leaders-must-refrain-from-statements-that-escalate-tensions/

[5] Επίσημη δήλωση Ερχιουρμάν, 9.11.2026 — https://cb.gov.ct.tr/en/press_office/news/president-erh%C3%BCrman-holds-a-press-conference-following-the-trilateral-meeting

Σημείωση: Οι ημερομηνίες των εκθέσεων του ΟΗΕ δεν ταυτίζονται κατ' ανάγκην με τις ημερομηνίες υποβολής των προτάσεων.

τουρκοκυπριακές λεγόμενες δυνάμεις ασφαλείας των κατεχομένων. Γι' αυτό άλλωστε σήμερα οι οποιεσδήποτε επαφές γίνονται μέσω της Ειρηνευτικής Δύναμης, για να αποφεύγονται οποιαδήποτε τουρκικοί ισχυρισμοί.

Η θέση της ΚΔ

Το θέμα των επαφών και συναντήσεων μεταξύ του Αρχηγού της ΕΦ και του σωματάρχη των κατεχομένων επανήλθε και λίαν προσφάτως ως βολιδοσκόπηση από τα Ην. Έθνη και τέθηκε μάλιστα ενώπιον του Αρχηγού της ΕΦ. Πλην, όμως, το Υπουργείο Άμυνας της Κυπριακής Δημοκρατίας ξεκαθάρισε ότι καμία κίνηση δεν μπορεί να γίνει κατά τρόπον ώστε να ικανοποιείται η τουρκική πλευρά ή να της προσφέρονται ερείσματα για να προβάλει αποδοχή και αναγνώριση των κατοχικών δυνάμεων. Άλλωστε, από το 2021 η θέση της Άγκυρας και της τουρκοκυπριακής πλευράς είναι ότι επαφές θα πρέπει να γίνονται μεταξύ της ΕΦ και των σωμάτων ασφαλείας του ψευδοκράτους, γεγονός που απορρίφθηκε από τον Πρόεδρο Χριστοδουλίδη και δη λίαν προσφάτως στο πλαίσιο των ΜΟΕ. Σύμφωνα με τα Ην. Έθνη, η θέση του Προέδρου είναι ότι στον μηχανισμό θα μπορούν να συμμετέχουν στην παρουσία των Ην. Εθνών διοικητές ή άλλοι αξιωματικοί της ΕΦ και των κατοχικών δυνάμεων.

Κυριαρχία και ΜΟΕ δύο κρατών

Σημειώνουμε εδώ πως οι αποφάσεις του Διεθνούς Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης (Τέταρτη Διακρατική Προσφυγή και Τιτίνας Λοϊζίδου) καθιστούν σαφές ότι η ευθύνη για όποια παρανομία συμβαίνει στα κατεχόμενα ανήκει στην Τουρκία, διότι ο στρατός τους κάνει κουμάντο και, ως εκ τούτου, οι όποιες λεγόμενες «τουρκοκυπριακές αρχές» είναι υποτελείς και σε αυτόν και στην Άγκυρα. Και αυτή η θέση επιβεβαιώνει την αρχή ότι στα κατεχόμενα δεν υπάρχει κράτος, αλλά «κράτος μαριονέτα», που προέκυψε από τη βία και τη χρήση των όπλων. Εξ ου και δεν μπορεί να αναγνωριστεί διεθνώς ούτε το ίδιο ούτε οι θεσμοί του, όπως αναφέρουν τα Ψηφίσματα 541 και 550. Γίνεται αντιληπτό ότι, εάν γίνει δεκτή η συμμετοχή των σωμάτων ασφαλείας του ψευδοκράτους από την Κυπριακή Δημοκρατία μέσω της ΕΦ, τίθεται σε κίνδυνο ολόκληρο το νομικό οικοδόμημα επί του οποίου στηρίζεται ή μη αναγνώριση του ψευδοκράτους, αφού δημιουργούνται συνθήκες αποδοχής των σωμάτων ασφαλείας του. Ταυτοχρόνως, δε, η όποια ευθύνη περνά από τους ώμους της Τουρκίας ως κατοχικής δύναμης, σε μια χωριστή τουρκοκυπριακή οντότητα και το στρατό της. Σημειώνεται, επίσης, ότι στις διεθνείς σχέσεις τα ζητήματα εξωτερικής πολιτικής και άμυνας ανήκουν στον λεγόμενο σκληρό πυρήνα της κυριαρχίας των κρατών. Γι' αυτό στην ΕΕ διατηρείται στους τομείς αυτούς το δικαίωμα του βέτο. Εάν, λοιπόν, συζητά η ΕΦ με τον στρατό του ψευδοκράτους, ανοίγει άλλο ένα παράθυρο για τη χωριστή κυριαρχία... και τα ΜΟΕ μεταξύ δύο κρατών.

Υποτέλεια... στον Τούρκο αρχηγό

Απόδειξη της υποτέλειας του σωματάρχη και των λοιπών δυνάμεων ασφαλείας στα κατεχόμενα, όπως άλλωστε το καταγράφουν οι ΗΠΑ στην έκθεσή τους από το 2021, συνιστά η συνάντηση που πραγματοποιήθηκε το περασμένο Σάββατο με επικεφαλής τον αρχηγό των Τουρκικών Ενόπλων Δυνάμεων, όταν αφίχθηκε στο ψευδοκράτος ο Υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας, Χακάν Φιντάν, για να καθορίσουν γραμμή: 1) Στα θέματα των ΜΟΕ και δη σε αυτά που αφορούν την ασφάλεια, εξ ου και το γεγονός ότι οι Τούρκοι ήταν αμετακίνητοι στο θέμα του ανοίγματος του οδοφράγματος στα Κόκκινα, διότι θεωρούν ότι αποτελεί στρατιωτική ζώνη. Συναφής ήταν και η θέση τους για την αποναρκοθέτηση από την Εθνική Φρουρά για να έχουν τη δυνατότητα, σε περίπτωση κρίσης, να μπορούν να προελάσουν τα τουρκικά άρματα χωρίς προβλήματα. Συναφές είναι και το θέμα της διόδου στην περιοχή της Αθηένου, για να διευκολυνθούν οι κάτοικοι της κωμόπολης. Επί τούτου, οι Τούρκοι αξιώνουν, στην ουσία, τον έλεγχο του δρομολογίου, δημιουργώντας συνθήκες στρατιωτικού και διαπραγματευτικού βάθους κατά τρόπον ώστε μια μικρή μετακίνησή τους να θεωρηθεί ως καλή πρόθεση και να ζητούν ανταλλάγματα αλλού. 2) Στο Κυπριακό και στη μορφή της λύσης. Ότι, δηλαδή, η πιο ρεαλιστική λύση είναι αυτή των δύο κρατών στο πλαίσιο της συνύπαρξής τους με διεθνή εκπροσώπηση του ψευδοκράτους. Με τον τρόπο αυτό καθιστούν σαφές ότι τα όποια ΜΟΕ δεν αφορούν στην επανένωση της Κύπρου αλλά στη σχέση καλής γειτονίας μεταξύ δύο κρατών, που θα συνεταιριστούν, ενδεχομένως, στο πλαίσιο μιας ομοσπονδίας συνομοσπονδιακού χαρακτήρα με συνιδρυτική πράξη όπως πολλάκις έχει τονίσει ο κατοχικός ηγέτης Τουφάν Ερχιουρμάν.

Η προσφορά της ΕΕ για τις συνομιλίες

Αυτή η πολιτική, νομική και στρατηγική τακτική της τουρκικής πλευράς παραπέμπει στην παρθενογένεση. Και εδώ εμπλέκεται η κατάσταση υπό την εξής έννοια: Ενώ οι Τούρκοι ξεκαθαρίζουν ότι η βάση των συνομιλιών είναι τα δύο κράτη, η ΕΕ με τη σύμφωνη γνώμη της Κυπριακής Δημοκρατίας προσφέρει δώρα στην Άγκυρα για να επιστρέψει στο τραπέζι των συνομιλιών. Μεταξύ των δώρων αυτών περιλαμβάνεται και η αναβαθμισμένη τελωνειακή ένωση Τουρκίας - ΕΕ. Εγείρονται, λογικά, τα ακόλουθα ζητήματα: 1) Θα δώσει η ΕΕ και η Κυπριακή Δημοκρατία αναβαθμισμένη τελωνειακή ένωση στην Τουρκία προκειμένου να μεταβεί στις συνομιλίες και, μάλιστα, σε μια πενταμερή+1 για να διεκδικήσει λύση δύο κρατών; 2) Πώς μπορεί η ΕΕ και η Κυπριακή Δημοκρατία να συναινέσουν στην αναβάθμιση τής τελωνειακής ένωσης της Τουρκίας, όταν η Άγκυρα δεν σέβεται την υφιστάμενη τελωνειακή ένωση με την Κυπριακή Δημοκρατία παραβιάζοντας το κεκτημένο και κάθε αρχή δικαίου; Και συμβαίνει αυτό διότι, ενώ τα τουρκικά προϊόντα πλημμυρίζουν την τουρκική αγορά, η Άγκυρα απαγορεύει την εισαγωγή οποιουδήποτε κυπριακού προϊόντος. Υπάρχει ή όχι θέμα αθέμιτου ανταγωνισμού;

Εναλλακτική θέση και διασφάλιση

Υπό αυτές τις συνθήκες, για την αποφυγή αποτυχίας μιας νέας Πενταμερούς, η κυπριακή Κυβέρνηση θα πρέπει να ζητήσει να ξεκαθαριστούν τα ακόλουθα θέματα: Α) Η βάση των συνομιλιών είναι το Πρωτόκολλο 10 και η αντιδήλωση της 21ης Σεπτεμβρίου του 2005, που αναφέρει ότι, στο πλαίσιο της τουρκικής ενταξιακής διαδικασίας, η Άγκυρα οφείλει να αναγνωρίσει το ενιαίο κράτος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Έτσι, κλείνει η πόρτα στη λύση των δύο κρατών, και η συμβολή της ΕΕ ουδόλως μπορεί να εκτροχιαστεί από τις αρχές και αξίες της ΕΕ.

Β) Η Τουρκία να συναινέσει στην ανωτέρω βάση της λύσης και στη δέσμευσή της περί της εφαρμογής της τελωνειακής ένωσης ως πρώτο βήμα πρακτικού σεβασμού της Αντιδήλωσης της 21ης Σεπτεμβρίου του 2005. Αλλιώς, τι θα συμβεί; Θα πάρει η Τουρκία την αναβαθμισμένη τελωνειακή, για ποιο σκοπό; Για να διεκδικήσει στις συνομιλίες λύση δικοτομική και δη αυτήν των δύο κρατών; Πού γνωρίζουμε ότι η Άγκυρα δεν θα μας εξαπατήσει για άλλη μια φορά; Ως διασφάλιση ότι θα αποκλειστεί η δικοτόμηση, θα πρέπει η επανέναρξη των συνομιλιών να συνοδευτεί με την επιστροφή της πόλης της Αμμοχώστου ως βασικό ΜΟΕ. Πώς είναι δυνατό να γίνεται λόγος για ΜΟΕ και αμοιβαία εμπιστοσύνη, όταν η τουρκική πλευρά αρνείται την επιστροφή της περίκλειστης πόλης, παρότι έχει δεσμευτεί επί τούτου με βάση τις Συμφωνίες Κορυφής του '79; Η τουρκική δέσμευση είχε δοθεί ανεξαρτήτως λύσης. Γιατί να δοθεί η αναβαθμισμένη τελωνειακή ένωση επί της οποίας διαθέτουμε βέτο χωρίς εξασφαλίσεις και αντάλλαγμα;

Γ) Η μεθοδολογία της λύσης θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι εμπίπτει στην πρακτική εφαρμογή του bottom up και όχι του top down. Ότι δηλαδή οι αρχές της ΕΕ θα καθορίσουν τη λύση μέσω της αναθεώρησης των κακώς εχόντων και των δυσλειτουργικών διατάξεων του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, χωρίς να επισυμβεί αυτό το οποίο επιδιώκεται επί μακρόν: Να κατακρεουργηθούν οι αρχές και οι αξίες της ΕΕ και τα ανθρώπινα δικαιώματα, για να χωρέσουν σε μια ομοσπονδία συνομοσπονδιακού χαρακτήρα στη βάση των δύο κρατών με συνιδρυτική πράξη.

Δομή των κατοχικών δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας στα κατεχόμενα

Στρατιωτική διοίκηση	Επικεφαλής	Βασικοί σχηματισμοί / αποστολή
Τουρκικό Κατοχικό Σώμα Στρατού (ΚΤΒΚ)	Αντιστράτηγος Ertan İnaltekin	28η Μηχανοκίνητη Μεραρχία Πεζικού, 39η Μηχανοκίνητη Μεραρχία Πεζικού, 14η Τεθωρακισμένη Ταξιαρχία, Ταξιαρχία Καταδρομών και μονάδες υποστήριξης
Τουρκοκυπριακές Δυνάμεις Ασφαλείας (GKK)	Υποστράτηγος Şükrü Bilir	1ο, 2ο, 3ο και 4ο Σύνταγμα Πεζικού, Διοίκηση Ειδικών Αποστολών, μονάδες υποστήριξης και Ακτοφυλακή
Αστυνομία ψευδοκράτους (PGM)	Χωριστή αστυνομική διοίκηση	Αστυνομικές μονάδες δημόσιας τάξης, ασφάλειας και διερεύνησης εγκλημάτων

Σημείωση ΗΠΑ

Το αμερικανικό Υπουργείο Εξωτερικών αναφέρει ότι τόσο η αστυνομία όσο και οι τουρκοκυπριακές δυνάμεις ασφαλείας τελούν τελικά υπό την επιχειρησιακή διοίκηση των Τουρκικών Ενόπλων Δυνάμεων.

Πηγές

- Τουρκικό Υπουργείο Άμυνας
- GKK — επίσημος κατάλογος διοικητών
- US State Department — Human Rights Report 2022
- Δημόσιες στρατιωτικές αναλύσεις και ανακοινώσεις

Η ΠΙΕΣΗ ΟΛΓΚΙΝ, Ο ΑΜΑΝΕΣ ΦΙΝΤΑΝ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΑΖΑΡΙ

ΜΟΕ στη βιτρίνα, διχοτόμηση στην ατζέντα

Δύο οδοφράγματα χωρίς ημερομηνία, αμετακίνητη η Άγκυρα στα δύο κράτη και η ΕΕ ανοίγει το χαρτί της Τελωνειακής Ένωσης

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Η εβδομάδα άρχισε με την Ολγκίν να ζητεί επιμόνως ένα ανακοινώσιμο αποτέλεσμα και φθάνει στο τέλος της με την Άγκυρα αμετακίνητη στη γραμμή των δύο κρατών. Στο μεσοδιάστημα συμφωνήθηκαν δύο οδοφράγματα, χωρίς ημερομηνία λειτουργίας, ο Ερντογάν στην Αττάλεια επέδειξε τη γνωστή πολιτική μη αναγνώρισης της Κυπριακής Δημοκρατίας και οι Βρυξέλλες άρχισαν να συζητούν τη σύνδεση των Ευρωτουρκικών με το Κυπριακό. Πέντε ημέρες έντονης κινητικότητας, χωρίς το παραμικρό σημάδι δημόσιας μετακίνησης της Τουρκίας από τις αξιώσεις που συντηρούν το αδιέξοδο.

Η πίεση Ολγκίν και το αποτέλεσμα των ΜΟΕ

Η «Σημερινή» είχε καταγράψει από τις 5 Νοεμβρίου την επιμονή της προσωπικής απεσταλμένης του Γκουτέρες να ανακοινωθεί άνοιγμα έστω ορισμένων οδοφραγμάτων, ώστε να διατηρηθεί η διαδικασία. Πριν από την τριμερή, η Ολγκίν προειδοποίησε δημόσια ότι μια αποτυχία θα προκαλούσε τεράστια ζημιά και άφησε ανοικτό το ενδεχόμενο να μην υπάρξει συνέχεια της ίδιας προσπάθειας χωρίς αποτέλεσμα.

Η τακτική αυτή προσλαμβάνει, στην πολιτική της διάσταση, χαρακτηριστικά πίεσης έως και εκβιασμού: να εξασφαλιστεί μια ανακοίνωση προκειμένου να μη χρεωθεί στη διαδικασία νέο ναυάγιο. Το ζήτημα, όμως, βρίσκεται στο περιεχόμενο της συμφωνίας και στο τίμημα που ενδεχομένως συνεπάγεται η καλλιέργεια προσδοκιών.

Η τριμερής της Δευτέρας, 9 Νοεμβρίου, κατέληξε στις διελεύσεις Λουρουτζίνας–Λυμπιών και Κάμπου–Καραβοσιασίου. Καμία ημερομηνία λειτουργίας. Στον Κάμπο προκύπτουν σοβαρές τεχνικές και περιβαλλοντικές εκκρεμότητες, ενώ Μια Μηλιά, Πυρόι και Κόκκινα έμειναν εκτός συμφωνίας. Προστέθηκαν η επανεκκίνηση του Imagine και ορισμένες δικοινοτικές συνεργασίες.

Για την ουσία δεν ανακοινώθηκε ούτε ένα βήμα σύγκλισης: ασφάλεια, εγγυήσεις, κατοχικά στρατεύματα και βάση επανέναρξης των συνομιλιών παραμένουν ανοικτά. Έτσι, η ανάγκη διατήρησης της κινητικότητας κινδυνεύει να επισκιάσει τον πολιτικό σκοπό της διαπραγμάτευσης.

Ο Φιντάν δίνει γραμμή, ο Ερντογάν την δείχνει

Οι τουρκικές θέσεις είχαν επαναδιατυπωθεί πριν από την τριμερή. Κατά την επίσκεψή του στα κατεχόμενα, στις 6 Νοεμβρίου, ο Χακάν Φιντάν χαρακτήρισε τη συνύπαρξη δύο κρατών ρεαλιστικότερη λύση και επανέφερε τις απαιτήσεις κυριαρχικής ισότητας και ισότιμου διεθνούς καθεστώτος. Μετά τη Δευτέρα δεν ακολούθησε καμία δημόσια αναθεώρηση.

Στις 10 Νοεμβρίου ο εκπρόσωπος του τουρκικού ΥΠΕΞ, Ονιζού Κετσελί, χαρακτήρισε περιορισμένη την πρόοδο στα ΜΟΕ και καταλόγισε τις δυσκολίες στην ελληνοκυπριακή πλευρά. Στην ίδια ανακοίνωση ο Έρχιουρμαν εμφανίζεται ως «Πρόεδρος της ΤΔΒΚ» και ο Χριστοδουλίδης ως «Ελληνοκύπριος ηγέτης». Η ορολογία αποτυπώνει ακριβώς το πολιτικό χάσμα που δεν αγγίζουν οι ανακοινώσεις περί διελεύσεων.

Η Αττάλεια πρόσθεσε το δικό της επεισόδιο. Ο Ερντογάν υποδέχθηκε προσωπικά τον Έρχιουρμαν, απουσίαζε όμως από την υποδοχή του Χριστοδουλίδη. Σύμφωνα με τη «Milliyet», ο Τουρκοκύπριος ηγέτης είχε λάβει προσωπική πρόσκληση με την υπογραφή Ερντογάν, ενώ η συμμετοχή του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας διευθετήθηκε μέσω της γραμματείας της διάσκεψης. Τουρκικά μέσα παρουσίασαν τη διαφορετική μεταχείριση ως μήνυμα μη αναγνώρισης· επίσημη εξήγηση της αποχώρησης Ερντογάν δεν δημοσιοποιήθηκε.

Δύο διαφορετικές αναγνώσεις στον τουρκικό Τύπο

Η «Milliyet» ανέδειξε τους χειρισμούς του πρωτοκόλλου στην Αττάλεια. Η «Ayd nl k» προέβαλε, αντιθέτως, τις αξιώσεις αναβάθμισης του διεθνούς καθεστώτος του ψευδοκράτους, με το επιχείρημα ότι τα ΜΟΕ δεν επιλύουν την πολιτική διαφορά. Στον τουρκοκυπριακό Τύπο κυριάρχησε και η δημόσια επίθεση του Ταχσίν Ερτιουγρούλογλου κατά του Έρχιουρμαν. Το κεφάλαιο της ομοσπονδίας, υποστήριξε, έχει κλείσει οριστικά, ενώ αμφισβήτησε τους χειρισμούς για τα οδοφράγματα και το Imagine.

> **Δύο διελεύσεις συμφωνήθηκαν χωρίς ημερομηνία λειτουργίας. Η τουρκική αξίωση για δύο κράτη, αντίθετα, επαναλαμβάνεται χωρίς καμία υποχώρηση**

Άλλοι κύκλοι απαίτησαν προηγούμενη αναγνώριση του ψευδοκράτους προτού προχωρήσει οποιαδήποτε νέα διαπραγμάτευση. Διαφορετική στάση διατύπωσαν ο Οζτίλ Ναμί και ο Φικρί Τορός, που ζήτησαν ουσιαστικές συνομιλίες με αξιοποίηση προηγούμενων συγκλίσεων. Οι φωνές στα κατεχόμενα δεν ταυτίζονται. Η Άγκυρα, πάντως, εξακολουθεί επισήμως να στηρίζει τη λύση δύο κρατών.

Την Παρασκευή ο Έρχιουρμαν επανέλαβε ότι κινείται σε πλήρη συνεννόηση με την Τουρκία. Για την πρόταση του, που παραμένει αδημοσιοποίητη, είπε πως δεν απαιτεί καμία παραχώρηση από την τουρκοκυπριακή πλευρά και πως θα επανέλθει στην επόμενη τριμερή. Χωρίς δημοσιοποίηση του περιεχομένου της, η πραγματική βαρύτητά της δεν μπορεί να αποτιμηθεί.

Η Τελωνειακή Ένωση στο παζάρι της Άγκυρας

Στο δεύτερο επίπεδο του διπλωματικού παιχνιδιού, η Λευκωσία επιχειρεί να συνδέσει την επανέναρξη των συνομιλιών από το Κραν Μοντανά με τις ευρωτουρκικές σχέσεις. Μετά τις επαφές Χριστοδουλίδη με την Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, ακολούθησε την Πέμπτη επικοινωνία με τον Ραφαέλε Φίτο. Ο Ευρωπαίος αξιωματούχος αναμένεται να συναντήσει τον Φιντάν στην Άγκυρα στις 20 Νοεμβρίου.

Σύμφωνα με τις μέχρι τώρα διπλωματικές πληροφορίες, η προοπτική έναρξης συζητήσεων για αναβάθμιση της Τελωνειακής Ένωσης θα μπορούσε να λειτουργήσει ως κίνητρο, υπό την προϋπόθεση επιστροφής στη διαδικασία του 2017. Στην ευρωτουρκική ατζέντα βρίσκονται επίσης οι θεωρήσεις εισόδου και το πρόγραμμα SAFE, ενώ έχουν καταγραφεί πληροφορίες και για πιθανή σύνδεση με το σχεδιαζόμενο «Made in EU». Πρόκειται για υπό συζήτηση επιλογές, όχι για συμφωνημένα ανταλλάγματα.

Η αντίφαση παραμένει οξεία. Η Τουρκία διεκδικεί περισσότερα ευρωπαϊκά οφέλη χωρίς να εφαρμόζει πλήρως τις υποχρεώσεις της Τελωνειακής Ένωσης έναντι της Κυπριακής Δημοκρατίας. Και η προτεινόμενη σύνδεση προβλέπει, προς το παρόν, επανέναρξη συνομιλιών, όχι εγκατάλειψη των αξιώσεων δύο κρατών. Ποια εξασφάλιση θα έχει η Λευκωσία εάν αρχίσουν οι ευρωτουρκικές συζητήσεις και το Κυπριακό οδηγηθεί ξανά σε αδιέξοδο;

Η ουσία που μένει εκτός κάδρου

Ο Γκουτέρες αναζητεί ημερομηνία για νέα τριμερή, ενώ η Τουρκία προγραμματίζει παρουσία πολεμικών πλοίων και αεροπορικές επιδείξεις στα κατεχόμενα για την επέτειο της 15ης Νοεμβρίου. Η Ολγκίν επιμένει σε αποτελέσματα, η Ευρώπη δοκιμάζει την οδό των οικονομικών κινήτρων και η Άγκυρα διατηρεί ατόφιες τις διχοτομικές της απαιτήσεις.

Η συζήτηση για δύο οδοφράγματα μπορεί να προσφέρει πρακτικές διευκολύνσεις. Το Κυπριακό, όμως, γεννήθηκε από την τουρκική εισβολή και παραμένει ανοικτό λόγω της συνεχιζόμενης κατοχής. Η πραγματική πρόοδος θα κριθεί στην ασφάλεια, στην αποχώρηση στρατευμάτων και στη συμφωνημένη βάση λύσης, όχι στον αριθμό των σημείων διέλευσης που περιλαμβάνει ένα ανακοινωθέν.

15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1983 – 15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2026

43 χρόνια ψευδοκράτος

Από την παράνομη ανακήρυξη του 1983 στις σημερινές αξιώσεις για δύο κράτη και κυριαρχική ισότητα

Σαράντα τρία χρόνια συμπληρώνονται σήμερα από τη μαύρη 15η Νοεμβρίου 1983. Από την ημέρα που η Τουρκία, διά χειρός Ραούφ Ντενκτάς, επιχείρησε να δώσει κρατική υπόσταση στα αποτελέσματα της εισβολής και της κατοχής, ανακηρύσσοντας παράνομα το ψευδοκράτος στα κατεχόμενα εδάφη της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σαράντα τρία χρόνια μετά, η πληγή παραμένει ανοιχτή. Η κατοχή συνεχίζεται, οι πρόσφυγες εξακολουθούν να στερούνται την ελεύθερη επιστροφή στις πατρογονικές τους εστίες, οι αγνοούμενοι και οι οικογένειές τους παραμένουν σύμβολα μιας τραγωδίας που δεν έκλεισε ποτέ. Και η Τουρκία, αντί να συμμορφωθεί με το Διεθνές Δίκαιο, επιμένει να διεκδικεί πολιτική νομιμοποίηση για τα τετελεσμένα που επέβαλε με τη δύναμη των όπλων.

Η μαύρη ημέρα του 1983

Η 15η Νοεμβρίου δεν αποτελεί απλώς μιαν ακόμη θλιβερή επέτειο στο ημερολόγιο της κυπριακής Ιστορίας. Αποτελεί την υπενθύμιση της απόπειρας οριστικής διχοτόμησης της πατρίδας μας.

Εννέα χρόνια μετά την τουρκική εισβολή του 1974, η Άγκυρα προχώρησε στο επόμενο βήμα του διαχωρισμού. Η ανακήρυξη του λεγόμενου «τουρκικού κράτους» στα κατεχόμενα επιχείρησε να μετατρέψει τη στρατιωτική κατοχή σε πολιτική πραγματικότητα, προσδίδοντας επίφαση νομιμότητας σε ένα αποτέλεσμα που προέκυψε από τη βία και τον βίαιο εκτοπισμό.

Η διεθνής κοινότητα απέρριψε την ενέργεια. Με το Ψήφισμα 541, στις 18 Νοεμβρίου 1983, το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ χαρακτήρισε την ανακήρυξη νομικά άκυρη και ζήτησε την ανάκλησή της. Ακολούθησε το Ψήφισμα 550, το 1984, με το οποίο καταδικάστηκαν οι αποσχιστικές ενέργειες και επαναλήφθηκε η έκκληση προς όλα τα κράτη να μην αναγνωρίσουν το παράνομο μόρφωμα.

Σαράντα τρία χρόνια αργότερα, μόνο η Τουρκία εξακολουθεί να το αναγνωρίζει.

Άλλαξαν τα πρόσωπα, όχι οι αξιώσεις

Η φετινή επέτειος βρίσκει το Κυπριακό μπροστά σε μια νέα διπλωματική κινητικότητα, αλλά και σε παλιές, αμετακίνητες τουρκικές αξιώσεις.

Λίγες μόλις ημέρες πριν από τη μαύρη επέτειο, ο Τούρκος Υπουργός Εξωτερικών, Χακάν Φινιάν, επανέφερε απερίφραστα τη θέση της Άγκυρας για λύση δύο κρατών, θέτοντας ως προϋπόθεση την «κυριαρχική ισότητα» και το «ισότιμο διεθνές καθεστώς» των Τουρκοκυπρίων.

Την ίδια ώρα, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Νίκος Χριστοδουλίδης, και ο Τουρκοκύπριος ηγέτης, Τουφάν Ερχιουρμάν, συμφώνησαν, υπό την αιγίδα της Προσωπικής Απεσταλμένης του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ, Μαρία Άνχελα Ολγκίν, στο άνοιγμα δύο νέων σημείων διέλευσης, στα Λύμπια–Λουρουτζίνα και στον Κάμπο–Καραβοστάσι.

Ωστόσο, η συμφωνία για δύο οδοφράγματα, χωρίς καν συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα εφαρμογής, δεν αλλάζει την ουσία. Τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης δεν καταργούν την κατοχή, δεν αποσύρουν ούτε έναν Τούρκο στρατιώτη και δεν αναιρούν τις αξιώσεις της Άγκυρας. Η συζήτηση για τη διευκόλυνση των διελεύσεων δεν μπορεί να υποκαταστήσει τη συζήτηση για την απελευθέρωση και την επανένωση της πατρίδας.

Η Άγκυρα μιλά για δύο κράτη. Η Κυπριακή Δημοκρατία επιδιώκει επανέναρξη των συνομιλιών στη βάση των ψηφισμάτων του ΟΗΕ. Και ανάμεσα στις δύο αυτές προσεγγίσεις παραμένει το θεμελιώδες ερώτημα: Θα αποκατασταθεί η ενότητα της Κύπρου ή θα επιχειρηθεί η οριστική νομιμοποίηση της διχοτόμησης;

Η πατρίδα έχει μνήμη

Πίσω από τις διπλωματικές διεργασίες, τις ανακοινώσεις και τις συναντήσεις, υπάρχει μια πατρίδα που εξακολουθεί να μετρά τις πληγές της.

Είναι η Αμμόχωστος που περιμένει τους νόμιμους κατοίκους της. Είναι η Κερύνεια, η Μόρφου, η Καρπασία και κάθε κατεχόμενο χωριό. Είναι οι εκκλησίες, τα κοιμητήρια, τα σπίτια, οι αυλές και οι γειτονιές που παραμένουν ζωντανές στις μνήμες όσων ξεριζώθηκαν.

Είναι, πάνω απ όλα, οι άνθρωποι που έφυγαν με την ελπίδα της επιστροφής και όσοι έφυγαν από τη ζωή χωρίς να προλάβουν να ξαναδούν τον τόπο τους ελεύθερο.

Η 15η Νοεμβρίου αποτελεί ημέρα καταδίκης της παράνομης ανακήρυξης, αλλά και ημέρα ευθύνης. Ευθύνης απέναντι στην Ιστορία, στους πρόσφυγες, στους αγνοουμένους, στους εγκλωβισμένους και στις επόμενες γενιές.

Γιατί η πάροδος του χρόνου δεν μετατρέπει το παράνομο σε νόμιμο. Ούτε η συνήθεια της κατοχής μπορεί να γίνει αποδοχή της.

Σαράντα τρία χρόνια μετά, η Κύπρος δεν ξεχνά. Δεν ξεχνά την εισβολή, την κατοχή, τον ξεριζωμό και την παράνομη ανακήρυξη. Δεν ξεχνά την ιστορία της, δεν εγκαταλείπει τα δικαιώματά της και δεν παραιτείται από την προσδοκία της ελευθερίας και της επανένωσης.

Γιατί η πατρίδα είναι μάνα. Έχει μνήμη. Έχει ρίζες. Και δεν ξεχνά.

> **Σαράντα τρία χρόνια μετά την παράνομη ανακήρυξη, η Τουρκία εξακολουθεί να ζητεί αναγνώριση χωριστής κυριαρχίας. Τα οδοφράγματα μπορεί να ανοίγουν, όμως η γραμμή του Ατίλα παραμένει. Και καμία συμφωνία για ΜΟΕ δεν μπορεί να μετατρέψει τα τετελεσμένα της εισβολής σε αποδεκτή λύση**

Πρόσκληση για
υποβολή προτάσεων

Η Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Ταμείων του Υπουργείου Εσωτερικών, ως η **Διαχειριστική Αρχή των Ταμείων Εσωτερικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, ανακοινώνει την προκήρυξη Πρόσκλησης για υποβολή προτάσεων για τη συγχρηματοδότηση έργων στο πλαίσιο του Προγράμματος του **Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΤΑΜΕ),** για την **Προγραμματική Περίοδο 2021-2027.**

Η Πρόσκληση αφορά σε έργα που εμπίπτουν στους **Ειδικούς Στόχους** του **Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου,** και της **Νόμιμης Μετανάστευσης και Ένταξης.**
Δικαίωμα υποβολής προτάσεων έχουν **αποκλειστικά νομικές οντότητες,** σύμφωνα με τους όρους, τα κριτήρια επιλεξιμότητας και τις διαδικασίες που καθορίζονται στα σχετικά έγγραφα της Πρόσκλησης.

Τελική ημερομηνία
υποβολής προτάσεων
18 Δεκεμβρίου 2026

Όλες οι πληροφορίες σχετικά με την Πρόσκληση, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, καθώς και το πλήρες θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο εφαρμογής, είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Ταμείων του Υπουργείου Εσωτερικών στη διεύθυνση:
www.gov.cy/moi-eufundsdirectorate/

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Δ.Ε.Τ
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

ΠΩΣ ΚΑΙ ΑΠΟ ΠΟΙΟΥΣ ΕΜΦΑΝΙΣΤΗΚΕ

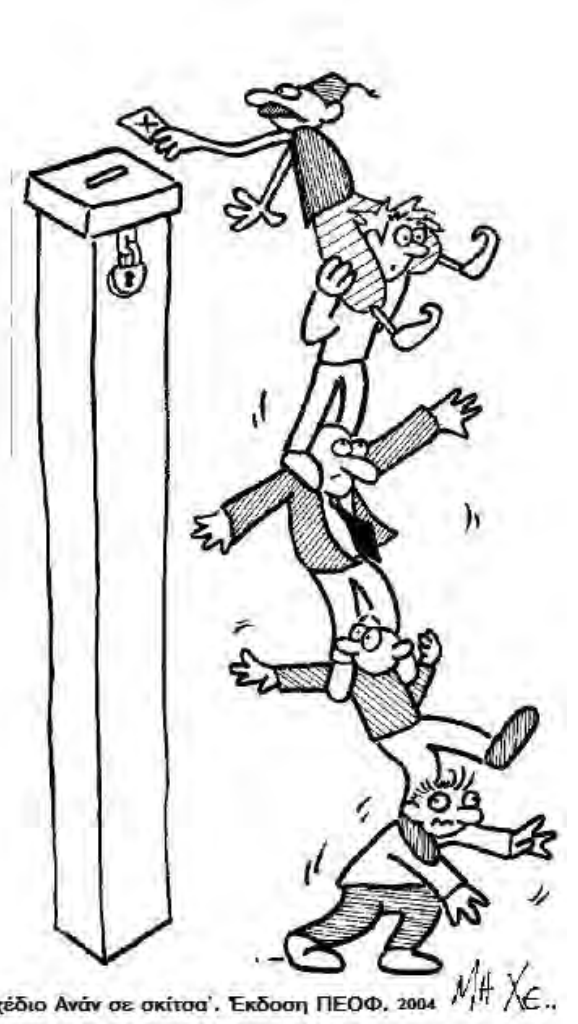
Διασταυρούμενη ή σταθμισμένη ψήφος

Πρόκειται για μια φόρμουλα κατάφωρης παραβίασης της αρχής «ένας άνθρωπος, μια ψήφος» με στόχο την επίτευξη τεχνητών αποτελεσμάτων υπέρ της Τουρκίας

ΦΑΝΟΥΛΑ ΑΡΓΥΡΟΥ,
Ερευνήτρια/ δημοσιογράφος

Το άρθρο μου, εξηγώντας την προϊστορία και πώς μας ήλθε και η ρατσιστική σταθμισμένη ψήφος, αρχικά δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «Σημερινή», στις 12 Ιανουαρίου 2010.

Όμως, συνέπεσε τότε να ήταν η μαύρη ημέρα που η εφημερίδα κάλυπτε και πενθούσε τη δολοφονία του αγαπητού μας μ. Άντη Χατζηκωστή. Το επανέφερα εν μέρει στο άρθρο μου στη «Σημερινή», στις 7.2.2021, και πρόσφατα επίσης στη «Σημερινή», στις 8.3.2026.

https://simerini.sigmalive.com/article/2026/3/8/diastauroumene-e-stathmismene-psephos-pos-kai-apo-poious-emphanisteke/

Το επαναφέρω και σήμερα, για ευρύτερη ενημέρωση των νεοτέρων και άλλων, που δεν γνωρίζουν ή ξέχασαν, μετά το άρθρο του Ανδρέα Δ. Συμεού, πρώην επικεφαλής/μέλους της ε/κ ομάδας εργασίας για το περιουσιακό, «Σημερινή», 8.11.2026, «Η εκ περιτροπής προεδρία με διασταυρούμενη σταθμισμένη ψήφο: Μια μαθηματική προσέγγιση».

Ο αγαπητός Σάββας Ιακωβίδης είχε γράψει στη «Σημερινή» το πιο κάτω σχόλιο την Κυριακή, 14.2.2010:

«Διασταυρούμενη ψήφος από το 2003;

Τίποτε δεν μένει τελικά κρυφό. Όλα κάποτε αποκαλύπτονται. Η διασταυρούμενη ψήφος, όπου φέρονται να συμφώνησαν Χριστόφιας - Ταλάτ, δεν είναι... νέα. Είναι παλιά και φαίνεται να ανήκει στον γνωστό Έλληνα εφοπλιστή, Κώστα Καρρά, πασίγνωστο από εκείνο το περίεργο Κέντρο Σπουδών Νοτιοανατολικής Ευρώπης, που επιδόθηκε στο ξαναγράψιμο της ιστορίας των λαών της περιοχής, όπως επιτάσσει η Νέα Τάξη και οι λεγόμενοι νεωτεριστές, δηλ. διαστρεβλωτές της Ιστορίας. Όπως έγραψε προχθές η τ/κ εφημερίδα "Βολκάν" στα κατεχόμενα, την πρόταση για διασταυρούμενη ψήφο πρότεινε Έλληνας εφοπλιστής. Σύμφωνα με κύριο θέμα της εφημερίδας, η ιδέα ανήκει στον εφοπλιστή και ισχυρό -όπως γράφει- άνδρα του μηχανισμού προπαγάνδας της Ελλάδας, Κώστα Καρρά. Η ιδέα αυτή, προστίθεται, συζητήθηκε σε συνάντηση στο Λονδίνο τον Οκτώβριο του 2003, στην οποία συμμετείχαν πολλοί Ε/κ, ο Μεχμέτ Αλί Ταλάτ, ο Άλβαρο Ντε Σότο κ.ά. Η εφημερίδα δημοσιεύει τα ονόματα όλων των παρευρισκομένων σ' εκείνη τη συνάντηση. Η ιστορία με τη σταθμισμένη ψήφο δεν ξεκίνησε από το 2003 αλλά, όπως ήδη η εκλεκτή συνεργάτιδα της "Σ", Φανούλα Αργυρού, έγραψε προ ημερών, ξεκίνησε από τη δεκαετία του '70! Απλώς, ο Καρράς και οι συν αυτώ στα σεμινάρια επεξεργάστηκαν την ιδέα. Τώρα, πώς βρέθηκε να υιοθετείται και να πλασάρεται από τον Πρόεδρο Χριστόφια, μήπως ο Τσιελεπής μπορεί να εξηγήσει;».

Με δύο λόγια, για κάθε ψήφο Έλληνα της Κύπρου θ' αντιστοιχούν 4 ψήφοι Τούρκου της Κύπρου. Αυτό εξήγησαν τότε άριστα σε δύο σκίτσα τους οι φοιτητές μας, της φοιτητικής οργάνωσης ΠΕΟΦ Θεσσαλονίκης, τα οποία παραθέτω.

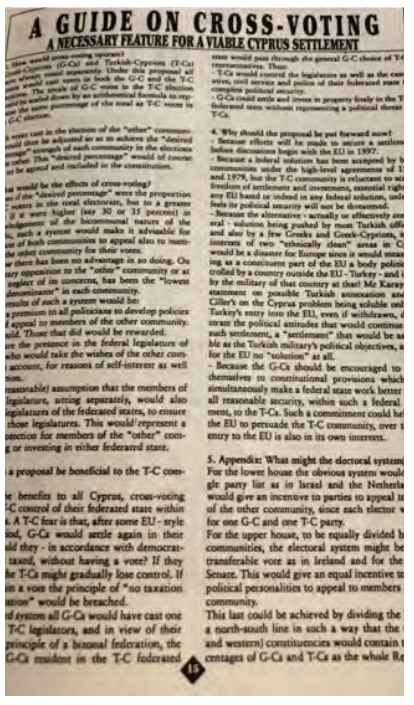
> **Καμία μαθηματική ή άλλη προσέγγιση δεν μπορεί να ωραιοποιήσει τα απότοκα λύσεων «Ανάν», τα οποία στόχο έχουν τούς κατά Νιχάτ Ερίμ και Φόρειϊν Όφις από το 1955 σχεδιασμούς**

Οι Βρετανοί «φίλοι» της Κύπρου

Αρχικά λέχθηκε ότι η πονηρή, και όχι μόνο, μέθοδος αυτή, πρωτοεμφανίστηκε επί προεδρίας Γ. Βασιλείου, το 1989. Ποια η πηγή της; Το ρατσιστικό αυτό σύστημα προώθησε τη δεκαετία του 1990 η δορυφορική ομάδα των λεγομένων «Φίλων της Κύπρου» στο Λονδίνο και στο περιοδικό τους «Report», το 1995. Την επανέφεραν το 2009, όταν ο νέος πρόεδρός τους, Λόρδος Robin Corbett (πέθανε το 2012), έστειλε επιστολές στον Alexander Downer (ειδικό απεσταλμένο του ΟΗΕ στην Κύπρο), στον τότε Πρόεδρο Δημήτρη Χριστόφια και στον Τ/κ ηγέτη Mehmet Ali Talat, καλώντας τους ν' αποδεχθούν το σχέδιό τους για «διασταυρούμενη ψήφο - ένα αναγκαίο συστατικό για μια βιώσιμη διευθέτηση για το Κυπριακό», και δεν απέφυγαν στο έντυπό τους να επιβεβαιώσουν ότι:

«Θα βοηθήσει επί το πλείστον τους Τούρκους να σταθεροποιήσουν το δικό τους "συνιστών κράτος"». Γι' αυτό και σημείωναν:

«...Εκτός από τα ωφελήματα για όλη την Κύπρο, η διασταυρούμενη ψήφος θα εξασφαλίσει στους Τουρκοκυπρίους τον έλεγχο του ομόσπονδου κράτους τους σε μια ομόσπονδη Κύπρο... Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μοιράζοντας τη Δημοκρατία με μια βόρεια-νότια γραμμή με τέτοιο τρόπο, που αμφότερες... οι περιφέρειες θα έχουν το ίδιο ποσοστό Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων όπως όλη η Δημοκρατία...».

Το σχέδιο των Βρετανών «Φίλων της Κύπρου» για διασταυρούμενη ψήφο.

Φαίνεται ότι ο Πρόεδρος Δημήτρης Χριστόφιας, μετά την παραλαβή της εν λόγω επιστολής, δήλωσε υποστήριξη στη φόρμουλα και, ούτε λίγο ούτε πολύ, την παρουσίασε και ως δική του... εφεύρεση! Παράλληλα, με άρθρο τους «Οι Φίλοι» στο περιοδικό "Report", αρ. 52, σελ. 8, με τον Κώστα Καρρά, επανήλθαν για να... προωθήσουν τη διασταυρούμενη ψήφο τους, με τίτλο «A Guide to Cross-Voting».

Επιπρόσθετα στοιχεία

Σύμφωνα με στοιχεία που βρήκαμε στο διαδίκτυο, ο Κώστας Καρράς φαίνεται να πρωτο-εισηγήθηκε τη σταθμισμένη ψήφο για την Κύπρο προς το τέλος της δεκαετίας του 1970. Αυτή φαίνεται να συζητήθηκε σε τουλάχιστον τρία συνέδρια:

1) Σε συνέδριο της World Peace Foundation στο Harvard, μεταξύ 12-14 Σεπτεμβρίου 2003. 2) Στο «εργαστήρι» του St. Antony's College, στο πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, μεταξύ 2-3 Οκτωβρίου 2003 (αυτό ήταν το σεμινάριο που διοργανώθηκε για την ωραιοποίηση του «Σχεδίου Ανάν», τα πρακτικά του οποίου ετοιμάστηκαν αρχές του 2004). 3) Σε συνέδριο που διοργανώθηκε από το European Studies Program στο πανεπιστήμιο Cornell, μεταξύ 7-8 Νοεμβρίου 2003.

(Με διασταυρούμενη ή σταθμισμένη ψήφο είχαν ασχοληθεί και οι Νεόφυτος Λοϊζίδης του Πανεπιστημίου Harvard (αργότερα στο Πανεπιστήμιο του Kent) και Eser Keskiner του Πανεπιστημίου της Pennsylvania, τον Δεκέμβριο του 2004).

Ο Κ. Καρράς, εκτός από τη σχέση του με τη βρετανική ομάδα «Φίλοι της Κύπρου» και την CDRSEE στη Θεσσαλονίκη για αλλαγή των ιστορικών βιβλίων, υπήρξε και μέλος του Steering Committee της οργάνωσης Bilderberg Group.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο ίδιος (Κ. Καρράς), την 1.1.2008, σε συνέντευξή του στον «Φιλελεύθερο», μας κάλεσε να... αυξήσουμε τον αριθμό των Τουρκοκυπρίων στο 24% με αποδοχή εποίκων! Λίγο αργότερα, ο νέος Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, Δημήτρης Χριστόφιας, προτού καν αρχίσει διαπραγματεύσεις, δήλωσε την αποδοχή 50.000 εποίκων (σε περίπτωση λύσης)... (βλέπε άρθρο μου στη «Σημερινή», 7.2.2021).

ΕΚ ΠΕΡΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑ, ΔΙΑΣΤΑΥΡΟΥΜΕΝΗ ΨΗΦΟΣ, ΕΠΟΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΞΑΦΑΝΙΣΘΕΝΤΕΣ

«Η τάξη της κοινωνίας βασίζεται στη δικαιοσύνη», σελίδα 8, 7.2.2021

https://simerini.sigmalive.com/media/documents/SHMERINH_15077_07.02.2021.pdf

και εδώ - https://www.onisilos.gr/?p=31016

Αναφορά και στο βιβλίο γράφουσας, «Διζωνική vs Δημοκρατία 1955-2019».

Την επόμενη Κυριακή το ιστορικό της τουρκικής εκ περιτροπής προεδρίας

Οι Λινοπάμπατζοι της Λουρουτζίνας

Μέχρι τα τέλη του περασμένου αιώνα δεν απέκρυψαν την καταγωγή τους και ομολογούσαν ότι οι πρόγονοί τους ήταν χριστιανοί

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

Τελευταίο Μέρος

Μια άλλη περίπτωση Λινοπαμπάκων αφορά τους κατοίκους της Λουρουτζίνας, οι οποίοι μέχρι τα τέλη του περασμένου αιώνα δεν απέκρυψαν την καταγωγή τους και ομολογούσαν ότι οι πρόγονοί τους ήταν χριστιανοί, που είχαν μετακινηθεί εκεί βίαια από την Αμμόχωστο για να δοθούν οι περιουσίες τους σε άκληρους Τούρκους, οι οποίοι είχαν έρθει από τη Μικρά Ασία. Για τους Λουρουτζιάτες Λινοπάμπακους έγραψε σε προηγούμενο κεφάλαιο και ο αείμνηστος Λαπηθιώτης ιστορικός, Κώστας Π. Κύρρης, που είχε ασχοληθεί με τους Λινοπάμπακους της γενέτειράς του, ανάμεσα στους οποίου και οι διατελέσαντες ηγέτες των Τουρκοκυπρίων Ραούφ Ντενκτάς και Δρ Φαζίλ Κουτσιούκ, που είχαν αρκετούς συγγενείς στην πόλη του Πραξάνδρου.

Για τους Λινοπάμπακους της Λουρουτζίνας καταθέτω και μια δική μου μαρτυρία, όπως μου την αφηγήθηκε ο Νετζίπ ο Λουρουτζιάτης, ο οποίος δεν δίστασε να μου αποκαλύψει ότι ήταν και ο ίδιος Λινοπάμπακος, όπως και όλοι οι πρόγονοί του. Με τον Νετζίπ γνωριστήκαμε τον Αύγουστο του 1960 στη Βρετανική Βάση στο Πέργαμος. Εργαζόμασταν στο κατάστημα της ΝΑΑΦΙ. Εγώ «ασσίσταντ» στο κατάστημα κι αυτός λαντζιέρης στην κουζίνα. Το βράδυ μέναμε σε διπλανά δωμάτια, που παραχωρούσε η εταιρεία στο προσωπικό. Τα βράδια μετά που σχολνούσαμε, εγώ, ο Ναιζίπ και ο Σωτήρης, κι αυτός «ασσίσταντ», κατεβαίναμε στη Λάρνακα για σουβλάκια και μπύρα με το αυτοκίνητό του. Όταν δεν πηγαίναμε στη Λάρνακα, μέναμε στον «κάμπο» και μιλούσαμε για την πολιτική κατάσταση. Τέσσερεις ημέρες πριν από την ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας καθόμασταν με τον Νετζίπ στη βεράντα των δωματίων μας και μιλούσαμε για τις εξελίξεις στο Κυπριακό. Σε κάποια στιγμή με ρωτά ο Νετζίπ σε άπταιστα Ελληνικά: «Κουμπάρε Χαμπή, πώς βλέπεις τα πράμαια; Εν να πουχάσουν οι φασαρίες; Εν να τα εύρουν οι αρχηγοί μας, τζιαι να ενώσουν τον κόσμο;». «Ο Θεός τζι' η ψυσιή τους», του απάντησα, οπότε ο Νετζίπ, κουνώντας δεξιά και αριστερά το κεφάλι, ψιθύρισε: «Φοούμαι...». Δεν τον άφησα να συνεχίσει και τον ρώτησα: «Γιατί;». Με πλησίασε και μου είπε σιγανά, εμπιστευτικά: «Οι δικοί μας εν κουρκάρουν. Ο γιος μου εν που τούτους του Ντενκτάς τζιαι φέρνει όπλα τζιαι μαθαίνει τους μιτσιούς να πυροβολούν. Ήτουν καλλικάς (πεταλωτής), εκάμαν τον ζαπιέν (αστυνομικό), τζιαι συνεχίζει να παρανομεί. Κουμπάρε Χαμπή, καριερώ τον να 'ρτει για να του δώσω λεφτά. Εν αχαΐρευτος. Τρώει τους παράδες στο κουμάρι τζιαι στες γεναίτζιες. Δεν μπορούμε να του μιλήσουμε». Ενώ μιλούσαμε, μας πλησίασε ένας ασχημομούρης νεαρός. Κατάλαβα ότι ήταν ο γιος του Νετζίπ. Βλοσυρός, χωρίς να χαιρετήσει, κάτι είπε στον πατέρα του και αυτός θύμωσε, οπότε άρχισαν να μιλούν σε έντονο ύφος. Διακριτικά αποχώρησα και τους άφησα μόνους. Αντιλήφθηκα ότι ζήτησε χρήματα από τον πατέρα του, λογομάχησαν για πέντε περίπου λεπτά και έφυγε χωρίς να του μιλήσει. Ο Νετζίπ, φανερά ενοχλημένος από την απαράδεκτη συμπεριφορά του γιου του, δεν άντεξε, ήρθε, έκατσε κοντά μου και άρχισε να μου εξομολογείται: «Κουμπάρε Χαμπή, τούτοι οι Τούριζιοι που έρκουνται που τη χώρα τζιαι δασκαλεύκουν τους, εν σκύλοι. Λαλούν τους πως οι Ρωμιοί εν έτοιμοι να τους σφάξουν τζιαι πρέπει να τους μισούν. Οι χωρκανοί μας που δεν τους θέλουν, φοούνται να μιλήσουν. Είμαστιν όπως τους λαούς. Τρέμουμε. Πού να το πούμε, τζιαι ποιος θα μας ακούσει; Πρέπει, μιας που σου έχω εμπιστοσύνη, να σου ξημολοηθώ ότι είμαι Λινοπάμπακος. Όπως μου ελάλεν ο μακαρίτης ο παππούς μου, πολλοί Λουρουτζιάτες του τζιαιρού του εν Έλληνες γρισκιανοί. Είχαν τζιαι σκολείον τζιαι εκκλησιά του Αγίου Χαραλάμπους. Οι άλλοι ήτουν κρυφοί γρισκιανοί. Σιγά-σιγά, όμως, οι Έλληνες εφεύκαν γιατί επεριφρονούσαν τους Έλληνες των γειτονικών χωρκών, τζιαι εν τους αρώταν με η Εκκλησιά. Εδώκαν του ΕΒΚΑΦ τζιαι τους Εγγλέζους την ευκαιρίαν τζιαι εχτίσαν τους σκολείον τζιαι αρκέψαν να τουρκεύκουν. Οι παραπάνω γρισκιανοί εφύαν τζι επήαν στα χωρκά γύρου. Όσοι εμείναν, αρκέψαν να γίνονται μουσουλμάνοι ή εμείναν Λινοπάμπατζοι, όπως οι συγγενείς μου. Φοούμαστιν, όμως, να το πούμεν».

> **Ποτέ μου δεν θα ξεχάσω τα λόγια του Νετζίπ: «Πολλοί Λουρουτζιάτες ήταν Έλληνες γρισκιανοί»**

Η εξομολόγηση αυτή του Νετζίπ, με συγκλόνισε. Για τη Λουρουτζίνα ήξερα μόνο ότι οι κάτοικοί της ήταν Λινοπάμπακοι και ότι καλλιεργούσαν αμπέλια που παρήγαγαν ξακουστή σταφίδα. Με την κουβέντα μας πέρασε η ώρα και πήγαμε για ύπνο. Ποτέ μου, όμως, δεν θα ξεχάσω τα λόγια του Νετζίπ: «Πολλοί Λουρουτζιάτες ήταν Έλληνες γρισκιανοί».

Μια άλλη δική μου μαρτυρία για τους Λουρουτζιάτες επιβεβαιώνει τη μαρτυρία του Νετζίπ για τους ίδιους: Γύρω στο 1950, ένα βράδυ, ήρθε ο αείμνηστος αδελφός μου Αγαθοκλής με ταξί για να δει τους γονείς μας, που είχε καιρό να τους δει. Οδηγός του ταξί ήταν ένας άντρας 25 ετών περίπου. Η μακαρίτισσα η μάνα μου από τη χαρά της έκλαιγε και, όταν σε λίγο συνήλθε, άρχισε να στρώνει τραπέζι. Έκοψε φέτες λούντζα, τηγάνισε αβγά με λουκάνικο, έβγαλε ξυδάτους μαυρόπουλους από τη φίζα και στρωθήκαμε όλοι στο τραπέζι. Εκεί που τρώγαμε, ο μακαρίτης ο πατέρας μου ρώτησε τον ξένο μας πώς ονομάζεται. «Γιασμίν», του απάντησε, οπότε ο πατέρας μου, παρατήρησε. «Δηλαδή, Γιασουμής». «Ναι», απάντησε εκείνος, «αλλά επειδή στο χωριό όπου μεγάλωσα, τη Λουρουτζίνα, είχε πολλούς Τούρκους, με φώναζαν Γιασμίν. Δεν ήθελαν να μιλούμε Ελληνικά. Τον πατέρα μου τον φώναζαν Μεχμέτ, αλλά στο σπίτι τον λέγαμε Μιχαήλ. Όλη στην οικογένειά μου ήταν κρυπτοχριστιανοί, εσείς, λαλείτε Λινοπάμπατζοι. Οι χωρκανοί μας εξέραν το και δεν μας ήθελαν. Έτσι, ο πατέρας και το συγγενολόι του ήριαμεν στη Χώρα». Άνοιξε το πουκάμισό του και μας έδειξε τον χρυσό σταυρό με τη χρυσή καδένα που κρεμόταν στον λαιμό του. Όλοι μείναμε έκπληκτοι, αλλά δεν θέλαμε να τον στεναχωρήσουμε με άλλες ερωτήσεις για την καταγωγή του. Εκείνος, όμως, προτού φύγει με τον αδελφό μου, μας είπε ότι στο χωριό του υπάρχουν πολλοί Λινοπάμπατζοι, αλλά φοβούνται να μιλήσουν. Το χωριό Λουρουτζίνα, που δεν ήταν μέσα στο σχέδιο του 1957, μπήκε στο σχέδιο των τουρκικών στρατευμάτων το 1974 με επέμβαση του Ντενκτάς την τελευταία στιγμή, με στόχο να εγκλωβιστούν οι Λουρουτζιάτες και να παραμείνουν θύματα του Αττίλα. Γνώριζε ο απόγονος των Πικένηδων τη λατινοεβραϊκή καταγωγή των Λουρουτζιατών, τους οποίους, για προφανείς λόγους, αποκαλούσε ως τους πιο γνήσιους Τούρκους της Κύπρου.

Το φαινόμενο των κρυπτοχριστιανών είναι ακόμα και σήμερα συνηθέστατο στην Τουρκία και το γνωρίζουν πολύ καλά οι τουρκικές ηγετικές τάξεις, όπως η προαναφερθείσα οικογένεια τού Κενάν Εβρέν από τη Βιθυνία.

Είναι γνωστό και από τις βυζαντινές και από τις τουρκικές πηγές ότι η οικογένεια Εβρέν εξισλαμίστηκε στις 6 Οκτωβρίου 1326, με άλλες χριστιανικές οικογένειες, γόνοι των οποίων έγιναν αρχηγοί των Οθωμανικών Ενόπλων Δυνάμεων, όπως ο Κενάν Εβρέν, που είχε αναλάβει και τη διακυβέρνηση της Τουρκίας, μετά από πραξικόπημα. Χαρακτήρισε μπελά τον Ραούφ Ντενκτάς για τη χώρα του και συνιστούσε στον Δρα Κουτσιούκ μετριοπάθεια έναντι των Ελλήνων της Κύπρου.

Παρόμοιου τύπου ανθρώπους, όπως ο Ντενκτάς, συναντά κανείς όχι μόνο στην Τουρκία, αλλά και στον Λίβανο και τη Συρία. Ιδιαίτερα στην Καππαδοκία, την πατρίδα Βυζαντινών Αυτοκρατόρων και Αγίων της Ορθοδοξίας, όπως και στον Πόντο. Εκεί βρίσκεις ανθρώπους με δύο, κάποτε και τρεις ταυτότητες, ελληνική, τουρκική και ποντιακή. Αν και έφυγαν πολλοί Έλληνες από τη Μικρά Ασία το 1922, έμειναν πολλοί που εξισλαμίστηκαν ή παρέμειναν κρυπτοχριστιανοί και ώς σήμερα μιλούν Ελληνικά. Ο Δρ Κύρρης καταμαρτυρεί σχετικά: «Έχω μιλήσει με τέτοιους ανθρώπους, που ταξιδεύουν στη Ελλάδα και σ' αυτούς αναγνώρισα τα χαρακτηριστικά του Ντενκτάς και των ομοίων του. Όμως, μεταξύ του Ντενκτάς και αυτών υπάρχει μια ουσιωδέστατη διαφορά: Αυτοί δεν τρέφουν μέσα τους μίσος, ούτε κατά του τουρκικού έθνους, ούτε κατά του ελληνικού έθνους. Βλέπουν και τα δύο ως ισότιμα έθνη με αξίες και ικανότητες και ανθρωπιά και επιδιώκουν την αδελφική φιλία ανάμεσά τους».

ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ GTA 6

Πώς ένα παιχνίδι αναστατώνει την παγκόσμια οικονομία

Άδειες σε στρατιώτες, λουκέτα σε επιχειρήσεις, ανησυχία σε Hollywood – Netflix και αθλητικές μεταδόσεις

ΜΑΡΙΟΣ ΠΟΥΛΛΑΔΟΣ

Η «Μεγάλη Πέμπτη» της Gaming βιομηχανίας πλησιάζει. Στις 19 Νοεμβρίου, δεκατρία χρόνια μετά την κυκλοφορία του προηγούμενου τίτλου της σειράς, το GTA 6 σε παραγωγή της Rockstar Games επιστρέφει τους παίκτες στο Vice City.

Η σημασία του παιχνιδιού, ωστόσο, ξεπερνά πλέον τα όρια του gaming. Οι εκτιμήσεις για τις πωλήσεις του, οι αλλαγές στον προγραμματισμό εκατομμυρίων καταναλωτών και οι πιθανές επιπτώσεις σε άλλους κλάδους της ψυχαγωγίας έχουν μετατρέψει την κυκλοφορία του σε αντικείμενο οικονομικών αναλύσεων και ερευνών.

Σύμφωνα με την επενδυτική εταιρεία VanEck, η παγκόσμια βιομηχανία βιντεοπαιχνιδιών εκτιμάται στα 214 δισεκατομμύρια δολάρια, με περίπου 3,7 δισεκατομμύρια παίκτες. Το GTA 6 αναμένεται να αποτελέσει βασικό παράγοντα αύξησης των πωλήσεων κονσολών, ενώ οι εκτιμήσεις για τα έσοδα της πρώτης εβδομάδας κάνουν λόγο για αρκετά δισεκατομμύρια δολάρια.

Το κόστος ανάπτυξής του υπολογίζεται από αναλυτές μεταξύ 1 και 1,5 δισεκατομμυρίου δολαρίων, κατατάσσοντάς το ανάμεσα στις ακριβότερες παραγωγές στην ιστορία της ψυχαγωγίας.

ΗΠΑ: 12,5 εκατομμύρια παίκτες σχεδιάζουν άδειες

Η επίδραση του GTA 6 καταγράφεται ήδη στον προγραμματισμό εργαζομένων και φοιτητών στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Σύμφωνα με έρευνα του τεχνολογικού περιοδικού PCMag, σε συνεργασία με τη YouGov, το 8% των ενήλικων gamers στις ΗΠΑ δηλώνουν ότι σκοπεύουν να πάρουν άδεια ή να τροποποιήσουν το επαγγελματικό ή εκπαιδευτικό τους πρόγραμμα προκειμένου να παίξουν το GTA 6.

Η αναγωγή του ποσοστού στον πληθυσμό αντιστοιχεί σε περίπου 12,5 εκατομμύρια Αμερικανούς, αριθμός που αποτελεί στατιστική εκτίμηση και όχι καταγραφή πραγματικών απουσιών.

Η μεγαλύτερη κινητοποίηση παρατηρείται στη Γενιά Z, όπου το 13% δηλώνουν πρόθεση αλλαγής προγράμματος. Αντίστοιχα, το ποσοστό ανέρχεται στο 9% για τους άνδρες και στο 7% για τις γυναίκες.

Από τους gamers που συμμετείχαν στην έρευνα, το 3% σχεδιάζουν να απουσιάσουν για τουλάχιστον δύο ημέρες, άλλο 3% για μία ολόκληρη ημέρα και 2% να πάρουν μισή ημέρα άδεια ή να προσαρμόσουν το ωράριό τους.

Παράλληλα, το 14% σκοπεύουν να εντάξουν το παιχνίδι στο συνηθισμένο καθημερινό τους πρόγραμμα, ενώ 4% θα περιορίσουν το gaming στα βράδια και τα Σαββατοκύριακα.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά από τις 23 έως τις 27 Οκτωβρίου 2026, με τη συμμετοχή 2.024 ενηλίκων, εκ των οποίων οι 1.154 χαρακτηρίστηκαν gamers.

Τετραήμερες άδειες στον Στρατό

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, το 9ο Τάγμα Μηχανικού της 3ης Μεραρχίας Πεζικού, που εδρεύει στο Fort Stewart της Τζόρτζια, προσέφερε τετραήμερη άδεια ως κίνητρο επανακατάταξης σε στρατιώτες που δεσμεύονταν να παραταίνουν τη θητεία τους για δύο έως έξι χρόνια.

Η προσφορά αφορούσε όσους υπέγραφαν νέα σύμβαση μεταξύ 1ης Αυγούστου και 14ης Νοεμβρίου 2026. Σύμφωνα με εκπρόσωπο της Μεραρχίας που μίλησε στο ABC News, 20 στρατιώτες είχαν ήδη αποδεχθεί το κίνητρο κατά τον χρόνο της σχετικής ενημέρωσης.

Στη Ρωσία, η εταιρεία Benza, η οποία κατασκευάζει εξοπλισμό πρατηρίων καυσίμων και απασχολεί περίπου 240 εργαζομένους, ανακοίνωσε στις 9 Νοεμβρίου ότι θα παραχωρήσει επιπλέον ημέρα άδειας σε όσους επιθυμούν να παίξουν το GTA 6 την ημέρα κυκλοφορίας του.

Η άδεια προσφέρεται ανεξαρτήτως θέσης εργασίας ή φύλου, υπό την προϋπόθεση ότι οι εργαζόμενοι θα αποδείξουν πως διαθέτουν κατάλληλη κονσόλα και το παιχνίδι.

Παράλληλα, η αμερικανική εταιρεία ανταλλακτικών αυτοκινήτων Burger Motorsports, με έδρα την Καλιφόρνια, ανακοίνωσε προσωρινή αναστολή λειτουργίας στις 19 Νοεμβρίου, καθώς αρκετοί εργαζόμενοι ενημέρωσαν ότι δεν θα είναι διαθέσιμοι.

Η εταιρεία προειδοποίησε ότι ενδέχεται να υπάρξουν καθυστερήσεις στην εξυπηρέτηση πελατών, στην επεξεργασία παραγγελιών και στις αποστολές προϊόντων.

Η ανησυχία του Χόλιγουντ

Την ίδια ώρα, η κινηματογραφική και τηλεοπτική βιομηχανία παρακολουθεί με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τις πιθανές επιπτώσεις της κυκλοφορίας.

Σύμφωνα με το The Hollywood Reporter, το GTA 6 αναμένεται να ανταγωνιστεί για την προσοχή των καταναλωτών μεγάλες παραγωγές, όπως το The Hunger Games: Sunrise on the Reaping, το The Lord of the Rings: The Rings of Power, το Yellowjackets και το Blade Runner 2099.

Οι προβλέψεις που επικαλείται το περιοδικό κάνουν λόγο για έσοδα μεγαλύτερα από τις συνολικές κινηματογραφικές εισπράξεις του Avengers: Endgame.

> **Δεκατρία χρόνια αργότερα, το GTA 6 ετοιμάζεται να δοκιμάσει όχι μόνο νέα εμπορικά ρεκόρ, αλλά και την ικανότητα ενός βιντεοπαιχνιδιού να επηρεάζει ταυτόχρονα την αγορά εργασίας, τις καταναλωτικές συνήθειες και τη βιομηχανία ψυχαγωγίας**

Ο Τζεφ Κίλι, δημιουργός των The Game Awards, εκτιμά ότι το GTA 6 θα μπορούσε να εξελιχθεί στη μεγαλύτερη κυκλοφορία στην ιστορία της ψυχαγωγίας.

Η εκτίμησή του δεν βασίζεται μόνο στις πωλήσεις, αλλά και στον χρόνο που αναμένεται να αφιερώσουν οι παίκτες. Η ολοκλήρωση της βασικής ιστορίας υπολογίζεται ότι θα απαιτεί περίπου 80 ώρες, ενώ ο ανοικτός κόσμος του παιχνιδιού θα προσφέρει δυνατότητες ενασχόλησης για πολύ μεγαλύτερο διάστημα.

Η ανησυχία του Χόλιγουντ αφορά επομένως όχι μόνο τα χρήματα που θα δαπανηθούν για το GTA 6, αλλά και τον χρόνο που ενδέχεται να αφαιρεθεί από άλλες μορφές ψυχαγωγίας.

Απειλή για Netflix και αθλητικές μεταδόσεις

Η συμβουλευτική εταιρεία PwC εκτιμά ότι οι πλατφόρμες streaming θα μπορούσαν να δεχθούν σημαντικές πιέσεις, ιδιαίτερα κατά την εορταστική περίοδο του Νοεμβρίου και του Δεκεμβρίου.

Το GTA 6 κυκλοφορεί λίγο πριν από την αμερικανική γιορτή των Ευχαριστιών, περίοδο κατά την οποία παραδοσιακά καταγράφεται αυξημένη κατανάλωση τηλεοπτικού περιεχομένου.

Ο Μπαρι Σπίγκελ, επικεφαλής του παγκόσμιου τομέα Μέσων Ενημέρωσης, Ψυχαγωγίας, Gaming και Αθλητισμού της PwC, εκτιμά ότι το παιχνίδι θα μπορούσε να αποσπάσει σημαντικό αριθμό ωρών τηλεθέασης από τις υπηρεσίες streaming.

Έρευνα των GameSquare και Hatchet, που πραγματοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο σε 1.000 Αμερικανούς εργαζομένους πλήρους απασχόλησης που ασχολούνται με το gaming, διαπίστωσε ότι το 70% ενδέχεται να παραλείψει αθλητικούς αγώνες που παρακολουθεί συνήθως προκειμένου να αφιερώσει περισσότερο χρόνο στο GTA 6.

Επιπλέον, το 42% δήλωσαν ότι είναι λιγότερο πιθανό να παρακολουθήσουν αγώνες του NFL κατά το πρώτο Σαββατοκύριακο μετά την κυκλοφορία, ενώ το 39% ανέφεραν ότι μειώνεται η πιθανότητα να δουν τη νέα ταινία Hunger Games το πρώτο Σαββατοκύριακο προβολής της.

Πρόκειται για δηλωμένες προθέσεις συγκεκριμένου δείγματος εργαζομένων-gamers και όχι για μετρημένες απώλειες τηλεθέασης ή κινηματογραφικών εισιτηρίων.

Οι κερδισμένοι: Μουσική, κοινωνικά δίκτυα και delivery

Δεν αναμένεται, πάντως, να επηρεαστούν αρνητικά όλοι οι κλάδοι της ψυχαγωγίας.

Σύμφωνα με την PwC, η μουσική βιομηχανία μπορεί να αποκομίσει σημαντικά οφέλη από το soundtrack του GTA 6 και τους ραδιοφωνικούς σταθμούς που λειτουργούν μέσα στο παιχνίδι.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το τραγούδι «Love Is a Long Road» του Tom Petty, οι αναπαραγωγές του οποίου στο Spotify αυξήθηκαν κατά περισσότερο από 37.000% μετά την εμφάνισή του στο πρώτο τρέιλερ του παιχνιδιού.

Ανάλογη δυναμική εκτιμάται ότι θα αναπτυχθεί στα κοινωνικά δίκτυα, καθώς εκατομμύρια παίκτες αναμένεται να δημοσιεύουν βίντεο, στιγμιότυπα, ζωντανές μεταδόσεις και περιεχόμενο σχετικό με το Vice City.

Ενδεικτικά, το GTA 5 συγκέντρωσε περίπου 50,5 εκατομμύρια ώρες παρακολούθησης στο Twitch μόνο τον Ιούλιο του 2026, δεκατρία χρόνια μετά την αρχική κυκλοφορία του.

Παράλληλα, οι πολύωρες συνεδρίες παιχνιδιού θα μπορούσαν να αυξήσουν τη ζήτηση για υπηρεσίες παράδοσης φαγητού, καθώς οι παίκτες ενδέχεται να προτιμήσουν τις παραγγελίες στο σπίτι αντί της εξόδου.

Από το Vice City στον πραγματικό κόσμο

Η οικονομική επιρροή του παιχνιδιού θα μπορούσε να επεκταθεί ακόμη και στον τουρισμό.

Το Vice City, η φανταστική πόλη στην οποία διαδραματίζεται το GTA 6, είναι εμπνευσμένο από το Μαϊάμι και τη νότια Φλόριντα.

Η PwC εκτιμά ότι η αναγνωρισιμότητα του παιχνιδιού ενδέχεται να ενισχύσει το ενδιαφέρον για ταξίδια σε πραγματικές τοποθεσίες που θυμίζουν τον ψηφιακό κόσμο του.

Παράλληλα, η αισθητική του Vice City δημιουργεί εμπορικές ευκαιρίες για τη μόδα, τα συλλεκτικά προϊόντα και τις συνεργασίες με μεγάλες εταιρείες.

Το ερώτημα που θέτει η PwC προς τις επιχειρήσεις είναι κατά πόσον θα επιχειρήσουν να ανταγωνιστούν το GTA 6 για την προσοχή των καταναλωτών ή θα αναζητήσουν τρόπους να αξιοποιήσουν τη δημοτικότητά του.

Μια κυκλοφορία που ξεπερνά τα όρια του gaming

Το GTA 5, όταν κυκλοφόρησε το 2013, απέφερε περισσότερα από 800 εκατομμύρια δολάρια την πρώτη ημέρα και ξεπέρασε το ένα δισεκατομμύριο μέσα σε τρεις ημέρες.

Δεκατρία χρόνια αργότερα, το GTA 6 ετοιμάζεται να δοκιμάσει όχι μόνο νέα εμπορικά ρεκόρ, αλλά και την ικανότητα ενός βιντεοπαιχνιδιού να επηρεάζει ταυτόχρονα την αγορά εργασίας, τις καταναλωτικές συνήθειες και τη βιομηχανία ψυχαγωγίας.

Το μέγεθος των πραγματικών επιπτώσεων θα φανεί μετά την κυκλοφορία του. Ωστόσο, οι έρευνες και οι εκτιμήσεις που έχουν ήδη δημοσιοποιηθεί δείχνουν ότι το ενδιαφέρον για το GTA 6 έχει επεκταθεί πολύ πέρα από το παραδοσιακό κοινό των βιντεοπαιχνιδιών.

ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΕΝΩ ΟΡΓΙΑΖΕΙ Η ΜΑΥΡΗ ΑΓΟΡΑ

Τσιγάρα €7, λαθρεμπόριο €27 εκατομμυρίων

Ένα στα έξι τσιγάρα στην Κύπρο είναι παράνομο, με τα κυκλώματα μέσω κατεχομένων να θησαυρίζουν

ΘΕΚΛΑ ΚΑΚΚΟΥΡΑ

Αυξήσεις στην τιμή των τσιγάρων αναμένεται να καταγραφούν και στην Κύπρο, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής αναθεώρησης της φορολογίας των καπνικών προϊόντων, με το κόστος ενός πακέτου να εκτιμάται ότι ενδέχεται να φτάσει τα €6, €6,50 ή ακόμη και τα €7, από περίπου €4,50 με €5 που κυμαίνεται σήμερα. Ωστόσο, οι αλλαγές δεν αναμένεται να εφαρμοστούν άμεσα, καθώς οι νέοι φορολογικοί συντελεστές θα τεθούν σε ισχύ σταδιακά.

Μιλώντας στη «Σημερινή», ο εκπρόσωπος Τύπου του Τμήματος Τελωνείων, Γιώργος Κωνσταντίνου, ανέφερε ότι η αύξηση της φορολογίας στα καπνικά προϊόντα και η ενίσχυση του λαθρεμπορίου αποτελούν δύο φαινόμενα που συνδέονται μεταξύ τους και αλληλοεπηρεάζονται.

Πόσο θα κοστίζουν τα τσιγάρα στην Κύπρο

Σε ό,τι αφορά την κυπριακή αγορά, ο κ. Κωνσταντίνου διευκρίνισε ότι οι τιμές των €12, €13 ή ακόμη και €17 που καταγράφονται σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες δεν αποτελούν εκτίμηση για την Κύπρο.

Για τα συμβατικά τσιγάρα, το πιθανό εύρος τιμών στην κυπριακή αγορά υπολογίζεται μεταξύ €5 και €7, με τις εκτιμήσεις να συγκλίνουν στα €6, €6,50 ή €7, από περίπου €4,50 με €5 σήμερα. Πρόκειται, ωστόσο, για ενδεικτικές τιμές και όχι για οριστικά καθορισμένο κόστος, καθώς αυτό θα εξαρτηθεί από τις τελικές αποφάσεις για τη φορολογία.

Η αύξηση της τιμής αποτελεί μέρος της επιδιωκόμενης πολιτικής περιορισμού της κατανάλωσης. Όπως εξήγησε ο κ. Κωνσταντίνου, ένας καπνιστής που σήμερα καταναλώνει ένα ή δύο πακέτα ημερησίως ενδέχεται, λόγω της οικονομικής επιβάρυνσης, να περιορίσει την κατανάλωσή του ακόμη και στο μισό πακέτο.

Ερωτηθείς κατά πόσον η αύξηση των φορολογικών συντελεστών θα οδηγήσει και σε αύξηση των κρατικών εσόδων, ο εκπρόσωπος Τύπου των Τελωνείων ανέφερε ότι αυτό θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από την αντίδραση των καταναλωτών.

Όπως εξήγησε, η αύξηση της φορολογίας μπορεί να ενισχύσει τα έσοδα ανά πακέτο, ωστόσο, εάν περιοριστεί η κατανάλωση, θα μειωθούν αντίστοιχα και τα έσοδα. Ως εκ τούτου, εκτίμησε ότι τα συνολικά έσοδα ενδέχεται να παραμείνουν περίπου στα ίδια επίπεδα ή να παρουσιάσουν μικρή αύξηση.

Το ζήτημα αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία εάν μέρος των καταναλωτών στραφεί προς την παράνομη αγορά. Σε μια τέτοια περίπτωση, το κράτος δεν εισπράττει φόρους από τα προϊόντα που διακινούνται παράνομα, με αποτέλεσμα να καταγράφονται απώλειες στα δημόσια έσοδα.

Κυκλώματα πίσω από το λαθρεμπόριο τσιγάρων μέσω κατεχομένων

Ιδιαίτερο προβληματισμό προκαλούν τα στοιχεία για την έκταση του παράνομου εμπορίου καπνικών προϊόντων στην Κύπρο. Σύμφωνα με έρευνα της KPMG, η οποία εκπονήθηκε για λογαριασμό της Philip Morris International, το 2025 τα παράνομα τσιγάρα αντιστοιχούσαν στο 16,3% της συνολικής κατανάλωσης στην Κύπρο, ποσοστό αυξημένο κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με το 2024.

Σε απόλυτους αριθμούς, εκτιμάται ότι στην κυπριακή αγορά καταναλώθηκαν περίπου 160 εκατομμύρια παράνομα τσιγάρα, ενώ οι απώλειες για τα δημόσια έσοδα υπολογίστηκαν στα €27 εκατομμύρια, έναντι €22 εκατομμυρίων την προηγούμενη χρονιά.

Περιγράφοντας την κατάσταση στην Κύπρο, ο Γιώργος Κωνσταντίνου ανέφερε ότι το παράνομο εμπόριο καπνικών προϊόντων εκδηλώνεται με διαφορετικές μορφές.

Η πρώτη αφορά πολίτες που μεταβαίνουν στα κατεχόμενα και προμηθεύονται τσιγάρα για προσωπική χρήση. Όπως σημείωσε, οι κατασχέσεις στα οδοφράγματα είναι καθημερινές, καθώς το Τμήμα Τελωνείων εντοπίζει και κατάσχει παράνομες ποσότητες κατά τους ελέγχους.

Η δεύτερη και πιο οργανωμένη μορφή αφορά κυκλώματα παράνομης διακίνησης, τα οποία διαθέτουν προμηθευτές στα κατεχόμενα, διακινητές που μεταφέρουν τα προϊόντα στις ελεύθερες περιοχές και διανομείς που τα διοχετεύουν στη μαύρη αγορά της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Υπάρχει, επίσης, μια επιπλέον διαδρομή παράνομης διακίνησης με τη χρήση αποσκευών και ταχυδρομικών αποστολών, μέσω της οποίας καπνικά προϊόντα μεταφέρονται σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες και κυρίως στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Το οικονομικό κίνητρο για τα κυκλώματα είναι ιδιαίτερα ισχυρό, εξαιτίας των

> **Μια κούτα τσιγάρων αγοράζεται στα κατεχόμενα προς €20 με €25, ενώ τα πακέτα μπορούν να μεταπωληθούν στις ελεύθερες περιοχές προς €5 ή €6 το καθένα**

μεγάλων διαφορών στις τιμές. Όπως ανέφερε ο κ. Κωνσταντίνου, όταν μια κούτα τσιγάρων αγοράζεται από τα κατεχόμενα προς €20 με €25, το κόστος ανά πακέτο κυμαίνεται περίπου στα €2 με €2,50. Το ίδιο πακέτο μπορεί στη συνέχεια να πωληθεί προς €5 ή €6, δημιουργώντας σημαντικό περιθώριο κέρδους για τους διακινητές.

Ο εκπρόσωπος Τύπου των Τελωνείων υπενθύμισε ότι ο Κανονισμός της Πράσινης Γραμμής προβλέπει συγκεκριμένο όριο για τη μεταφορά καπνικών προϊόντων από τα κατεχόμενα προς τις ελεύθερες περιοχές.

Συγκεκριμένα, κάθε ενήλικος δικαιούται να μεταφέρει μέχρι 40 τσιγάρα, δηλαδή δύο πακέτα συμβατικών τσιγάρων. Το δικαίωμα αυτό δεν επεκτείνεται στον καπνό, στα θερμαινόμενα προϊόντα καπνού ή στον καπνό για ναργιλέ. Οτιδήποτε πέραν των δύο πακέτων συμβατικών τσιγάρων, αλλά και οποιαδήποτε άλλη μη επιτρεπόμενη κατηγορία προϊόντων, κατάσχεται από τις τελωνειακές Αρχές.

Σε ό,τι αφορά την πορεία του λαθρεμπορίου, ο κ. Κωνσταντίνου ανέφερε ότι, με βάση τις κατασχέσεις που πραγματοποιούνται, οι ποσότητες που εντοπίζονται παραμένουν τουλάχιστον στα ίδια επίπεδα με τις δύο προηγούμενες χρονιές, το 2024 και το 2025, όταν είχε καταγραφεί ιδιαίτερα αυξημένη διακίνηση καπνικών προϊόντων από τα κατεχόμενα.

Γιατί αυξάνεται η φορολογία των καπνικών

Η ευρωπαϊκή συζήτηση για την αναθεώρηση της φορολογίας των καπνικών προϊόντων στηρίζεται σε τρεις βασικούς άξονες. Ο πρώτος αφορά τη δημόσια υγεία και τις πιέσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για περιορισμό του καπνίσματος και της κατανάλωσης καπνικών προϊόντων. Η φορολογία κατανάλωσης αποτελεί, σύμφωνα με τον κ. Κωνσταντίνου, ένα από τα βασικά εργαλεία για την επίτευξη αυτού του στόχου.

«Ο βασικός λόγος που γίνεται η προσαρμογή είναι η πίεση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για μείωση του καπνίσματος. Ο φόρος κατανάλωσης είναι εργαλείο για να ελέγχεται η κατανάλωση», ανέφερε χαρακτηριστικά.

Ο δεύτερος άξονας αφορά τη σύγκλιση των φορολογικών πολιτικών των 27 κρατών μελών της ΕΕ. Σήμερα παρατηρούνται σημαντικές αποκλίσεις στις τιμές των τσιγάρων, με το κόστος ενός πακέτου σε χώρες όπως η Γαλλία, το Βέλγιο και η Ολλανδία να φτάνει τα €12, €13, €15 ή ακόμη και τα €17, σε αντίθεση με τις αισθητά χαμηλότερες τιμές που ισχύουν σε χώρες της Νότιας και Ανατολικής Ευρώπης, μεταξύ των οποίων και η Κύπρος.

Οι διαφορές αυτές δημιουργούν σημαντικά περιθώρια κέρδους για τα κυκλώματα παράνομης διακίνησης καπνικών προϊόντων, τα οποία προμηθεύονται φθηνότερα τσιγάρα από αγορές με χαμηλότερη φορολογία και τα διοχετεύουν σε χώρες όπου οι τιμές είναι πολύ υψηλότερες.

Ο τρίτος άξονας αφορά την ένταξη και των νεότερων προϊόντων νικοτίνης σε ένα πιο ολοκληρωμένο φορολογικό πλαίσιο. Σε αυτά περιλαμβάνονται τα σακουλάκια νικοτίνης, τα θερμαινόμενα προϊόντα καπνού και τα υγρά ηλεκτρονικών τσιγάρων. Στόχος είναι είτε να επιβληθεί φορολογία σε προϊόντα που μέχρι σήμερα δεν φορολογούνται είτε να αυξηθούν οι υφιστάμενοι μειωμένοι συντελεστές. Όπως ανέφερε ο εκπρόσωπος Τύπου των Τελωνείων, έχουν ήδη καταγραφεί και στην Κύπρο περιστατικά κατασχέσεων τέτοιων προϊόντων.

Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Οκτώ άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους από την κατάρρευση κτηρίου μεικτής χρήσης στην περιοχή Flatbush του Μπρούκλιν, στη Νέα Υόρκη, λίγο μετά τις τέσσερεις το απόγευμα της Τετάρτης. Το κτήριο κατέρρευσε μέσα σε παρακείμενο ανοιχτό εργοτάξιο, αφήνοντας πίσω του σωρούς ερειπίων. Μια στιγμή ήταν αρκετή για να μετατραπεί η καθημερινότητα μιας γειτονιάς σε τραγωδία, με τις εικόνες της καταστροφής να αποτυπώνουν το μέγεθος του πλήγματος.

Ψευδοκράτος και ψευδαισθήσεις

Σαράντα τριών χρόνων γίνεται σήμερα το παράνομο «τέκνο» του Ραούφ Ντενκτάς και της «Αϊσέ» (το γέννησε εννιά χρόνια μετά την έναρξη των «διακοπών» της στα κατεχόμενα). Σαράντα τριών χρόνων μαντράχαλος και μένει ακόμα με τη μάνα του. Ή, καλύτερα, η μάνα του μένει μαζί του, για να τον ντιαντεύει και να τον ελέγχει. Και, παρά το ότι είναι σαράντα τριών χρόνων, εξακολουθεί να είναι δεμένος με ομφάλιο λώρο με τη μάνα του, η οποία θέλει να τον δέσει με ακόμα έναν ομφάλιο λώρο, υπό τη μορφή ενεργειακού καλωδίου.

Σήμερα, στα παναΰρκα του ψευδοκράτους, ο κατοχικός ηγέτης Τουφάν Έρχιουρμαν θα καμαρώνει σαν γύφτικο σκεπάρνι ποζάροντας σαν κανονικός πρόεδρος, με τον ίδιο τρόπο που θα καμάρωνε και ο Καραγκιόζης αν ανέθετε στον εαυτό του τον ρόλο του Βεζίρη.

Λίγες ημέρες πιο πριν, στην Αττάλεια, ο σουλτάνος Ταγίπ Ερντογάν ο Μεγαλομανής φρόντισε να στήσει μια κακόγουστη παράσταση θεάτρου σκιών στη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή, υποδεχόμενος τον Έρχιουρμαν, δηλαδή το αντίστοιχο του Καραγκιόζη, σαν νόμιμο πρόεδρο. Και μάλιστα τον έβαλε κι έκατσε στην πρώτη γραμμή των επισήμων.

Την ίδια ώρα αγνόησε επιδεικτικά τον νόμιμο Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας, αποχωρώντας από το σημείο υποδοχής των ξένων ηγετών, για να μην τον χαιρετήσει. Λες και επειδή δεν έκανε χειραψία με τον Πρόεδρο Χριστοδουλίδη ο άξεστος Ανατολίτης, ο Πρόεδρος έπαψε να αναγνωρίζεται από ολόκληρο τον υπόλοιπο κόσμο, ακόμη και από τους τουρκογενείς συμμάχους του Ερντογάν.

Όλη αυτή η συμπεριφορά του ισλαμοφασίστα, μαζί με την άτεγκτη εμμονή του σε λύση δύο κρατών, που αναμένεται να επαναληφθεί και σήμερα, ελπίζω να μας ξυπνήσει από την... εικονική πραγματικότητα στην οποία βρισκόμαστε, πιστεύοντας ότι η διάνοιξη δύο οδοφραγμάτων ανοίγει τον δρόμο για θετικές εξελίξεις.

Η υπαρκτή πραγματικότητα είναι ότι εδώ και σαράντα τρία χρόνια αυτοί διατηρούν το ψευδοκράτος τους και εμείς διατηρούμε τις ψευδαισθήσεις μας ότι θα μπορέσουμε να καταλήξουμε κάποια στιγμή σε μια λογική διευθέτηση με τον «πατέρα» της λύσης των δύο κρατών.

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Τι θα κάνει ο σουλτάνος με το καλώδιο;

Οι Γάλλοι ερευνούν τον βυθό της θάλασσας για την πόντιση του καλωδίου της ηλεκτρικής διασύνδεσης Κύπρου-Κρήτης και οι Έλληνες τσακώνονται προσπαθώντας να... ποντίσει ο ένας τον άλλον (πολιτικά), σε σχέση με τις συνθήκες υπό τις οποίες οι Γάλλοι επιδίδονται στις βυθομετρήσεις. Ο καβγάς Κυβέρνησης και αντιπολίτευσης στην Αθήνα στήθηκε γύρω από το περιεχόμενο της γαλλικής ρηματικής διακοίνωσης προς την Τουρκία, σε σχέση με τις έρευνες του γαλλικού σκάφους «Abeille Marengo». Η αντιπολίτευση κατήγγειλε ότι με τη συγκεκριμένη διαδικασία η Ελλάδα εκχώρησε δικαιώματα άσκησης εθνικής πολιτικής, ενώ η Κυβέρνηση ξεκαθάρισε ότι η γαλλική εταιρεία υπέβαλε αίτημα μόνο στην Ελλάδα και όχι στην Τουρκία.

Είναι γεγονός ότι υπάρχει μια σύγχυση και μια μυστικοπάθεια γύρω από το κατά πόσον οι Γάλλοι ενημέρωσαν απλώς την Άγκυρα για τις έρευνες, ή αν ισχύει αυτό που ισχυρίζονται οι Τούρκοι ότι για την πραγματοποίηση των ερευνών έχει ληφθεί η συγκατάθεση των τουρκικών Αρχών.

Εν πάση περιπτώσει, εκείνο που έχει σημασία είναι να ολοκληρωθούν οι έρευνες βυθού και να αρχίσει και να τελειώσει αισίως η πόντιση του καλωδίου. Μέχρι την ώρα που γράφεται το κείμενο αυτό, οι πειρατές δεν δοκίμασαν να ανακόψουν το γαλλικό ερευνητικό, όπως είχαν κάνει το 2018, όταν τουρκικά πολεμικά σκάφη παρεμπόδισαν ιταλικό ερευνητικό σκάφος να πραγματοποιήσει γεώτρηση στον στόχο «Σουπιά», εντός του τεμαχίου 3 της κυπριακής ΑΟΖ.

Η Ελλάδα του 2026 δεν είναι η Ελλάδα του 2018 όσον αφορά τη στρατιωτική της ισχύ και είναι σε θέση να προστατεύσει αποτελεσματικά τη διαδικασία ερευνών και πόντισης του καλωδίου Κύπρου-Κρήτης. Και η Γαλλία δεν είναι διατεθειμένη να το... «σκάσει α λα γαλλικά» αν εμφανιστούν τουρκικά πολεμικά. Ούτε και μπορεί ο υπερφίαλος σουλτάνος να αγνοήσει τα ειδικά συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο συγκεκριμένο έργο. Την ίδια ώρα, τη σαφή στήριξή τους στο έργο έχουν εκφράσει οι Ηνωμένες Πολιτείες, ενώ στο βάθος προβάλλουν και τα συμφέροντα του Ισραήλ, όπου θα καταλήξει το ένα τμήμα του καλωδίου.

Υπό αυτές τις συνθήκες, είναι δύσκολο για τον Ερντογάν να επιχειρήσει να παρεμποδίσει τον GSI. Είναι βέβαιο, όμως, ότι ως πεπειραμένος έμπορος θα επιδιώξει να αποκομίσει κάποιο όφελος από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ως ανταλλαγμα για το γεγονός ότι... έκατσε φρόνιμος και δεν προκάλεσε κρίση!

ΜΠΟΞΕΡ

Ένα νέο πραγματικό αστυνομικό θρίλερ

Ε, βαρεθήκαμε να ασχολούμαστε συνεχώς με τις προεδρικές εκλογές, δεκαπέντε ολόκληρους μήνες πριν από την πραγματοποίησή τους. Κατήντησε ανιαρό. Ώρα να δούμε και κάτι άλλο, με περισσότερο action και μεγαλύτερη αγωνία. Έτσι, επανήλθε στις μικρές μας οθόνες, με όλες τις δραματικές λεπτομέρειες από τους ευρηματικούς αστυνομικούς ρεπόρτερ των καναλιών, ο υπόκοσμος του μικρόκοσμού μας.

Σαν να βλέπεις αστυνομικό θρίλερ, όχι όμως ως μυθοπλασία, αλλά ως ωμή πραγματικότητα. Και είχε απ' όλα η ιστορία που ξετυλίχθηκε τις τελευταίες ημέρες μπροστά μας. Συμβόλαια θανάτου, παλιούς φόνους, βαρυποινίτες, σχέδια για ανατινάξεις αυτοκινήτων, προδοσίες, συνωμοσίες, μια πινελιά από Ντουμπάι, ιλιγγιώδη ποσά σε κρυπτονομίσματα, ξεκαθαρίσματα λογαριασμών, δηλαδή πλήρες πακέτο.

Στο επίκεντρο του θρίλερ ένας πρώην βαρυποινίτης, που είχε καταδικαστεί σε φυλάκιση 20 ετών για φόνο, αλλά τώρα έχει αποφυλακιστεί και διαμένει στη Λεμεσό. Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσίασε η Αστυνομία στο Δικαστήριο, αποκαλύφθηκε η ύπαρξη συμβολαίου θανάτου ύψους 800.000 ευρώ, με εντολές από το Ντουμπάι! Προφανώς κάποιος ήταν διατεθειμένος να πληρώσει αδρά για να βγάλει από τη μέση τον πρώην βαρυποινίτη. Το σχέδιο περιελάμβανε την ανατίναξη του αυτοκινήτου του, με τον ίδιο μέσα, φυσικά. Και εδώ παρεμβάλλεται ένα άλλο στοιχείο, που θυμίζει prison drama, με τις ισχυρές φιλίες που αναπτύσσονται στις Φυλακές μεταξύ καταδίκων. Ένας 70χρονος, ο οποίος διατηρούσε φιλικές σχέσεις με τον βαρυποινίτη, από τον καιρό που ήταν και οι δύο τρόφιμοι των Κεντρικών Φυλακών, όταν πληροφορήθηκε το σχέδιο δολοφονίας του φίλου του, με την τοποθέτηση εκρηκτικού μηχανισμού στο αυτοκίνητό του, φρόντισε να αχρηστεύσει τον πυροκροτητή, με αποτέλεσμα να καταστεί αδύνατη η εκτέλεση του σχεδίου! Πίσω από το σχέδιο φαίνεται να βρίσκονται μεγάλες οικονομικές διαφορές, αλλά ίσως να κρύβεται και κάτι άλλο, αφού ένας από τους συλληφθέντες φέρεται να είναι στενός συγγενής του προσώπου που είχε δολοφονηθεί από τον πρώην βαρυποινίτη. Πλήρες αστυνομικό σενάριο Netflix.

Την κρίσιμη στιγμή παρενέβη η Διεύθυνση Αντιμετώπισης Οργανωμένου Εγκλήματος της Αστυνομίας και με μυστική επιχείρηση απέτρεψε τη σχεδιαζόμενη εγκληματική ενέργεια. Και εδώ πρέπει να απονείμουμε τα εύσημα στη ΔΑΟΕ, γνωστή και ως «κυπριακό FBI», που μόλις πρόσφατα μπήκε δυναμικά στη δίωξη του σοβαρού εγκλήματος.

Και, όπως φαίνεται, έχει πάρα πολλή δουλειά μπροστά της, αφού οι εγκληματίες δεν ησυχάζουν.

Κάθε άνθρωπος της νύχτας ξέρει ότι κάθε στιγμή μπορεί να τον επισκεφθεί ένας άλλος άνθρωπος της νύχτας (ή τα τσιράκια του) και να τον στείλουν στον άλλο κόσμο (ή μήπως θα πρέπει να πω στον άλλο... υπόκοσμο);

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Πικρές γεύσεις στον Συναγερμό

Αν αναζητήσουμε τη λέξη που κυριαρχεί το τελευταίο διάστημα στον Συναγερμό, είναι αδιαμφισβήτητα η πικρία και τα παράγωγά της. Πικρές κουβέντες, πικρές γεύσεις, πικραμένες καρδιές, πικρόχολα σχόλια και άλλα τέτοια.

Η Αννίτα ομολόγησε ανοιχτά την πικρία που αισθάνθηκε από τις ενέργειες του Αβέρωφ, οι οποίες την οδήγησαν στην απόφαση να αποσύρει τη δική της υποψηφιότητα. Μιλώντας στην Αιμιλία Κενεβέζου, στον «Άλφα», η πρόεδρος του ΔΗΣΥ είπε επί λέξει: «Δεν θα το κρύψω ότι πικράθηκα τη δεδομένη στιγμή και είναι ανθρώπινο και φυσιολογικό».

Παρά την πικρία της, όμως, υποσχέθηκε ότι αν ο Φούλης πάρει το προεδρικό χρίσμα του κόμματος, θα έχει την απόλυτη στήριξή της.

Και ναι μεν η Αννίτα ήπιε το πικρό ποτήρι που την κέρασε ο Αβέρωφ και αποσύρθηκε από την κούρσα των Προεδρικών, αλλά η εξέλιξη αυτή πίκρανε άλλα σημαίνοντα στελέχη του ΔΗΣΥ, που αντέδρασαν έντονα. Για παράδειγμα, ο τέως Γενικός Γραμματέας της ΠΑΣΥΔΥ, Γλαύκος Χατζηπέτρου, εκστόμισε πολύ πικρές κουβέντες εναντίον του Φούλη, κατηγορώντας τον ότι, «με τη στήριξη του κατεστημένου, εξοστράκισε την Πρόεδρο του κόμματος, υποχρεώνοντάς την σε μια πρωτοφανή, αναγκαστική απόσυρση». Ο τέως συνδικαλιστής ηγέτης κατήγγειλε επίσης ότι «πίσω από τις κλειστές πόρτες παίχτηκε ένα άγριο παρασκηνιακό θρίλερ με απειλές, εκβιασμούς και χτυπήματα κάτω

από τη μέση».

Στο σημείο αυτό να θυμίσουμε και τις πικρές κουβέντες που έχει πει για τον Αβέρωφ ο Χάρης Γεωργιάδης.

Ο επιλεγόμενος και «αλουπός της Αργάκας» δεν ξέχασε ποτέ την πικρία που ένιωσε το 2023, όταν δεν πέρασε καν στον δεύτερο γύρο των Προεδρικών και είδε τον Χριστοδουλίδη να κάθεται στην προεδρική καρέκλα. Γι' αυτό έκανε τα πάντα, αυτήν τη φορά, για να είναι ξανά υποψήφιος και να πάρει την εκδίκησή του. Έστω και πικραίνοντας την Αννίτα.

Εδώ κολλάει και μια... πικρή αναδρομή στα επακόλουθα της προεδρικής ήττας του 2023, όταν ο Νίκος Αναστασιάδης, αναφερόμενος στον Αβέρωφ, είχε δηλώσει: «Δεν θέλω να ασχολούμαι με πικραμένους». Ενώ ο Πάφιος πολιτικός του απάντησε: «Πικραμένοι είναι οι χιλιάδες που σ' εμπιστεύτηκαν κάποτε»!

Όπως βλέπετε, οι πίκρες και οι πικρίες στον Συναγερμό δεν έλειψαν ποτέ.

Πάντως, στην Πινδάρου δεν θέλουν ούτε να το σκέφτονται ότι το 2028 τούς περιμένει άλλο ένα πικρό αποτέλεσμα, που ίσως χρειαστεί... λοκκούμια της Γεροσκήπου για να τους γλυκάνει κάπως (Πιάσατε το υπονοούμενο, φαντάζομαι)!

ΜΠΟΞΕΡ

Ποινικός Κώδικας εποχής Χασαμπουλιών!

Πολύς λόγος γίνεται το τελευταίο διάστημα (για μιαν ακόμη φορά) σχετικά με αναχρονιστικές διατάξεις του Ποινικού Κώδικα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αφορμή έδωσε η περίπτωση μουσουλμάνου, ο οποίος προσέφυγε στο ΕΔΑΔ επειδή ο Ποινικός Κώδικας τού απαγορεύει να φέρει... χορεύτρια του χορού της κοιλιάς στον γάμο της κόρης του! Και, όντως, ο ΠΚ αναφέρει επί λέξει τα εξής: «Οποιος διοργανώνει ή ευθύνεται για διοργάνωση μουσουλμανικής γιορτής ή είναι κάτοχος του υποστατικού όπου γίνεται τέτοια μουσουλμανική γιορτή και προσλαμβάνει είτε με αμοιβή είτε όχι ή σε γνώση του επιτρέπει σε χορεύτρια να χορεύει ή να τραγουδά κατά τη διάρκεια τέτοιας γιορτής, είναι ένοχος πλημμελήματος και υπόκειται σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις εβδομήντα πέντε λίρες ή σε φυλάκιση ενός μήνα. Στο άρθρο αυτό "χορεύτρια" σημαίνει γυναίκα πόρνη ή γυναίκα που χορεύει ή που τραγουδά με αμοιβή σε μουσουλμανική γιορτή που διοργανώνεται με ευκαιρία γάμου ή περιτομής»!

Διαβάζοντας τη συγκεκριμένη διάταξη του Ποινικού Κώδικα, άρχισα να ψάχνω να βρω και καμιάν άλλη διάταξη, που να ποινικοποιεί και τη συνεργασία με τα... Χασαμπουλιά.

Δεν εντόπισα τέτοια διάταξη, αλλά βρήκα μιαν άλλη, που αναφέρεται σε... «πρόσωπα οκνηρά και που ζουν ακατάστατη ζωή» και υπόκεινται σε φυλάκιση ενός μηνός ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις εβδομήντα πέντε λίρες ή και στις δύο αυτές ποινές!

Και ακούστε και το άλλο εξωφρενικό που προβλέπεται στον Ποινικό Κώδικα. Όποιος, εκ προθέσεως, θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια προσώπων που ταξιδεύουν... σιδηροδρομικώς, είναι ένοχος κακουργήματος και υπόκειται στην ποινή της φυλάκισης διά βίου! Για λόγους πρακτικούς, εισηγούμαι τη συγκεκριμένη διάταξη να μην την καταργήσουμε και να τη διατηρήσουμε μέχρι που να... αποκτήσουμε σιδηρόδρομο!

Σημειώνουμε ότι ο Ποινικός Κώδικας τέθηκε σε ισχύ το 1959, δηλαδή πριν από την ανεξαρτησία της Κύπρου από τη Βρετανική Αυτοκρατορία, ενώ στη δεκαετία του 1990 μεταφράστηκε στην ελληνική γλώσσα και έχει ήδη τροποποιηθεί 80 φορές. Παρά τις τροποποιήσεις, ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν απαρχαιωμένες και παράλογες διατάξεις, όπως αυτές που παραθέτουμε πιο πάνω.

Ε, είναι καιρός να τις τροποποιήσουμε ή και να τις καταργήσουμε τελείως, αφού μας κρατούν ακόμα κολλημένους στην περίοδο της Βρετανικής Αυτοκρατορίας. Πολύ περισσότερο που ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας υπέδειξε μόλις πρόσφατα, σε συνέντευξή του στον «Observer», την ανάγκη να τερματιστεί η «αποικιοκρατική κληρονομιά» των Βρετανικών Κυρίαρχων Βάσεων! Ας αναλάβει, λοιπόν, η Κυβέρνηση πρωτοβουλία για εξάλειψη κάθε είδους και κάθε μορφής εναπομένουσας «αποικιοκρατικής κληρονομιάς»!

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

ART AERI

Άλαν Αλεξάντερ Μιλν

Ο Άλαν Αλεξάντιερ Μιλν, γνωστός ως Α. Α. Μιλν, γεννήθηκε στις 18 Ιανουαρίου 1882 και πέθανε στις 31 Ιανουαρίου 1956. Ήταν Άγγλος δημοσιογράφος και συγγραφέας. Έγραψε χιουμοριστικά άρθρα, μυθιστορήματα και θεατρικά έργα αλλά έγινε διάσημος με τα παιδικά βιβλία του, μεταξύ των οποίων η παγκοσμίου φήμης σειρά με ήρωα τον Γουίνι το Αρκουδάκι.

Φοίτησε στο Σχολείο Γουέστμινστερ του Λονδίνου και στο Κολέγιο Τρίνιτι του Πανεπιστημίου του Κέιμπριτζ, όπου σπούδασε μαθηματικά με υποτροφία και πήρε πτυχίο το 1903. Εκεί, επιμελείτο και έγραφε στο φοιτητικό περιοδικό Granta. Το έργο του τον έφερε στην προσοχή του βρετανικού σατιρικού περιοδικού Punch στο Λονδίνο και έγινε συνεργάτης, αργότερα βοηθός συντάκτη και από το 1906, συντάκτης της έκδοσης. Εργάστηκε εκεί μέχρι το 1914, γράφοντας χιουμοριστικούς στίχους και άρθρα. Ο Μιλν πάντα αυτοαποκαλείτο «ελεύθερος επαγγελματίας δημοσιογράφος».

Το 1925, ο Μιλν αγόρασε μια εξοχική κατοικία στο Χάριφιλντ του Ανατολικού Σάσεξ. Κατά τη διάρκεια του Β Παγκοσμίου Πολέμου υπηρέτησε ως λοχαγός στη Βρετανική Εθνοφρουρά στο Χάριφιλντ. Το 1952 αποσύρθηκε στο αγρόκτημα μετά από εγκεφαλικό επεισόδιο και χειρουργική επέμβαση στον εγκέφαλο το 1952, που τον άφησαν ανάπηρο. Πέθανε στο Χάριφιλντ το 1956, σε ηλικία 74 ετών.

Μετά τον Α Παγκόσμιο Πόλεμο, ο Μιλν έστρεψε την προσοχή του στη θεατρική συγγραφή και σημείωσε σημαντική επιτυχία με μια σειρά από ελαφριές κωμωδίες. Έγραψε επίσης σενάρια για ταινίες και τρία μυθιστορήματα, μεταξύ των οποίων ένα αξιομνημόνευτο αστυνομικό μυθιστόρημα, «Το μυστήριο του κόκκινου σπιτιού» (1922), και ένα παιδικό θεατρικό έργο, πριν ανακαλύψει την πραγματική λογοτεχνική του κλίση με μερικά ποιήματα γραμμένα για τον γιο του, Κρίστοφερ Ρόμπιν, που εξελίχθηκαν στις συλλογές που κυκλοφόρησαν με εικονογράφηση του σκιτσογράφου Ε. Χ. Σέπαρντ, «Όταν ήμασταν πολύ νέοι» (1924), στο οποίο παρουσιάζεται για πρώτη φορά ο Γουίνι το Αρκουδάκι, και «Τώρα είμαστε έξι» (1927) και παραμένουν κλασικά έργα ποίησης για παιδιά.

Το έργο που τον έκανε παγκόσμια διάσημο είναι η σειρά παιδικών ιστοριών που περιστρέφεται γύρω από τον Γουίνι το Αρκουδάκι και ένα αγόρι στο οποίο έδωσε το όνομα του γιου του, Κρίστοφερ Ρόμπιν, καθώς και την παρέα τους, τον Πίγκλετ, τον Κούνελο, τον Άχβαχ, την Κουκού, την Κάγκου και τον Ρου, το μωρό της, και τα άλλα ζώα του δάσους. Η έμπνευση γι' αυτό το έργο προήλθε από τα λούτρινα ζωάκια του γιου του - πλέον εκτίθενται στη Δημόσια Βιβλιοθήκη της Νέας Υόρκης - και τη μαύρη αρκούδα Γουίνι στον ζωολογικό κήπο του Λονδίνου. Στη συνέχεια δημοσίευσε άλλα τρία βιβλία με τον Γουίνι. Τα βιβλία είχαν τεράστια επιτυχία - μεταφράστηκαν σε 40 γλώσσες τα πρώτα δέκα χρόνια, πλέον έχουν κυκλοφορήσει σε περισσότερες από 50.

Μετά τον θάνατο του Κρίστοφερ Ρόμπιν Μιλν, τα δικαιώματα των ιστοριών με τον Γουίνι παραχωρήθηκαν στην εταιρεία Walt Disney και κυκλοφόρησαν πολλές ταινίες και τηλεοπτικές σειρές κινουμένων σχεδίων με ήρωα το αρκουδάκι.

Για περισσότερες πληροφορίες αποταθείτε στο www.artaeri.com. Μακαρίου 71, Λ/σία.

ΣΤΑ ΒΑΘΙΑ ΝΕΡΑ ΤΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ

Ένα «Παπά, θέλω βοήθεια» έγινε η έξοδος από την κόλασή του

Ο Στέφανος Φαρμακάς μιλά στη «Σημερινή» για τη μητέρα που έχασε, τον χρόνο που στερήθηκε με τις κόρες του και τη ζωή που ξαναχτίζει εδώ και δεκαεννέα χρόνια χωρίς αλκοόλ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

«Παπά, θέλω βοήθεια». Χρειάστηκε χρόνια για να καταφέρει να πει αυτές τις λέξεις. Όταν τελικά το έκανε, ο Στέφανος Φαρμακάς ήταν 37 χρονών, μόνος σε ένα διαμέρισμα, με την υγεία του να έχει καταρρεύσει και τη σκέψη του να περιστρέφεται γύρω από το επόμενο ποτό. Εκείνο το πρωινό Παρασκευής, όμως, αντί να απλώσει το χέρι στο ποτήρι, πήρε το τηλέφωνο. Ήταν η αρχή της προσπάθειας να ξανασταθεί στα πόδια του.

Ο σκηνοθέτης του ΡΙΚ ανοίγει την καρδιά του στη «Σημερινή» και μιλά για τα χρόνια της εξάρτησης και τις απώλειες. Μεγάλωσε σε ένα σπίτι όπου το αλκοόλ ήταν παντού και γνώρισε το ποτό στα 12 με 13 του χρόνια. Η μητέρα του αντιμετώπιζε επίσης πρόβλημα αλκοολισμού και πέθανε από καρκίνο μόλις 50 χρονών. Εκείνος ήταν τότε 28. Η παραδοχή ότι ακόμη και στην κηδεία της ήταν μεθυσμένος αποτυπώνει πόσο βαθιά είχε εισχωρήσει η εξάρτηση στη ζωή του.

> «Δεν μπόρεσα να ζήσω ούτε το πένθος μου όπως θα ήθελα»

Από τη μέθη στη δουλειά μέχρι τη διάλυση του γάμου του και τον χαμένο χρόνο με τις κόρες του, αναγνωρίζει τις συνέπειες των πράξεών του χωρίς να αναζητά δικαιολογίες. Σήμερα, έχοντας συμπληρώσει δεκαεννέα χρόνια χωρίς αλκοόλ, μοιράζεται την εμπειρία του με μαθητές και εξηγεί γιατί η εμπιστοσύνη των ανθρώπων που πληγώθηκαν χρειάζεται χρόνο, συνέπεια και ειλικρίνεια για να ξαναχτιστεί.

Στη συνέντευξη, που ακολουθεί, μιλά για τη στήριξη της οικογένειάς του, την απεξάρτηση στην Αθήνα και την προσπάθεια να μάθει να αντιμετωπίζει τη ζωή χωρίς το ποτό. Το μήνυμά του προς όσους παλεύουν με την εξάρτηση είναι να μη φοβηθούν να ζητήσουν βοήθεια. Ο ίδιος συνεχίζει με μια καθημερινή επιλογή που κρατά από τις 27 Αυγούστου 2007. Μια μέρα τη φορά.

Γνωρίσατε το αλκοόλ μόλις στα 13 σας. Τι θυμάστε από εκείνη την περίοδο και τι θέση είχε το ποτό στην καθημερινότητα της οικογένειάς σας;

Δεν θυμάμαι την πρώτη φορά που έβαλα αλκοόλ στο στόμα μου. Θυμάμαι όμως ότι ήμουν γύρω στα 12-13, όταν στις διακοπές μας στην Πάφο πίναμε κρυφά καμιά μπίρα και brandy sour με τους φίλους μου. Τότε θεωρούσαμε πως κάναμε κάτι σπουδαίο, κάτι που μας έκανε να νιώθουμε μεγάλοι.

Στο σπίτι μας το αλκοόλ ήταν παντού. Η μάνα μου αντιμετώπιζε πρόβλημα αλκοολισμού, όπως και άλλα μέλη της οικογένειάς της. Μεγάλωσα λοιπόν σε ένα περιβάλλον όπου το ποτό αποτελούσε μέρος της καθημερινότητας.

Σήμερα καταλαβαίνω πόσο επηρεάζουν ένα παιδί αυτές οι εικόνες. Όχι απαραίτητα επειδή κάποιος του λέει να πιει, αλλά επειδή βλέπει, παρατηρεί και μιμείται. Και το χειρότερο; Όταν είσαι 13 χρονών δεν σκέφτεσαι ότι μπορεί κάποτε να γίνεις εξαρτημένος. Νομίζεις πως απλώς πίνεις μια μπίρα.

Χάσατε τη μητέρα σας από τον αλκοολισμό. Πώς βιώσατε αυτήν την απώλεια και πώς επηρέασε τη δική σας σχέση με το αλκοόλ;

Η μητέρα μου, η Φραντσιέσκα, πέθανε στις 23 Ιουλίου 1998, μόλις 50 χρονών, ύστερα από μια δύσκολη μάχη με τον καρκίνο. Αντιμετώπιζε για χρόνια πρόβλημα αλκοολισμού. Οι γιατροί μάς είπαν ότι ο καρκίνος της προήλθε από την εξάρτησή της από το αλκοόλ.

Κι εδώ αξίζει να πούμε κάτι που πολύς κόσμος αγνοεί: το αλκοόλ είναι αποδεδειγμένα καρκινογόνος ουσία και μπορεί να προκαλέσει τουλάχιστον επτά διαφορετικά είδη καρκίνου. Επτά! Κι όμως, εξακολουθούμε να το αντιμετωπίζουμε σαν κάτι απολύτως αθώο.

Ήμουν 28 χρονών όταν έχασα τη μάνα μου. Και το πιο τραγικό είναι ότι ακόμη και στην κηδεία της ήμουν μεθυσμένος. Ήταν 11 το πρωί και θυμάμαι ελάχιστα πράγματα από εκείνη την ημέρα. Δεν μπόρεσα να ζήσω ούτε το πένθος μου όπως θα ήθελα. Αυτό είναι κάτι που με πονά μέχρι σήμερα.

Το φοβερό είναι ότι, όταν ήμουν παιδί, αντιδρούσα έντονα βλέποντας τη μάνα μου να πίνει. Κι όμως, μεγαλώνοντας, ακολούθησα τον ίδιο δρόμο. Έφτασε μάλιστα μια περίοδος που πίναμε μαζί. Δύο άνθρωποι με το ίδιο πρόβλημα, που κανένας δεν έκρινε τον άλλον.

Πότε συνειδητοποιήσατε ότι το ποτό είχε γίνει εξάρτηση; Τι σας δυσκόλευε τότε να αναγνωρίσετε το πρόβλημα και να ζητήσετε βοήθεια;

Περίπου στα 22 μου άρχισα να αντιλαμβάνομαι ότι κάτι δεν πήγαινε καλά. Στην Αγγλία, όπου βρισκόμουν για σπουδές, η κατανάλωση αυξανόταν συνεχώς. Από την μπίρα πέρασα στο κρασί και αργότερα, όταν επέστρεψα στην Κύπρο, στα πιο δυνατά ποτά.

Το πρόβλημα με τον αλκοολισμό είναι ότι δεν υπάρχει μια συγκεκριμένη ημέρα που ξυπνάς και λες «σήμερα έγινα αλκοολικός». Η εξάρτηση εγκαθίσταται σταδιακά. Στην αρχή κάνεις χρήση, μετά κατάχρηση και κάποια στιγμή αντιλαμβάνεσαι ότι δεν μπορείς πλέον χωρίς το ποτό.

Είχα παραδεχτεί μέσα μου ότι ήμουν αλκοολικός πολλά χρόνια πριν ζητήσω βοήθεια. Άλλο όμως να το ξέρεις κι άλλο να το αποδεχτείς πραγματικά και να κάνεις κάτι γι' αυτό.

Η άρνηση είναι φοβερό πράγμα. Βρίσκεις δικαιολογίες για τα πάντα. Και πριν αρχίσεις να λες ψέματα στους άλλους, έχεις ήδη πει τα μεγαλύτερα ψέματα στον εαυτό σου.

Αναφέρεστε σε μια περίοδο κατά την οποία πηγαίνατε μεθυσμένος στη δουλειά. Πώς ήταν μια συνηθισμένη ημέρα σας τότε και πόσα απ' όσα ζούσατε γνώριζαν οι άνθρωποι γύρω σας;

Ναι, πήγαινα μεθυσμένος στη δουλειά. Και δεν έχω κανέναν λόγο να το κρύβω σήμερα.

Η καθημερινότητά μου είχε οργανωθεί γύρω από το αλκοόλ. Δεν σκεφτόμουν πότε θα πιω για να διασκεδάσω. Σκεφτόμουν πότε και πώς θα εξασφαλίσω το επόμενο ποτό.

Είχα εφεύρει διάφορους τρόπους για να κρύβω την κατανάλωση. Έβαζα, για παράδειγμα, βότκα ή ούζο σε μπουκάλια νερού. Έφτασα να αντικαθιστώ ακόμη και το περιεχόμενο ενός μπουκαλιού μπίρας με δυνατότερο αλκοόλ.

Νόμιζα ότι ξεγελούσα τους πάντες. Στην πραγματικότητα, ξεγελούσα κυρί-

ως τον εαυτό μου. Οι άνθρωποι γύρω μου καταλάβαιναν πολύ περισσότερα απ όσα ήθελα να πιστεύω.

Εκείνο που σήμερα με προβληματίζει περισσότερο δεν είναι μόνο η κατάσταση στην οποία βρισκόμουν, αλλά και οι κίνδυνοι που δημιουργούσα με τη συμπεριφορά μου. Δεν έχω καμία διάθεση να παρουσιάσω εκείνα τα χρόνια πιο ανώδυνα απ ό,τι ήταν.

Πώς επηρέασε ο αλκοολισμός τις σχέσεις σας με την οικογένειά σας; Υπάρχει κάποια στιγμή ή κάποια κουβέντα δικού σας ανθρώπου που θυμάστε ακόμη έντονα;

Ο αλκοολισμός μού κόστισε πάρα πολύ σε προσωπικό και οικογενειακό επίπεδο. Έχασα τον γάμο μου, απομακρύνθηκα από ανθρώπους που αγαπούσα και, κυρίως, έχασα πολύτιμο χρόνο με τις κόρες μου. Χρόνο που δεν επιστρέφει.

Όταν είσαι εξαρτημένος, δεν αντιλαμβάνεσαι πάντα πόσο υποφέρουν οι άνθρωποι γύρω σου. Νομίζεις πως το πρόβλημα είναι δικό σου και πως, αφού εσύ πίνεις, εσύ θα υποστείς και τις συνέπειες. Δεν λειτουργεί έτσι.

Υπήρξαν πράξεις μου για τις οποίες δεν είμαι καθόλου περήφανος. Έχω μιλήσει δημόσια ακόμη και για το γεγονός ότι οδηγούσα μεθυσμένος, βάζοντας σε κίνδυνο τις κόρες μου. Δεν υπάρχει δικαιολογία γι' αυτό.

Το σημαντικό είναι να αναλαμβάνεις την ευθύνη. Όχι να κρύβεσαι πίσω από την εξάρτηση και να περιμένεις ότι όλοι θα ξεχάσουν όσα πέρασαν.

Περιγράφετε ότι φτάσατε να μένετε μόνος, με μοναδική συντροφιά το μπουκάλι. Τι αισθανόσασταν εκείνη την περίοδο και τι ήταν αυτό που τελικά σας οδήγησε να πείτε «χρειάζομαι βοήθεια»;

Στα 37 μου είχα φτάσει σε μια κατάσταση που δεν εύχομαι σε κανέναν άνθρωπο. Ήμουν μόνος σε ένα διαμέρισμα, η υγεία μου είχε καταρρεύσει και δυσκολευόμουν ακόμα και να σταθώ στα πόδια μου. Περπατούσα με τη βοήθεια περιπατητήρα (Zimmer frame).

Έβαζα τη μουσική δυνατά για να μην ακούγονται προς τα έξω τα κλάματα και οι φωνές μου. Και ξέρεις ποια ήταν η μεγαλύτερή μου έγνοια; Να έχω αρκετό αλκοόλ για την επόμενη ημέρα.

Αυτή ήταν η ζωή μου. Αν μπορείς να το ονομάσεις ζωή.

Είχα πλέον σοβαρά προβλήματα υγείας. Θυμάμαι τον γιατρό να μου λέει ότι, αν συνέχιζα έτσι, μου έδινε τρία χρόνια ζωής. Ήταν μαζί μου η αδελφή μου, έπαθε σοκ. Εγώ απλώς τον κοίταζα.

Κάποια Παρασκευή πρωί έγινε κάτι που άλλαξε τη ζωή μου. Αντί να απλώσω το χέρι στο ποτήρι, πήρα το τηλέφωνο. Κάλεσα τον πατέρα μου και του είπα: «Παπά, θέλω βοήθεια».

Δύο λέξεις. Χρειάστηκα χρόνια για να καταφέρω να τις πω.

Ο πατέρας και τα αδέλφια σας στάθηκαν δίπλα σας στην προσπάθεια απεξάρτησης. Με ποιους συγκεκριμένους τρόπους σάς στήριξαν και τι σήμαινε για εσάς η παρουσία τους;

Ο πατέρας μου και τα αδέλφια μου στάθηκαν δίπλα μου όταν πήρα την απόφαση να ζητήσω βοήθεια. Η παρουσία τους ήταν καθοριστική για να μπορέσω να μπω σε θεραπευτικό πρόγραμμα στην Αθήνα.

Αλλά θέλω να ξεκαθαρίσω κάτι. Δεν είναι εύκολο να είσαι συγγενής ενός αλκοολικού. Οι άνθρωποι αυτοί είχαν ήδη περάσει πολλά εξαιτίας μου.

Κι εδώ χρειάζεται να διαχωρίσουμε την αγάπη από την ανοχή. Μπορείς να αγαπάς έναν εξαρτημένο άνθρωπο χωρίς να δικαιολογείς τις πράξεις του ή να τον διευκολύνεις να συνεχίσει να πίνει.

Η οικογένειά μου με βοήθησε όταν αποφάσισα ότι ήθελα πραγματικά να αλλάξω. Δεν μπορούσε όμως να πάρει την απόφαση για λογαριασμό μου. Αυτό έπρεπε να το κάνω εγώ.

Πώς βιώσατε τις πρώτες ημέρες στο κέντρο απεξάρτησης στην Αθήνα; Ποιο ήταν το δυσκολότερο κομμάτι και τι σας έδωσε τη δύναμη να συνεχίσετε;

Η απεξάρτηση δεν είναι απλώς να σταματήσεις να πίνεις. Υπάρχει η σωματική εξάρτηση, αλλά υπάρχει και η ψυχοσυναισθηματική. Και αυτή είναι μια πολύ μεγαλύτερη ιστορία.

Στην Αθήνα άρχισα να μαθαίνω πράγματα που δεν είχα μάθει μέχρι τα 37 μου. Να αναγνωρίζω τι αισθάνομαι, να καταλαβαίνω τις σκέψεις μου, να αντιμετωπίζω καταστάσεις χωρίς να χρειάζομαι ένα ποτήρι για να τις αντέξω.

Θυμάμαι τα πρώτα Χριστούγεννα εκεί. Ένας άλλος θεραπευόμενος με είχε ρωτήσει πώς άντεχα να βλέπω διαφημίσεις αλκοολούχων ποτών στην τηλεόραση.

Και πράγματι, αυτό είναι ένα από τα δύσκολα στοιχεία της ανάρρωσης. Το αλκοόλ βρίσκεται παντού. Στα εστιατόρια, στα σπίτια, στις γιορτές, στις υπεραγορές.

> «Έβαζα τη μουσική δυνατά για να μην ακούγονται προς τα έξω τα κλάματα και οι φωνές μου»

Έπρεπε να μάθω να ζω σε έναν κόσμο όπου το ποτό θα συνέχιζε να υπάρχει, αλλά εγώ δεν θα το ξανάβαζα στη ζωή μου.

Μετά την απεξάρτηση, πώς άρχισε η προσπάθεια να ξαναχτίσετε τις οικογενειακές σας σχέσεις; Τι χρειάστηκε για να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη και πού βρίσκονται αυτές οι σχέσεις σήμερα;

Η εμπιστοσύνη δεν αποκαθίσταται επειδή κάποια μέρα ανακοινώνεις ότι σταμάτησες να πίνεις. Οι άνθρωποι που έχουν πληγωθεί, χρειάζονται χρόνο. Και έχουν κάθε δικαίωμα να τον πάρουν.

Δεν μπορείς να ζητάς από κάποιον να διαγράψει μέσα σε λίγους μήνες όσα έζησε για χρόνια.

Η δική μου δουλειά ήταν να παραμείνω νηφάλιος, να είμαι συνεπής και να αναλάβω την ευθύνη για το παρελθόν μου. Όχι μόνο στα λόγια.

Οι κόρες μου είναι το πιο σημαντικό κομμάτι της ζωής μου. Ξέρω ότι υπάρχουν χρόνια και στιγμές που έχασα εξαιτίας του αλκοόλ και δεν μπορώ να τα πάρω πίσω.

Εκείνο που μπορώ να κάνω είναι να είμαι παρών σήμερα. Να έχω μια σχέση μαζί τους που να στηρίζεται στην ειλικρίνεια και στον σεβασμό. Τα υπόλοιπα δεν είναι μόνο δική μου υπόθεση. Είναι και δική τους ζωή, και τη σέβομαι.

Σήμερα μοιράζεστε την εμπειρία σας και με μαθητές. Τι θα θέλατε να πείτε σε έναν άνθρωπο που παλεύει με το αλκοόλ και τι στην οικογένειά του, που ίσως δεν ξέρει πώς να τον βοηθήσει;

Στους μαθητές προσπαθώ να μιλώ όσο πιο απλά και ειλικρινά μπορώ. Δεν πηγαίνω στα σχολεία για να κάνω κήρυγμα. Πηγαίνω για να τους πω τι έζησα.

Το αλκοόλ είναι μια νόμιμη, κοινωνικά αποδεκτή και εύκολα προσβάσιμη εξαρτησιογόνος ουσία. Αυτό ακριβώς το κάνει τόσο ύπουλο. Μπορεί κάποιος να ξεκινήσει από πολύ μικρή ηλικία, όπως συνέβη σ' εμένα, και να μην αντιληφθεί πότε έχει χάσει τον έλεγχο.

Σε έναν άνθρωπο που αντιμετωπίζει πρόβλημα θα έλεγα να μη φοβηθεί να ζητήσει βοήθεια. Δεν είναι νιροπή να παραδεχτείς ότι δεν μπορείς να τα καταφέρεις μόνος σου. Νιροπή δεν είναι να έχεις πρόβλημα. Το επικίνδυνο είναι να συνεχίζεις να το αρνείσαι.

Στην οικογένειά του θα έλεγα να ενημερωθεί, να αναζητήσει εξειδικευμένη καθοδήγηση και να βάλει όρια. Να μην ταυτίζει την αγάπη με τη συγκάλυψη και να μην πιστεύει ότι μπορεί από μόνη της να θεραπεύσει μια εξάρτηση.

Εγώ δεν έχω πιει αλκοόλ από τις 27 Αυγούστου 2007. Δεν ξέρω τι θα γίνει σε δέκα χρόνια. Ξέρω όμως ότι σήμερα δεν θέλω να πιω. Κι αυτό ακριβώς κάνω εδώ και δεκαεννέα χρόνια. Μια μέρα τη φορά.

KPMG Q3'26 VENTURE PULSE REPORT:

Οι παγκόσμιες τάσεις στις επενδύσεις επιχειρηματικών κεφαλαίων

Το Q3›26 Venture Pulse Report της KPMG παρουσιάζει μια ολοκληρωμένη εικόνα των παγκόσμιων τάσεων στις επενδύσεις επιχειρηματικών κεφαλαίων (Venture Capital – VC) για το τρίτο τρίμηνο του 2026, αναλύοντας την επενδυτική δραστηριότητα, την εξέλιξη των συναλλαγών, τους τομείς που προσελκύουν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον και τις προοπτικές για το τέταρτο τρίμηνο του έτους.

Σύμφωνα με τα ευρήματα της έκθεσης, οι παγκόσμιες επενδύσεις Venture Capital διατήρησαν τη δυναμική τους κατά το Q3 26, φθάνοντας τα $170,9 δισ. μέσα από 8.341 συμφωνίες. Παρά τη μείωση σε σχέση με το ιδιαίτερα ισχυρό πρώτο εξάμηνο του έτους, η επενδυτική δραστηριότητα παρέμεινε σημαντικά υψηλότερη από τα ιστορικά επίπεδα, με βασικούς μοχλούς τις μεγάλες επενδύσεις στον τομέα της Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) και τις τεχνολογίες και υποδομές που υποστηρίζουν την ανάπτυξή της.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, η Τεχνητή Νοημοσύνη εξακολούθησε να αποτελεί τον κυρίαρχο επενδυτικό τομέα, με το ενδιαφέρον να επεκτείνεται πέρα από τις εφαρμογές για καταναλωτές και τα βασικά μοντέλα AI, προς τις επιχειρηματικές λύσεις, το Physical AI, τη ρομποτική και τις υποστηρικτικές υποδομές. Παράλληλα, αυξημένο ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι ημιαγωγοί, τα κέντρα δεδομένων, η υπολογιστική ισχύς, η ενέργεια και η προηγμένη βιομηχανική παραγωγή.

Η έκθεση καταγράφει επίσης διαφοροποιήσεις στη δυναμική των επιμέρους γεωγραφικών περιοχών. Η Αμερική διατήρησε το μεγαλύτερο μερίδιο των παγκόσμιων επενδύσεων, με τις ΗΠΑ να συνεχίζουν να παρουσιάζουν έντονη δραστηριότητα. Η Ασία επέδειξε ανθεκτικότητα, με βελτίωση της επενδυτικής δυναμικής στην Κίνα, ενώ η Ευρώπη κατέγραψε ένα ιδιαίτερα θετικό τρίμηνο, με σημαντικές επενδύσεις στους τομείς της Τεχνητής Νοημοσύνης, της αμυντικής τεχνολογίας και των τεχνολογιών αιχμής.

Επιπλέον, η αμυντική τεχνολογία και οι εναλλακτικές μορφές ενέργειας συνέχισαν να προσελκύουν επενδυτικό ενδιαφέρον, ενώ οι συνθήκες για εξόδους επενδυτών (exits) παρέμειναν διαφοροποιημένες μεταξύ των αγορών. Την ίδια στιγμή, οι δευτερογενείς συναλλαγές αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη σημασία ως εναλλακτική επιλογή ρευστοποίησης, καθώς οι επιχειρήσεις παραμένουν ιδιωτικές για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Όσον αφορά τις προοπτικές για το Q4 26, το report εκτιμά ότι οι παγκόσμιες επενδύσεις Venture Capital θα διατηρήσουν τη δυναμική τους, με το κεφάλαιο να συνεχίζει να κατευθύνεται κυρίως προς την Τεχνητή Νοημοσύνη και τις υποδομές που υποστηρίζουν την αξιοποίησή της. Η ρομποτική, οι βιομηχανικές εφαρμογές, τα αυτόνομα συστήματα, οι ημιαγωγοί, η ενέργεια και η αμυντική τεχνολογία αναμένεται επίσης να παραμείνουν στο επίκεντρο του επενδυτικού ενδιαφέροντος.

Το Q3 26 Venture Pulse Report της KPMG προσφέρει μια συνολική αποτύπωση του διεθνούς επενδυτικού περιβάλλοντος, αναδεικνύοντας τις τεχνολογικές εξελίξεις, τις γεωγραφικές διαφοροποιήσεις και τις ευκαιρίες που διαμορφώνουν το μέλλον της παγκόσμιας αγοράς Venture Capital.

KPMG Κύπρου

Πρακτικές συμβουλές για ασφαλείς αγορές ενόψει Black Friday

Πέντε πρακτικές συμβουλές για να αποφεύγουν οι καταναλωτές τις διαδικτυακές απάτες και να πραγματοποιούν ασφαλείς αγορές

Με την Black Friday, τη Cyber Monday και την εορταστική περίοδο των αγορών προ των πυλών, καθώς και τις διαδικτυακές απάτες να εξελίσσονται διαρκώς, η Visa παρουσιάζει χρήσιμες συμβουλές για την προστασία των καταναλωτών κατά τις ηλεκτρονικές τους αγορές.

Οι επιτήδειοι αξιοποιούν πλέον την τεχνητή νοημοσύνη για να δημιουργούν εικονικά ηλεκτρονικά καταστήματα, πλαστές αξιολογήσεις και παραπλανητικές προσφορές που μοιάζουν αληθινές. Έτσι, γίνεται ολοένα και πιο δύσκολο για τους καταναλωτές να ξεχωρίσουν τις αξιόπιστες επιχειρήσεις από τις απόπειρες εξαπάτησης. Με στόχο την καλύτερη προστασία των καταναλωτών, η Visa παρουσιάζει πέντε απλές συμβουλές που μπορούν να βοηθήσουν τους καταναλωτές να πραγματοποιούν τις αγορές τους με μεγαλύτερη ασφάλεια.

Οι πέντε συμβουλές είναι οι εξής:

1. Ελέγξτε ποιος είναι ο πωλητής

Αναζητήστε την επωνυμία της επιχείρησης, τα στοιχεία επικοινωνίας, πληροφορίες για την παράδοση και την πολιτική επιστροφών. Αν αγοράζετε μέσω κάποιας ηλεκτρονικής πλατφόρμας αγορών, ελέγξτε ποιος είναι ο πραγματικός πωλητής. Ένα καλοσχεδιασμένο και επαγγελματικό website δεν σημαίνει απαραίτητα ότι το κατάστημα είναι αξιόπιστο.

2. Διαβάστε προσεκτικά τις κριτικές

Μην κοιτάτε μόνο τις αξιολογήσεις μιας επιχείρησης. Διαβάστε πρόσφατες κριτικές, τόσο θετικές όσο και αρνητικές, και αναζητήστε πληροφορίες για το προϊόν και την παράδοση. Αν οι κριτικές μοιάζουν μεταξύ τους ή δεν περιέχουν ουσιαστικές λεπτομέρειες, δώστε ιδιαίτερη προσοχή.

3. Συγκρίνετε τις τιμές

Αναζητήστε το ίδιο προϊόν στην επίσημη ιστοσελίδα του brand και σε άλλα αξιόπιστα καταστήματα. Συνυπολογίστε τα έξοδα αποστολής. Αν μια τιμή μοιάζει υπερβολικά καλή για να είναι αληθινή, πιθανότατα κάτι δεν πάει καλά.

4. Μην εμπιστεύεστε άκριτα τις προτάσεις της τεχνητής νοημοσύνης

Τα εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης μπορούν να σας βοηθήσουν να ανακαλύψετε προϊόντα, αλλά δεν μπορούν να εγγυηθούν πάντα ότι ένα ηλεκτρονικό κατάστημα είναι αξιόπιστο. Πριν ολοκληρώσετε την παραγγελία σας, ελέγξτε οι ίδιοι τα στοιχεία του πωλητή και τις πληροφορίες για το προϊόν.

5. Προστατεύστε τις πληρωμές σας, παρακολουθήστε τον λογαριασμό σας

Επιλέγετε έναν τρόπο πληρωμής που προσφέρει προστασία, και μην κοινοποιείτε ποτέ στον πωλητή το PIN, τον κωδικό πρόσβασης ή τους κωδικούς ασφαλείας σας. Αν ο εκδότης της κάρτας ή η τράπεζά σας παρέχει δυνατότητα να λαμβάνετε άμεσες ειδοποιήσεις συναλλαγών, ενεργοποιήστε τις για να εντοπίσετε άμεσα τυχόν χρεώσεις από συναλλαγές που δεν έχετε εγκρίνει εσείς. Αν λάβετε ξαφνικά ένα μήνυμα που σας ζητά να πληρώσετε έξοδα παράδοσης, ελέγξτε την παραγγελία σας από την επίσημη εφαρμογή ή την ιστοσελίδα της εταιρείας ταχυμεταφορών. Μην πατήσετε τον σύνδεσμο στο μήνυμα.

Ο Michael Ioannides, Country Manager της Visa για την Κύπρο, δήλωσε:

«Η άνεση των ηλεκτρονικών αγορών συνοδεύεται από την ανάγκη για επαγρύπνηση. Η Visa επενδύει συνεχώς σε τεχνολογία και καινοτομία για τη διασφάλιση των συναλλαγών. Παράλληλα, η ασφάλεια αποτελεί κοινή ευθύνη. Με την υιοθέτηση ορισμένων βασικών πρακτικών, οι καταναλωτές μπορούν να θωρακίσουν ακόμη περισσότερο τις συναλλαγές τους και να απολαμβάνουν τις αγορές τους με σιγουριά, γνωρίζοντας ότι η Visa εγγυάται την ασφάλεια σε κάθε πληρωμή».

Η δέσμευση της Visa για μια ασφαλή εμπειρία αγορών

Καθώς οι ηλεκτρονικές αγορές συνεχίζουν να αυξάνονται, η Visa παραμένει σταθερά προσηλωμένη στο να διασφαλίζει ότι οι καταναλωτές μπορούν να πραγματοποιούν τις αγορές τους με απόλυτη εμπιστοσύνη. Η προστασία των πληρωμών αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα για τη Visa. Μέσω στρατηγικών επενδύσεων σε τεχνητή νοημοσύνη, tokenization, παρακολούθηση κινδύνου σε πραγματικό χρόνο και προηγμένες λύσεις πρόληψης απάτης, η Visa συνέβαλε στη μείωση της απάτης σε ολόκληρη την Ευρώπη κατά 24% τα τελευταία τρία χρόνια.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, κατά το διάστημα Ιουλίου–Δεκεμβρίου 2025, η Visa εντόπισε ύποπτη δραστηριότητα που σχετίζεται με απάτες αξίας σχεδόν 1 δισεκατομμυρίου δολαρίων.

Επιπλέον, οι ομάδες κυβερνοασφάλειας της Visa παρακολουθούν καθημερινά περισσότερα από 21 δισεκατομμύρια συμβάντα ασφαλείας παγκοσμίως, συμβάλλοντας στον έγκαιρο εντοπισμό αναδυόμενων απειλών και στη διαμόρφωση μιας ασφαλέστερης εμπειρίας πληρωμών για καταναλωτές και επιχειρήσεις.

Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφθείτε το www.visa.com.cy

ΤΑΣΟΣ ΓΙΑΣΕΜΙΔΗΣ

Η Τεχνητή Νοημοσύνη

ανάμεσα στην υπόσχεση και στον κίνδυνο

Η καθοριστική τεχνολογική μετάβαση της εποχής μας

Η Τεχνητή Νοημοσύνη (ΤΝ) αποτελεί την καθοριστική τεχνολογική μετάβαση της εποχής μας. Δεν πρόκειται για ένα νέο εργαλείο, αλλά για μια τεχνολογία γενικής χρήσης, όπως υπήρξαν στο παρελθόν η ατμομηχανή, ο ηλεκτρισμός και το διαδίκτυο. Τέτοιες τεχνολογίες δεν αλλάζουν μόνο έναν κλάδο. Αλλάζουν τον τρόπο με τον οποίο παράγεται ο πλούτος, οργανώνεται η εργασία και κατανέμεται η ισχύς μέσα στην κοινωνία. Γι' αυτό και η συζήτηση γύρω από την ΤΝ κινείται ανάμεσα σε δύο άκρα. Από τη μια βρίσκεται η προσδοκία μιας εποχής αφθονίας και από την άλλη ο φόβος μιας υπερτιμημένης αγοράς, κοινωνικών εντάσεων και πρωτόγνωρης συγκέντρωσης δύναμης.

Η ιστορία των τεχνολογικών επαναστάσεων μάς διδάσκει ότι και τα δύο μπορούν να ισχύσουν ταυτόχρονα. Οι σιδηρόδρομοι του δέκατου ένατου αιώνα και το διαδίκτυο στα τέλη του εικοστού γνώρισαν περιόδους υπερβολικού ενθουσιασμού και επώδυνων διορθώσεων. Παρ' όλα αυτά, άφησαν πίσω τους υποδομές που μεταμόρφωσαν την οικονομία για δεκαετίες. Το κρίσιμο ερώτημα, επομένως, δεν είναι αν η ΤΝ είναι πραγματική ή υπερτιμημένη, αλλά αν η ταχύτητα με την οποία αναπτύσσεται είναι βιώσιμη και ποιος θα επωμιστεί το κόστος αν δεν είναι.

Το πρώτο ζήτημα αφορά την οικονομική βάση της ΤΝ. Η ζήτηση για εφαρμογές της είναι αδιαμφισβήτητη. Επιχειρήσεις κάθε μεγέθους την χρησιμοποιούν για προγραμματισμό, ανάλυση δεδομένων, εξυπηρέτηση πελατών και αυτοματοποίηση διοικητικών εργασιών, ενώ εκατοντάδες εκατομμύρια άνθρωποι την χρησιμοποιούν καθημερινά. Η αύξηση των εσόδων όμως δεν ταυτίζεται με την κερδοφορία. Η ανάπτυξη και λειτουργία προηγμένων μοντέλων απαιτεί τεράστια υπολογιστική ισχύ, εξειδικευμένα τσιπ και ενέργεια. Το κρίσιμο ερώτημα είναι αν το κόστος παραγωγής θα μειώνεται ταχύτερα από τις τιμές, ώστε η τεχνολογία να γίνει οικονομικά αυτοτελής και όχι να στηρίζεται διαρκώς σε νέα κεφάλαια.

Χρηματοδότηση

Το δεύτερο ζήτημα αφορά τη χρηματοδότηση. Οι μεγάλες τεχνολογικές εταιρείες επενδύουν σε κέντρα δεδομένων, τσιπ και ενεργειακές υποδομές σε κλίμακα που ελάχιστα έχει προηγούμενο. Όσο οι επενδύσεις αυτές καλύπτονταν από τα κέρδη τους, ο κίνδυνος παρέμενε περιορισμένος. Όταν όμως η επέκταση αρχίζει να χρηματοδοτείται όλο και περισσότερο με δανεισμό, με σύνθετα σχήματα εκτός ισολογισμού και με ιδιωτική πίστωση, ο κίνδυνος μεταφέρεται από τους μετόχους στο ευρύτερο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Ιδιαίτερη προσοχή απαιτεί η λεγόμενη κυκλική χρηματοδότηση, όπου ένας προμηθευτής επενδύει σε έναν πελάτη, ο οποίος στη συνέχεια δεσμεύεται να αγοράζει από τον ίδιο προμηθευτή. Τέτοιες σχέσεις δεν είναι εξ ορισμού προβληματικές, αλλά δυσκολεύουν την εκτίμηση της πραγματικής ζήτησης και συγκεντρώνουν τον κίνδυνο σε λίγα σημεία.

Σε αυτό προστίθεται η συγκέντρωση των αγορών. Ένα μεγάλο μέρος της αξίας των χρηματιστηρίων βασίζεται πλέον σε λίγες εταιρείες, που συνδέονται όλες με την ίδια αφήγηση. Αυτό σημαίνει ότι μια απογοήτευση στον χώρο της ΤΝ δεν θα έμενε περιορισμένη σε έναν κλάδο, αλλά θα μπορούσε να επηρεάσει αποταμιεύσεις, συνταξιοδοτικά ταμεία και την πραγματική οικονομία. Οι διεθνείς Οργανισμοί έχουν ήδη επισημάνει ότι η σημερινή οικονομική δυναμική στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στη δαπάνη για ΤΝ, ενώ τα οφέλη της στην παραγωγικότητα δεν έχουν ακόμη αποτυπωθεί πλήρως.

Το τρίτο ζήτημα αφορά τα φυσικά και θεσμικά όρια. Η ΤΝ συχνά παρουσιάζεται ως κάτι άυλο, αλλά στην πραγματικότητα στηρίζεται σε μια βαριά υλική υποδομή. Τα κέντρα δεδομένων καταναλώνουν τεράστιες ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας και νερού, ενώ η σύνδεσή τους με τα δίκτυα απαιτεί χρόνο, αδειοδοτήσεις και επενδύσεις. Έτσι, ο περιοριστικός παράγοντας της ανάπτυξης μετατοπίζεται σταδιακά από την τεχνολογία στην ενέργεια και στο περιβάλλον.

Παράλληλα, το ρυθμιστικό πλαίσιο προσπαθεί να ακολουθήσει. Η Ευρωπαϊκή Ένωση υιοθέτησε τον πρώτο ολοκληρωμένο κανονισμό για την ΤΝ, με στόχο να προστατεύσει τους πολίτες σε ευαίσθητους τομείς όπως οι προσλήψεις, η εκπαίδευση και η πιστοδότηση. Η εφαρμογή του όμως αποδεικνύεται δύσκολη, καθώς τα τεχνικά πρότυπα και οι μηχανισμοί εποπτείας δεν ωριμάζουν με την ίδια ταχύτητα που εξελίσσεται η τεχνολογία. Η ένταση ανάμεσα στην καινοτομία και στην προστασία των δικαιωμάτων θα παραμείνει από τα κεντρικά διλήμματα της δημόσιας πολιτικής.

Επίδραση στην εργασία

Ιδιαίτερη σημασία έχει η επίδραση της ΤΝ στην εργασία. Βραχυπρόθεσμα, η τεχνολογία αυξάνει την παραγωγικότητα, αυτοματοποιεί επαναλαμβανόμενες εργασίες και δημιουργεί νέες θέσεις σε τομείς όπως η ανάλυση δεδομένων και η κυβερνοασφάλεια. Τα οφέλη όμως δεν κατανέμονται ισότιμα. Οι έρευνες δείχνουν ότι το βάρος της προσαρμογής πέφτει πρώτα στους νέους που εισέρχονται στην αγορά εργασίας, καθώς οι επιχειρήσεις προσλαμβάνουν λιγότερους σε εισαγωγικές θέσεις. Η ΤΝ φαίνεται να υποκαθιστά πρώτα τη γνώση που αποκτάται στο σχολείο και στο πανεπιστήμιο, και λιγότερο την εμπειρία που αποκτάται στην πράξη. Αυτό γεννά ένα βαθύτερο ερώτημα. Αν οι εισαγωγικές θέσεις συρρικνωθούν, πού θα αποκτήσει εμπειρία η επόμενη γενιά επαγγελματιών;

> **Η ΤΝ μπορεί να οδηγήσει σε μια εποχή αφθονίας ή να γίνει εργαλείο συγκέντρωσης ισχύος και αποσταθεροποίησης των κοινωνιών. Το ερώτημα δεν είναι αν η ΤΝ θα αλλάξει τον κόσμο, αλλά αν θα καταφέρουμε να την κατευθύνουμε προς την κοινωνική πρόοδο**

Μεσοπρόθεσμα, η ΤΝ μπορεί να αποτελέσει σημαντικό μοχλό οικονομικής ανάπτυξης, υπό την προϋπόθεση ότι θα διαχυθεί ευρέως στην οικονομία και δεν θα περιοριστεί σε λίγες εταιρείες και χώρες. Ο κίνδυνος ενός νέου τεχνολογικού ολιγοπωλίου είναι υπαρκτός, καθώς το κόστος εισόδου στον χώρο των προηγμένων μοντέλων είναι απαγορευτικό για τους περισσότερους. Μακροπρόθεσμα, αν οι μηχανές αναλάβουν σε μεγάλη κλίμακα γνωστική και δημιουργική εργασία, το κεντρικό ζήτημα θα μετατοπιστεί από την παραγωγή στη διανομή του πλούτου. Ιδέες όπως το καθολικό βασικό εισόδημα ή τα «ψηφιακά μερίσματα» από τη χρήση των δεδομένων θα περάσουν από το περιθώριο στο επίκεντρο της πολιτικής συζήτησης.

Το άμεσο ζητούμενο, ωστόσο, είναι πιο πρακτικό. Χρειάζεται εκπαίδευση που να προετοιμάζει τους νέους για συνεργασία με τα νέα εργαλεία και όχι για ανταγωνισμό μαζί τους. Χρειάζονται επιχειρήσεις που να χρησιμοποιούν την ΤΝ ως συμπλήρωμα της ανθρώπινης εργασίας και όχι ως απλό μέσο περικοπής κόστους. Και χρειάζονται θεσμοί που να παρακολουθούν με διαφάνεια τους κινδύνους, χωρίς να καταπνίγουν την καινοτομία.

Η ΤΝ μπορεί να οδηγήσει σε μια εποχή αφθονίας ή να γίνει εργαλείο συγκέντρωσης ισχύος και αποσταθεροποίησης των κοινωνιών. Η τεχνολογία από μόνη της δεν καθορίζει την έκβαση. Αυτή θα εξαρτηθεί από τις αποφάσεις των κυβερνήσεων, την εγρήγορση των εποπτικών Αρχών, την υπευθυνότητα των επιχειρήσεων και τη στάση των πολιτών. Το ερώτημα δεν είναι αν η ΤΝ θα αλλάξει τον κόσμο, αλλά αν θα καταφέρουμε να την κατευθύνουμε προς την κοινωνική πρόοδο.

ΟΙ ΠΕΡΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ (ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΙΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1999
ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ 12(1)

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 12(1) των περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Παρεκκλίσεις) Κανονισμών, με την παρούσα γνωστοποιείται ότι η **URBAN – SQ LTD** προτίθεται να υποβάλει αίτηση στον Διευθυντή Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως για τη χορήγηση πολεοδομικής άδειας κατά παρέκκλιση των προνοιών του Σχεδίου Περιοχής Κέντρου Λεμεσού (ΣΠΚΛ) για την ακόλουθη ανάπτυξη:

Ανέγερση τετραώροφου κτηρίου μεικτών χρήσεων, με κύρια χρήση τη γραφειακή, και υποστηρικτική την τουριστική, και υπόγειο χώρο στάθμευσης χωρητικότητας 88 οχημάτων.

Η αίτηση αφορά το τεμάχιο με αρ. 524, Φ/Σχ.59/020201, το οποίο βρίσκεται εντός της διοικητικής περιοχής του Δήμου Λεμεσού και εφάπτεται επί της οδού Γιάννη Περδίου.

Η παρέκκλιση για την οποία υποβάλλεται η αίτηση αφορά την ένταξη της τουριστικής χρήσης εντός της υποπεριοχής της ζώνης Πα8α με τον χαρακτηρισμό "Περιοχή Ειδικών Χρήσεων", όπου η χρήση αυτή δεν προβλέπεται. Οι λοιπές παράμετροι της ανάπτυξης βρίσκονται εντός των προνοιών του ΣΠΚΛ.

Περισσότερες πληροφορίες είναι δυνατό να ληφθούν από τα Γραφεία της Πολεοδομικής Αρχής κατά τις εργάσιμες ώρες και ημέρες. Έγγραφες παραστάσεις είναι δυνατό να υποβληθούν στην Πολεοδομική Αρχή μέσα σε διάστημα ενός μηνός από τη δημοσίευση της παρούσας γνωστοποίησης.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΧΑΣΜΑ ΣΤΙΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ

Αγροτική «βόμβα» €140 εκατομμυρίων

Αιτήματα €200 εκατ. για διαθέσιμα κονδύλια μόλις €60 εκατ. – Αγωνία για τις επενδύσεις που θα μείνουν εκτός χρηματοδότησης

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Με μια χρηματοδοτική τρύπα που αγγίζει τα €140 εκατομμύρια βρίσκεται αντιμέτωπος ο κυπριακός αγροτικός τομέας, καθώς το επενδυτικό ενδιαφέρον γεωργών και κτηνοτρόφων ξεπερνά κατά πολύ τις οικονομικές δυνατότητες του μεγαλύτερου σχεδίου επιδοτήσεων της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Για κάθε ένα ευρώ που διατίθεται, οι παραγωγοί διεκδικούν περισσότερα από τρία, δημιουργώντας ασφυκτικές συνθήκες στην κατανομή των κονδυλίων. Η εικόνα αυτή φέρνει στο προσκήνιο τον κίνδυνο να παραμείνουν χωρίς χρηματοδότηση επενδύσεις που σχεδιάστηκαν για τον εκσυγχρονισμό της παραγωγής, τη μείωση του ενεργειακού κόστους και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής γεωργίας.

Τριπλάσια η ζήτηση από τα διαθέσιμα

Το μέγεθος της χρηματοδοτικής πίεσης αποτυπώθηκε στις τελευταίες ανακοινώσεις του Υπουργείου Γεωργίας. Όπως ανέφερε την Πέμπτη ο αρμόδιος Υπουργός, Χρίστος Σενέκης, οι αιτούμενες επιδοτήσεις στο πλαίσιο του Μεγάλου Επενδυτικού Μέτρου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023–2027 προσεγγίζουν τα €200 εκατομμύρια.

Ο αρχικός προϋπολογισμός του σχεδίου περιορίζεται στα €60 εκατομμύρια. Συνεπώς, οι αιτήσεις αντιστοιχούν σε περισσότερο από το τριπλάσιο των διαθέσιμων πόρων, ενώ η προβλεπόμενη χρηματοδότηση καλύπτει μόλις το 30% της συνολικής ζήτησης.

Ήδη από τον Ιούλιο είχαν καταγραφεί περισσότερες από 1.225 αιτήσεις, με διεκδικούμενες επιχορηγήσεις €187,6 εκατομμυρίων. Η ανταπόκριση ανέδειξε την ανάγκη των παραγωγών για ανανέωση του εξοπλισμού και αναβάθμιση των εκμεταλλεύσεών τους, αλλά ταυτόχρονα αποκάλυψε τα περιορισμένα περιθώρια του προϋπολογισμού.

Η διαφορά των €140 εκατομμυρίων δεν μεταφράζεται αυτομάτως σε αντίστοιχο ποσό χαμένων επιδοτήσεων. Οι αιτήσεις υπόκεινται σε αξιολόγηση, έλεγχο επιλεξιμότητας και μοριοδότηση. Ωστόσο, το εύρος της υπερκάλυψης καθιστά κρίσιμο τον αριθμό των παραγωγών που θα εξασφαλίσουν τελικά χρηματοδότηση.

Σχεδόν τα μισά στην αιγοπροβατοτροφία

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η κατανομή των διαθέσιμων χρημάτων, καθώς σχεδόν το μισό κονδύλι έχει προβλεφθεί για έναν παραγωγικό κλάδο.

Συγκεκριμένα, €29,5 εκατομμύρια προορίζονται για επενδύσεις στην αιγοπροβατοτροφία, με βασικό στόχο την αύξηση της παραγωγής αιγοπρόβειου γάλακτος και την κάλυψη των απαιτήσεων που απορρέουν από την κατοχύρωση του χαλλουμιού ως προϊόντος Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης.

Για επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και εξοικονόμηση προβλέπονται €6 εκατομμύρια, άλλα €6 εκατομμύρια κατευθύνονται σε θερμοκηπιακές καλλιέργειες και €5 εκατομμύρια στην αγελαδοτροφία. Μικρότερα ποσά διατίθενται για σιτηρά, κτηνοτροφικά φυτά, προστασία καλλιεργειών από ακραία καιρικά φαινόμενα και άλλους παραγωγικούς κλάδους.

> **Από το συνολικό πακέτο των €67,5 εκατομμυρίων, τα €7,5 εκατομμύρια αφορούν ξεχωριστό σχέδιο για την πρώτη εγκατάσταση νέων γεωργών. Για τη συγκεκριμένη παρέμβαση υποβλήθηκαν περισσότερες από 250 αιτήσεις. Οι πόροι αυτοί έχουν διακριτό προορισμό και δεν αυξάνουν αυτομάτως τα €60 εκατομμύρια του Μεγάλου Επενδυτικού Μέτρου**

Η συγκεκριμένη κατανομή αντανακλά τις προτεραιότητες της αγροτικής πολιτικής. Παραμένει, ωστόσο, αναπάντητο κατά πόσον τα επιμέρους κονδύλια επαρκούν για τη ζήτηση που καταγράφηκε σε κάθε κατηγορία και εάν υπάρχει δυνατότητα ανακατανομής τους.

Επενδύσεις στην αναμονή

Η μεγάλη ανταπόκριση αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα σε μια περίοδο κατά την οποία η κυπριακή γεωργία δοκιμάζεται από την ανομβρία, το υψηλό κόστος ηλεκτρισμού και τις αυξανόμενες ανάγκες εκσυγχρονισμού.

Το επενδυτικό μέτρο καλύπτει παρεμβάσεις που μπορούν να περιορίσουν το κόστος λειτουργίας των εκμεταλλεύσεων, από φωτοβολταϊκά συστήματα και σύγχρονο εξοπλισμό μέχρι εγκαταστάσεις άρδευσης και αναβάθμιση κτηνοτροφικών μονάδων.

Για τους παραγωγούς, η εξασφάλιση χρηματοδότησης επηρεάζει άμεσα τον χρόνο υλοποίησης των σχεδίων τους. Μια καθυστέρηση στην έγκριση ή η αδυναμία κάλυψης μιας επιλέξιμης επένδυσης μπορεί να οδηγήσει σε αναβολή αγοράς εξοπλισμού, επέκτασης μονάδων ή ενεργειακής αναβάθμισης.

Η επιδότηση απαιτεί και γεμάτο πορτοφόλι

Πέρα από την περιορισμένη χρηματοδότηση, οι παραγωγοί βρίσκονται αντιμέτωποι με έναν δεύτερο οικονομικό σκόπελο: την εξασφάλιση της δικής τους συμμετοχής. Σύμφωνα με τους όρους του επενδυτικού μέτρου, η βασική επιχορήγηση καλύπτει το 60% των επιλέξιμων δαπανών, ποσοστό που αυξάνεται στο 65% για νέους γεωργούς κάτω των 41 ετών και στο 80% για συγκεκριμένες περιβαλλοντικές επενδύσεις.

Στην πράξη, για μια επένδυση €100.000 με επιδότηση 60%, ο παραγωγός καλείται να εξασφαλίσει τα υπόλοιπα €40.000. Για μια μεγαλύτερη επένδυση €300.000, η ίδια συμμετοχή φτάνει τις €120.000.

Έτσι, ακόμη και η έγκριση μιας αίτησης δεν εξασφαλίζει την υλοποίηση του έργου. Η δυνατότητα αυτοχρηματοδότησης ή δανεισμού αποκτά καθοριστική σημασία, ιδιαίτερα για μικρότερες γεωργικές εκμεταλλεύσεις που ήδη αντιμετωπίζουν αυξημένο λειτουργικό κόστος.

Ποιοι θα πάρουν τελικά τα χρήματα;

Το επόμενο κρίσιμο στάδιο αφορά την αξιολόγηση των αιτήσεων και την τελική κατανομή των κονδυλίων. Η προκήρυξη προβλέπει ξεχωριστή μοριοδότηση ανά επενδυτική προτεραιότητα, ώστε η επιλογή των δικαιούχων να γίνεται με προκαθορισμένα κριτήρια.

Από τις διαθέσιμες δημόσιες ανακοινώσεις δεν προκύπτει συγκεντρωτική εικόνα για το συνολικό ποσό των επιλέξιμων αιτήσεων, τις εγκρίσεις και τις ενδεχόμενες χρηματοδοτικές ελλείψεις ανά κλάδο.

Το Υπουργείο Γεωργίας προβάλλει τη μεγάλη συμμετοχή ως ένδειξη εμπιστοσύνης στις προοπτικές του πρωτογενούς τομέα. Η πραγματική δοκιμασία, όμως, βρίσκεται στην υλοποίηση των επενδύσεων.

Η Κυβέρνηση καλείται να αποσαφηνίσει εάν θα ενισχύσει τον υφιστάμενο προϋπολογισμό, θα ανακατανείμει πόρους ή θα αφήσει μέρος των σχεδιαζόμενων επενδύσεων να αναζητήσει χρηματοδότηση από άλλες πηγές.

Το επενδυτικό ενδιαφέρον έχει καταγραφεί. Εκείνο που απομένει να φανεί είναι πόσο από αυτό θα μεταπραπεί σε πραγματική παραγωγική ανάπτυξη.

Η ΑΠΟΔΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΤΟΥ... «ΠΡΟΣΙΤΟΥ»

Απλησίαστα ενοίκια ακόμη και με έκπτωση 30%

Ο οικονομολόγος Στέλιος Πλατής εξηγεί στη «Σημερινή» γιατί οι 460 κατοικίες δεν αρκούν και προτείνει κοινωνικό ενοίκιο με βάση το εισόδημα

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Στην ανέγερση 460 κατοικιών προσιτού ενοικίου σε κρατική γη προχωρεί η Κυβέρνηση, με τις πρώτες παραδόσεις να προβλέπονται στο Γέρι το πρώτο εξάμηνο του 2029. Στον χαιρετισμό του κατά την απονομή των βραβείων του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού, στις 22 Σεπτεμβρίου, ο Υπουργός Εσωτερικών Κωνσταντίνος Ιωάννου ανέφερε ότι το έργο, προϋπολογισμού €70 εκατ., αφορά κρατικά τεμάχια στις επαρχίες Λευκωσίας, Λάρνακας, Λεμεσού και Πάφου και απευθύνεται κυρίως σε νέους, νεαρές οικογένειες και πολίτες με χαμηλά και μεσαία εισοδήματα.

Στο Γέρι οι πρώτες δύο πολυκατοικίες

Εντός του πρώτου εξαμήνου του 2029 προβλέπεται να παραδοθούν στους δικαιούχους οι πρώτες κατοικίες προσιτού ενοικίου στο Γέρι, σύμφωνα με την εκπρόσωπο Τύπου του Υπουργείου Εσωτερικών, Μαργαρίτα Κυριάκου. Όπως ανέφερε στη «Σημερινή», οι εργασίες για τις δύο πρώτες πολυκατοικίες προγραμματίζεται να αρχίσουν το τελευταίο τρίμηνο του 2027. Η φόρμουλα υπολογισμού του ενοικίου βρίσκεται υπό διαμόρφωση, ενώ για τους δικαιούχους θα ισχύσουν τα κριτήρια των σχεδίων του ΚΟΑΓ, ο οποίος θα αναλάβει και τη διαχείριση των διαμερισμάτων. Η κ. Κυριάκου ανέφερε επίσης ότι μέχρι στιγμής δεν έχουν εξασφαλιστεί ευρωπαϊκά κονδύλια, καθώς οι αναγκαίες μελέτες βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη.

Πλατής στη «Σ»: Οι 460 κατοικίες δεν αρκούν – Τι σημαίνει πραγματικά προσιτό ενοίκιο

Η αυξανόμενη απόκλιση ανάμεσα στο κόστος της στέγασης και στα πραγματικά εισοδήματα των πολιτών βρίσκεται, σύμφωνα με τον οικονομολόγο Στέλιο Πλατή, στον πυρήνα της στεγαστικής κρίσης στην Κύπρο. Σε ανάλυσή του στη «Σημερινή», ο κ. Πλατής επισημαίνει ότι η ανεπαρκής προσφορά κατοικιών επιτείνει ένα πρόβλημα που γίνεται ολοένα πιο σύνθετο και επηρεάζει πλέον και τη μεσαία τάξη. Εκτιμά ότι οι 460 κατοικίες προσιτού ενοικίου σε τέσσερεις επαρχίες αποτελούν καλοδεχούμενη προσθήκη, αλλά από μόνες τους δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν μια κρίση τέτοιας έκτασης.

Στα €1.400 με €1.500 το δυάρι στη Λεμεσό

Σύμφωνα με τα ενδεικτικά ποσά που παραθέτει, στη Λεμεσό το μηνιαίο ενοίκιο για ένα διαμέρισμα δύο υπνοδωματίων κυμαίνεται γύρω στα €1.400 με €1.500, ενώ στη Λευκωσία βρίσκεται περίπου στα €800 με €900. Με αυτές τις τιμές, ακόμη και ένας εργαζόμενος με σχετικά αξιοπρεπή μισθό δυσκολεύεται να εξασφαλίσει ανεξάρτητη κατοικία. Η πίεση είναι μεγαλύτερη για μια νέα οικογένεια ή για έναν χαμηλόμισθο εργαζόμενο.

Οι μεγαλύτερες πιέσεις καταγράφονται στη Λεμεσό, ενώ σημαντικά προβλήματα αντιμετωπίζουν πλέον η Πάφος, η Λάρνακα και η Λευκωσία. Ιδιαίτερα ευάλωτοι, όπως αναφέρει, είναι οι νέοι εργαζόμενοι, τα νέα ζευγάρια, οι μονογονεϊκές οικογένειες, οι χαμηλοσυνταξιούχοι, οι φοιτητές και οι εργαζόμενοι με χαμηλά ή μέτρια εισοδήματα. Οικογένειες με δύο εργαζομένους, οι οποίες πριν από μία δεκαετία μπορούσαν να σχεδιάσουν την απόκτηση κατοικίας, σήμερα αδυνατούν ακόμη και να αποταμιεύσουν την αναγκαία προκαταβολή.

«Η στεγαστική κρίση είναι και κρίση του οικονομικού μας μοντέλου»

Ο κ. Πλατής επισημαίνει ότι για χρόνια η οικονομική πολιτική ενθάρρυνε την προσέλκυση κεφαλαίων στην αγορά ακινήτων και τη δημιουργία υπεραξιών στη γη, χωρίς αντίστοιχη προστασία της δυνατότητας των μόνιμων κατοίκων να εξασφαλίσουν κατοικία. Η οικοδομική δραστηριότητα αυξήθηκε, αλλά η αύξηση αυτή δεν μεταφράστηκε αναλογικά σε προσιτή στέγη για την κυπριακή κοινωνία.

«Δεν είμαι εναντίον των ξένων επενδύσεων. Κάθε άλλο», διευκρινίζει. Όπως εξηγεί, όταν η ανάπτυξη αυξάνει την αξία της γης ταχύτερα από τα εισοδήματα των ανθρώπων που ζουν και εργάζονται στον τόπο, το πρόβλημα αφορά τον ίδιο τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί το οικονομικό μοντέλο.

Επικαλούμενος τις διαπιστώσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για ουσιαστική έλλειψη κοινωνικής ενοικιαζόμενης κατοικίας στην Κύπρο και ανεπαρκή συστηματική καταγραφή των αναγκών, εισηγείται, παράλληλα με την αύξηση της προσφοράς, να καταγραφεί η πραγματική στεγαστική ανάγκη ανά επαρχία, εισοδηματική κατηγορία και σύνθεση νοικοκυριού. Χωρίς αυτήν την καταγραφή, όπως σημειώνει, θα συνεχίσουν να ανακοινώνονται αριθμοί κατοικιών χωρίς να είναι γνωστό με ακρίβεια ποιο ποσοστό της κοινωνικής ανάγκης καλύπτουν.

> **«Εντός του πρώτου εξαμήνου του 2029 προβλέπεται να παραδοθούν στους δικαιούχους οι πρώτες κατοικίες προσιτού ενοικίου στο Γέρι»**

Το βρετανικό παράδειγμα και το ενοίκιο των €1.050

Με την ολοκλήρωση του έργου να προγραμματίζεται για τον Απρίλιο του 2031, ο κ. Πλατής υπολογίζει ότι οι οικογένειες που σήμερα αδυνατούν να πληρώσουν το ενοίκιό τους έχουν μπροστά τους περίπου τεσσεράμισι χρόνια μέχρι την ολοκλήρωση. Γι' αυτό θεωρεί αναγκαίες τις άμεσες, παράλληλες παρεμβάσεις και εισηγείται να δημιουργηθεί μόνιμο σύστημα κοινωνικής κατοικίας.

Παραπέμπει στην εμπειρία του Ηνωμένου Βασιλείου και ειδικότερα στο Council Housing, όπου δημόσιοι φορείς και μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί διαθέτουν κατοικίες με κοινωνικά κριτήρια, προσφέροντας μεγαλύτερη ασφάλεια στους ενοικιαστές και αισθητά χαμηλότερα ενοίκια από εκείνα της ελεύθερης αγοράς. Όπως εξηγεί, στο Affordable Rent το ενοίκιο μπορεί να φτάνει έως το 80% του αγοραίου ενοικίου, ενώ στο Social Rent υπολογίζεται με διαφορετική φόρμουλα, η οποία λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, τα τοπικά εισοδήματα.

Για τον κ. Πλατή, μια έκπτωση 20% ή 30% από τα ενοίκια μιας ήδη απρόσιτης αγοράς δεν αρκεί για να χαρακτηριστεί ένα ενοίκιο προσιτό. Δίνει το παράδειγμα κατοικίας με αγοραίο ενοίκιο €1.500. Με μείωση 30%, το ποσό πέφτει στα €1.050, αλλά εξακολουθεί να απορροφά πάνω από το μισό καθαρό μηνιαίο εισόδημα ενός νοικοκυριού που διαθέτει €2.000.

Κοινωνικό ενοίκιο στο 25% με 30% του εισοδήματος

Ο οικονομολόγος εισηγείται το κοινωνικό ενοίκιο να καθορίζεται με βάση την πραγματική οικονομική δυνατότητα του νοικοκυριού, με ενδεικτικό στόχο το 25% έως 30% του καθαρού διαθέσιμου εισοδήματός του και με συνυπολογισμό των αναγκαίων κοινόχρηστων εξόδων. Προτείνει επίσης κλιμακωτά εισοδηματικά κριτήρια που να λαμβάνουν υπόψη τη σύνθεση της οικογένειας, τον αριθμό των εξαρτώμενων παιδιών, την ύπαρξη αναπηρίας, την περιουσιακή κατάσταση και, κυρίως, το πραγματικό κόστος διαβίωσης στην περιοχή.

Προτεραιότητα, κατά τον ίδιο, πρέπει να έχουν όσοι αντιμετωπίζουν τη μεγαλύτερη στεγαστική ανάγκη, με δυνατότητα ένταξης και για τα νοικοκυριά της πιεζόμενης μεσαίας τάξης. Παράλληλα, υποστηρίζει ότι οι δημόσιοι πόροι πρέπει να ωφελούν μόνιμους κατοίκους, ανθρώπους που ζουν, εργάζονται και δημιουργούν οικογένεια στην Κύπρο, στη βάση αντικειμενικών και νομικά συμβατών κριτηρίων. Οι κατοικίες, προσθέτει, πρέπει να παραμένουν μακροχρόνια στο απόθεμα κοινωνικής στέγασης, με διαφανή διαδικασία παραχώρησης, ανεξάρτητη εποπτεία και ουσιαστική προστασία από πελατειακές παρεμβάσεις.

Τι μπορεί να γίνει πριν από το 2031

Η αξιοποίηση του αδρανούς οικιστικού αποθέματος, η ενεργητική πολιτική για την κρατική γη και η υποχρεωτική δημιουργία προσιτών κατοικιών σε μεγάλες αναπτύξεις μπορούν, σύμφωνα με τον κ. Πλατή, να αυξήσουν την προσφορά πολύ πριν από το 2031. Ζητεί η στέγαση να θεσμοθετηθεί ως βασικός πυλώνας του κοινωνικού κράτους, ώστε η πολιτική για την κατοικία να αποκτήσει συνέχεια πέρα από τα επιμέρους σχέδια.

Για τον ίδιο, το μέτρο της οικονομικής επιτυχίας είναι αν οι άνθρωποι που ζουν και εργάζονται στην Κύπρο «μπορούν να δημιουργήσουν οικογένεια, να αποκτήσουν ασφάλεια και να ευημερούν στον τόπο τους».

ΟΥΚΡΑΝΙΑ

Πόλεμος δίχως τέλος και διπλωματία χωρίς αποτέλεσμα

«Η πραγματικότητα είναι ότι αυτήν τη στιγμή δεν υπάρχει εμπιστοσύνη μεταξύ των πλευρών»

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΗΣ

Οι διήμερες συνομιλίες στο Άμπου Ντάμπι για τον τερματισμό του πολέμου στην Ουκρανία ολοκληρώθηκαν χωρίς ουσιαστική πρόοδο, με τις διαφωνίες για τα εδαφικά ζητήματα και τις εγγυήσεις ασφαλείας να παραμένουν αγεφύρωτες. Πίσω από τη διπλωματική κινητικότητα, ωστόσο, διαγράφεται η στρατηγική του Βλαντίμιρ Πούτιν, ο οποίος φαίνεται να ποντάρει στην αντοχή της Ρωσίας στο πεδίο των μαχών, στην κόπωση της Ευρώπης και στις πολιτικές ισορροπίες στις ΗΠΑ, προσδοκώντας ότι ο χρόνος θα λειτουργήσει υπέρ της Μόσχας. Την ίδια ώρα, οι δυσκολίες στην προώθηση ρωσικού ντίζελ προς την αμερικανική αγορά αναδεικνύουν τα εμπόδια που εξακολουθούν να υπάρχουν στις ενεργειακές και πολιτικές επιδιώξεις της Ουάσιγκτον απέναντι στη Ρωσία.

Νέο αδιέξοδο στις συνομιλίες

Οι διήμερες συνομιλίες στο Άμπου Ντάμπι, με αμερικανική μεσολάβηση, ολοκληρώθηκαν χωρίς συμφωνία στα κρίσιμα ζητήματα, επιβεβαιώνοντας ότι η απόσταση των δύο πλευρών παραμένει μεγάλη, ιδιαίτερα ως προς τα εδάφη και τις μελλοντικές εγγυήσεις ασφαλείας.

«Η πραγματικότητα είναι ότι αυτήν τη στιγμή δεν υπάρχει εμπιστοσύνη μεταξύ των πλευρών», δήλωσε στο Politico ο Τζάρεντ Κούσνερ, γαμπρός του Ντόναλντ Τραμπ και απεσταλμένος του Αμερικανού Προέδρου. Όπως ανέφερε, στο τραπέζι τέθηκαν όλα τα σημαντικά ζητήματα, συμπεριλαμβανομένου του πιο δύσκολου, της τύχης των αμφισβητούμενων εδαφών. Οι αντιπροσωπίες υπερασπίστηκαν με ένταση τις θέσεις τους, ενώ το κλίμα φάνηκε να επιδεινώνεται από την πρώτη στη δεύτερη ημέρα. Την Τρίτη οι συζητήσεις διήρκεσαν τεσσερισήμισι ώρες και χαρακτηρίστηκαν «εποικοδομητικές». Την Τετάρτη, όταν ολοκληρώθηκαν έπειτα από μόλις δύο ώρες, ο χαρακτηρισμός που δόθηκε ήταν «ουδέτερος».

Σε κάθε περίπτωση, το εδαφικό παραμένει το δυσκολότερο εμπόδιο. Ο Πρόεδρος της Ουκρανίας, Βολοντίμιρ Ζελένσκι, υποστήριξε ότι οι Ουκρανοί κατάφεραν να πείσουν την αμερικανική πλευρά να υιοθετήσει την εκτίμησή τους για τη γραμμή του μετώπου και για την έκταση των εδαφών που έχει καταλάβει η Ρωσία, η οποία, σύμφωνα με το Κίεβο, είναι μικρότερη από εκείνη που παρουσιάζει η Μόσχα. Παρά τις ενδείξεις ότι υπάρχει κάποια ευελιξία ως προς τον τρόπο αντιμετώπισης των εδαφικών διεκδικήσεων, ο Ζελένσκι επιμένει ότι τέτοια ζητήματα μπορούν να συζητηθούν μόνο σε επίπεδο ηγετών. Μια συνάντηση αυτού του επιπέδου δεν φαίνεται ακόμη κοντά.

Κομβικό ζήτημα για την επόμενη φάση είναι η συμμετοχή των Ευρωπαίων. Ο Κούσνερ δήλωσε στο Politico ότι πρέπει να βρίσκονται στο τραπέζι, καθώς η επίλυση της σύγκρουσης προϋποθέτει τη συμμετοχή τους. Ωστόσο, η Μόσχα δεν έχει δώσει σαφή ένδειξη ότι αποδέχεται τη διεύρυνση των συνομιλιών. Ο σύμβουλος του Κρεμλίνου Γιούρι Ουσάκοφ είχε εμφανιστεί επιφυλακτικός, υποστηρίζοντας ότι οι ευρωπαϊκές ενέργειες δείχνουν πως οι χώρες της ηπείρου επιδιώκουν τη συνέχιση του πολέμου. Ο Ρώσος Πρόεδρος, πάντως, δήλωσε ότι η χώρα του δεν αντιτάχθηκε ποτέ στον διάλογο με την Ευρώπη.

Η Ευρώπη δεν έχει ακόμη καταλήξει ποιος θα την εκπροσωπήσει. Στο Άμπου Ντάμπι βρέθηκαν εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, του ΝΑΤΟ, καθώς και της Βρετανίας, της Γαλλίας, της Γερμανίας και της Ιταλίας. Ο Ζελένσκι υποστηρίζει ότι θα πρέπει να οριστεί ένα μόνο πρόσωπο και ζητά να έχει λόγο στην επιλογή, με απόφαση έως το τέλος του μήνα. Ο Κούσνερ χαρακτήρισε ισχυρή την ευρωπαϊκή παρουσία, σημειώνοντας ότι μεγαλύτερο επίτευγμα θα ήταν να συμφωνήσουν οι Ευρωπαίοι σε κοινό εκπρόσωπο.

> **Πίσω από τη διπλωματική κινητικότητα, η στρατηγική της Μόσχας εξακολουθεί να στηρίζεται στην εκτίμηση ότι ο χρόνος μπορεί να λειτουργήσει υπέρ της**

Στο επίκεντρο βρίσκεται και η ευρύτερη αρχιτεκτονική ασφάλειας της Ευρώπης. Οι ΗΠΑ θέλουν να εξετάσουν μια συμφωνία συλλογικής άμυνας για την Ουκρανία, αντίστοιχη με το πλαίσιο του ΝΑΤΟ, στην οποία ενδεχομένως να συμμετέχει και η Συμμαχία ως εγγυήτρια. Ευρωπαϊκές πρωτεύουσες εμφανίζονται πρόθυμες να συζητήσουν παράλληλα το ευρύτερο σύστημα ασφαλείας, ώστε να αντιμετωπιστούν οι ανησυχίες της Ρωσίας, αλλά δεν επιθυμούν να δεσμευτούν σε αλλαγές πριν επιτευχθεί ειρήνη. Γερμανός αξιωματούχος που γνώριζε τις συνομιλίες, μιλώντας ανώνυμα στο Politico, προειδοποίησε ότι η διαδικασία μπορεί να αποτελεί «ρωσική παγίδα», με στόχο να δημιουργηθεί η εντύπωση ότι η Μόσχα επιθυμεί την ειρήνη.

Ποιο είναι τελικά το πλάνο του Πούτιν

Πίσω από τη διπλωματική κινητικότητα, η στρατηγική της Μόσχας εξακολουθεί να στηρίζεται στην εκτίμηση ότι ο χρόνος μπορεί να λειτουργήσει υπέρ της. Σύμφωνα με ανάλυση της Wall Street Journal, ο Βλαντίμιρ Πούτιν έχει τέσσερα βασικά στοιχήματα για την επικράτηση στον πόλεμο. Δύο από αυτά, η κατάρρευση του ουκρανικού στρατού και η επιβολή από την κυβέρνηση Τραμπ μιας συμφωνίας που θα υποχρεώνει το Κίεβο να αποδεχθεί τους ρωσικούς όρους, δεν εξελίσσονται όπως προσδοκούσε το Κρεμλίνο. Τα άλλα δύο θεωρούνται πιο ελπιδοφόρα για τη Μόσχα και αφορούν την παράλυση της ουκρανικής οικονομίας μέσω συνεχών πληγμάτων με πυραύλους και drones και την εξασθένηση της ευρωπαϊκής στήριξης.

Οι συνομιλίες στο Άμπου Ντάμπι, σύμφωνα με το δημοσίευμα, κατέδειξαν ότι το Κρεμλίνο δεν έχει εγκαταλείψει τους αρχικούς πολεμικούς του στόχους, που περιλαμβάνουν την υποταγή της Ουκρανίας και την αναδιαμόρφωση της μεταψυχροπολεμικής τάξης ασφαλείας στην Ευρώπη. «Όλοι οι στόχοι που έχουμε θέσει θα επιτευχθούν», δήλωσε ο επικεφαλής Ρώσος διαπραγματευτής Βλαντίμιρ Μεντίνσκι στη ρωσική κρατική τηλεόραση. Πολλοί παρατηρητές εκτιμούν ότι ο Πούτιν θα περιμένει τις εξελίξεις στις αρχές του 2027, προτού αποφασίσει εάν θα συνεχίσει στην ίδια πορεία ή θα προσαρμόσει τη στρατηγική του.

Η Χάνα Νότε, διευθύντρια του προγράμματος Ευρασίας στο James Martin Center for Nonproliferation Studies, εκτίμησε ότι η Ρωσία θα περιμένει την άνοιξη για να αξιολογήσει τα αποτελέσματα της πυραυλικής εκστρατείας, αλλά και τις πολιτικές εξελίξεις στην Ευρώπη, με ιδιαίτερη προσοχή στις γαλλικές προεδρικές εκλογές. Ακόμη και τότε, σημείωσε, είναι πιθανότερο η Μόσχα να επανεξετάσει τη στρατηγική της παρά να εγκαταλείψει τους στόχους της.

Το πρώτο στοίχημα του Πούτιν αφορούσε την αμερικανική πίεση προς το Κίεβο. Μετά την επιστροφή του Τραμπ στον Λευκό Οίκο, το Κρεμλίνο προσδοκούσε ότι ο Αμερικανός Πρόεδρος θα ανάγκαζε την Ουκρανία να αποδεχθεί εδαφικές παραχωρήσεις. Παρά τις πιέσεις, όμως, το Κίεβο απέρριψε τις απαιτήσεις της Μόσχας για παράδοση περιοχών που οι ρωσικές δυνάμεις δεν έχουν καταφέρει να καταλάβουν. Η αρχική απόφαση της Ουάσιγκτον να περιορίσει σχεδόν στο σύνολό της τη στρατιωτική και οικονομική βοήθεια προς την Ουκρανία περιόρισε, παράλληλα, τη δυνατότητα της αμερικανικής κυβέρνησης να ασκήσει επιρροή.

Αναλυτές σημειώνουν ότι ο Πούτιν γνωρίζει τους περιορισμούς που αντιμετωπίζει ο Τραμπ και γι αυτό θα συνεχίσει τον πόλεμο μέχρι να αλλάξει η κατάσταση στην Ουκρανία ή να διαπιστώσει μεταβολές στην Ευρώπη. Η Μόσχα επιχείρησε, επίσης, να προσελκύσει την Ουάσιγκτον με προοπτικές επιχειρηματικών συμφωνιών και με την άρση κυρώσεων, χωρίς μέχρι στιγμής να εξασφαλίσει ουσιαστική ανταπόκριση. Η πολιτική αλλαγή στο Κογκρέσο μετά τις ενδιάμεσες εκλογές στις ΗΠΑ ενδέχεται να δυσκολέψει περαιτέρω τη χαλάρωση των κυρώσεων.

Στο στρατιωτικό πεδίο, η Ρωσία κατέγραψε φέτος τις χειρότερες επιδόσεις της στην ανατολική Ουκρανία από το 2022. Οι προσπάθειες περικύκλωσης των ουκρανικών αμυντικών θέσεων στο Ντονέτσκ δεν απέδωσαν, ενώ ο ουκρανικός στρατός εξακολουθεί να αντιστέκεται, παρά τις ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό. Η Wall Street Journal αναφέρει ότι στοιχεία της ρωσικής στατιστικής υπηρεσίας Rosstat, τα οποία εξασφάλισαν χάκερ που συνδέονται με την Ουκρανία και τη λευκορωσική αντιπολίτευση, καταγράφουν περισσότερους από 450.000 νεκρούς Ρώσους στρατιωτικούς.

Ο Κόνραντ Μουζίκα, επικεφαλής της πολωνικής εταιρείας στρατιωτικής ανάλυσης Rochan Consulting, σημείωσε ότι η παρουσία ουκρανικών drones στο μέτωπο είναι πλέον τόσο μεγάλη, ώστε σημαντικές ρωσικές προωθήσεις είναι πιθανότερες μόνο σε περιόδους κακοκαιρίας, όταν περιορίζεται η χρήση τους. Με τις χερσαίες επιχειρήσεις να παραμένουν σε μεγάλο βαθμό στάσιμες, η Μόσχα εντείνει τα πλήγματα κατά πόλεων και κρίσιμων υποδομών, όπως μονάδες ηλεκτροπαραγωγής, αποθήκες, λιμάνια σιτηρών στη Μαύρη Θάλασσα και γέφυρες στον Δνείπερο.

Το δεύτερο στοίχημα αφορά την Ευρώπη. Το Κρεμλίνο γνωρίζει ότι η ευρωπαϊκή στήριξη είναι πλέον καθοριστική για την Ουκρανία και εκτιμά ότι μπορεί να αποτελέσει το

αδύναμο σημείο της. Η χαμηλή οικονομική ανάπτυξη, η πίεση στα κοινωνικά συστήματα και οι υψηλοί λογαριασμοί ενέργειας επιβαρύνουν τις κυβερνήσεις, ενώ ενισχύονται λαϊκιστικά κόμματα που εμφανίζονται πιο επιφυλακτικά απέναντι στη βοήθεια προς το Κίεβο. Στη Γαλλία, η Μαρίν Λεπέν έχει δεσμευθεί να περιορίσει τη γαλλική και ευρωπαϊκή χρηματοδότηση προς την Ουκρανία. Στη Γερμανία, το AfD υποστηρίζει την επαναφορά μεγάλων εισαγωγών ρωσικού φυσικού αερίου, ενώ στην Ιταλία υπάρχουν κόμματα

> **Το σχέδιο του Ντόναλντ Τραμπ για την προμήθεια των ΗΠΑ με ρωσικό ντίζελ δεν έχει μέχρι στιγμής αποδώσει, καθώς δεξαμενόπλοια που μετέφεραν το καύσιμο άλλαξαν πορεία, αφού αντιμετώπισαν δυσκολίες στην εξεύρεση αγοραστών**

τόσο στην κυβέρνηση όσο και στην αντιπολίτευση που αντιτίθενται στη βοήθεια προς το Κίεβο.

Παρά τις πιέσεις, οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις μέχρι στιγμής διατηρούν τη γραμμή στήριξης της Ουκρανίας. Η Αλεξάνδρα Προκοπένκο, ανώτερη ερευνήτρια στο Carnegie Russia Eurasia Center, περιέγραψε τη ρωσική οικονομία ως «πολύ ασταθές σύστημα». Η Μόσχα αντιμετωπίζει αυξανόμενο δημοσιονομικό έλλειμμα, καθώς οι στρατιωτικές δαπάνες απορροφούν το ένα τρίτο ή και περισσότερο των κρατικών δαπανών, ενώ περιφερειακές αρχές έχουν περιορίσει τις πληρωμές προς οικογένειες νεκρών στρατιωτών.

Πού βρίσκεται το ρωσικό ντίζελ

Την ίδια ώρα, το σχέδιο του Ντόναλντ Τραμπ για την προμήθεια των ΗΠΑ με ρωσικό ντίζελ δεν έχει μέχρι στιγμής αποδώσει, καθώς δεξαμενόπλοια που μετέφεραν το καύσιμο άλλαξαν πορεία, αφού αντιμετώπισαν δυσκολίες στην εξεύρεση αγοραστών. Δεν παραβλέπεται ότι οι αμερικανικές εταιρείες πετρελαίου εμφανίζονται απρόθυμες να εμπλακούν σε συναλλαγές με ρωσικό καύσιμο, λόγω των πιθανών νομικών και πολιτικών επιπτώσεων, αλλά και των κινδύνων που απορρέουν από τις διεθνείς κυρώσεις. Αναλυτές εξηγούν ότι το σχέδιο «βασανίζεται» από πολιτικές, κανονιστικές και ελεγκτικές δυσκολίες. Παράλληλα, οι εισαγωγές ρωσικών καυσίμων εξακολουθούν να απαγορεύονται από το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ελβετία, γεγονός που αυξάνει τον κίνδυνο για τις εταιρείες που θα αναλάμβαναν τη μεταφορά ή την παραλαβή τους.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του δεξαμενόπλοιου Agioi Fanendes, το οποίο μετέφερε 300.000 βαρέλια ρωσικού ντίζελ. Το πλοίο, που αρχικά είχε δηλώσει ως προορισμό τη Νέα Υόρκη, επιβράδυνε κοντά στην ανατολική ακτή των ΗΠΑ και άλλαξε την πορεία του. Η εταιρεία παρακολούθησης πλοίων Kpler εκτιμούσε πλέον ότι πιθανός προορισμός του ήταν η Νότια Αμερική. Η διαχειρίστρια εταιρεία Eastern Mediterranean Maritime ανέφερε ότι το λιμάνι εκφόρτωσης δεν είχε ακόμη επιβεβαιωθεί. Παράλληλα, άλλα δύο πλοία κατευθύνθηκαν προς τη Βραζιλία και ένα προς την Αίγυπτο. Σύμφωνα με στοιχεία της αμερικανικής κυβέρνησης, δεν έχει εισαχθεί ρωσικό ντίζελ στις ΗΠΑ από τον Απρίλιο του 2022.

Οι αμερικανικές εταιρείες δεν αντιμετωπίζουν έλλειψη ντίζελ, καθώς τα εγχώρια διυλιστήρια παράγουν ποσότητες που καλύπτουν την κατανάλωση και επιτρέπουν εξαγωγές άνω του 1,5 εκατομμυρίου βαρελιών ημερησίως. Παρά ταύτα, η μέση τιμή του καυσίμου στις ΗΠΑ είχε φτάσει τα 6,16 δολάρια το γαλόνι, από 3,75 δολάρια πριν από τον πόλεμο στη Μέση Ανατολή, καθώς η παγκόσμια προσφορά περιορίστηκε.

Οι πολιτικοί κίνδυνοι ενισχύθηκαν μετά την επικράτηση των Δημοκρατικών στις ενδιάμεσες εκλογές, καθώς οι εταιρείες φοβούνται ότι ενδέχεται να βρεθούν στο επίκεντρο ερευνών από το νέο Κογκρέσο. Ο Τζοριζ Βολοσίν, αρμόδιος για δεδομένα και αναλύσεις στον Οργανισμό ACAMS, ανέφερε ότι το όφελος μιας τέτοιας συναλλαγής δεν αντισταθμίζει τους κινδύνους, καθώς οι εταιρείες μπορεί να βρεθούν αντιμέτωπες με αγωγές ή αρνητική δημοσιότητα για συνεργασία με τη Ρωσία εν μέσω του πολέμου. Κυβερνητικός αξιωματούχος, αντίθετα, υποστήριξε ότι το ρωσικό ντίζελ βρίσκεται καθ οδόν προς τις αγορές και ότι θα συμβάλει στη μείωση των τιμών για τους Αμερικανούς.

Η υπόθεση έχει και ευρύτερη πολιτική διάσταση. Η συμφωνία έδωσε στον Πούτιν τη δυνατότητα να διευρύνει τις διαφορές ανάμεσα στην κυβέρνηση Τραμπ και την Ουκρανία, καθώς οι ουκρανικές επιθέσεις με drones είχαν προκαλέσει ελλείψεις καυσίμων στη Ρωσία και είχαν οδηγήσει τη Μόσχα σε προσωρινή απαγόρευση εξαγωγών ντίζελ τον Ιούλιο. Ο Ρώσος Υπουργός Εξωτερικών Σεργκέι Λαβρόφ χαρακτήρισε τη συμφωνία σημαντική συμβολή στην ενεργειακή ασφάλεια. Ωστόσο, οι ποσότητες που σχεδιάζει να επαναφέρει η Ρωσία στις διεθνείς αγορές παραμένουν περιορισμένες σε σχέση με τις προηγούμενες εξαγωγές της.

Ο Ερντογάν, ο Πόντος και η ελληνική σκιά

ΑΠΟΨΗ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΡ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ*

Υπάρχουν ερωτήματα που ακούγονται περισσότερο από όσο τεκμηριώνονται. Ένα από αυτά είναι και ο ισχυρισμός ότι ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν έχει ελληνική καταγωγή. Επανέρχεται κατά διαστήματα στην Ελλάδα και στην Κύπρο, κυκλοφορεί στα κοινωνικά δίκτυα, αναπαράγεται σε δημοσιεύματα και συχνά παρουσιάζεται σαν μια ιστορική «αποκάλυψη». Μόνο που η πραγματική ιστορία είναι πιο σύνθετη. Και, τελικά, πολύ πιο ενδιαφέρουσα.

Δεν υπάρχει επαρκής δημόσια γενεαλογική τεκμηρίωση που να επιτρέπει να ειπωθεί ως γεγονός ότι ο Ερντογάν είναι ελληνικής ή ποντιακής καταγωγής. Υπάρχει, όμως, κάτι που δεν επιδέχεται αμφισβήτηση, και αυτό είναι ότι οι οικογενειακές του ρίζες οδηγούν στη Ριζούντα, στην ανατολική Μαύρη Θάλασσα, σε έναν τόπο όπου επί αιώνες συναντήθηκαν ο ελληνικός κόσμος, ο Καύκασος, οι Λαζοί, οι Αρμένιοι και οι μουσουλμανικοί πληθυσμοί της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Και αυτό αποκτά ιδιαίτερη σημασία όταν το πρόσωπο που εξετάζουμε είναι ο άνθρωπος που εδώ και χρόνια βρίσκεται στο επίκεντρο της ελληνοτουρκικής αντιπαράθεσης.

Το ποντιακό αποτύπωμα

Ο Ερντογάν γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1954. Η οικογένειά του, όμως, συνδέεται με τη Ριζούντα, στην ανατολική ακτή του Εύξεινου Πόντου. Η περιοχή δεν ήταν ποτέ ένας εθνικά ομοιογενής χώρος. Η Ριζούντα, γνωστή στην αρχαιότητα ως Ριζαίο, βρισκόταν σε έναν γεωγραφικό χώρο με μακραίωνη ελληνική παρουσία. Οι παράκτιες πόλεις του Πόντου συνδέθηκαν με τον ελληνικό αποικισμό, το Βυζάντιο και αργότερα την Αυτοκρατορία της Τραπεζούντας. Παράλληλα, στην ενδοχώρα ζούσαν λαζικοί και άλλοι πληθυσμοί, ενώ οι αιώνες οθωμανικής κυριαρχίας πρόσθεσαν νέα στρώματα στη δημογραφική και πολιτισμική σύνθεση της περιοχής. Η Ριζούντα είχε ισχυρή ελληνική ιστορική παρουσία. Αυτό δεν σημαίνει ότι κάθε οικογένεια που προέρχεται από τη Ριζούντα είναι ελληνική. Και εδώ ακριβώς αρχίζει η διαφορά ανάμεσα στην ιστορία και στον μύθο.

Η οικογενειακή ιστορία του Ερντογάν συνδέεται, σύμφωνα με διάφορες βιογραφικές αναφορές, και με την περιοχή του Μπατούμι, στη σημερινή Γεωργία. Αυτό δεν αποτελεί απόδειξη ελληνικής καταγωγής. Είναι, όμως, ακόμη ένα στοιχείο που δείχνει πόσο δύσκολο είναι να αντιμετωπιστεί η ανατολική Μαύρη Θάλασσα με τις εθνικές κατηγορίες που γνωρίζουμε σήμερα.

> **Δεν πρέπει να ψάχνουμε έναν «κρυφό Έλληνα» μέσα στον Ερντογάν. Πρέπει να κατανοήσουμε τον Ερντογάν μέσα στην πραγματική ιστορία της περιοχής από την οποία προέρχεται**

Η περιοχή γύρω από τη Ριζούντα, το Μπατούμι και τον ποταμό Τσορόχ ήταν διαχρονικά χώρος μετακίνησης ανθρώπων. Οι Λαζοί, για παράδειγμα, είχαν παρουσία στην περιοχή που εκτεινόταν από τα σημερινά τουρκογεωργιανά σύνορα προς τα δυτικά, με τη Ριζούντα να αποτελεί σημαντικό ιστορικό κέντρο. Γι' αυτό και η αναζήτηση μιας «καθαρής» εθνικής ταυτότητας σε μια οικογένεια που έζησε σε αυτήν την περιοχή μπορεί να οδηγήσει εύκολα σε λάθος συμπεράσματα.

Η ελληνική παρουσία στον Πόντο, πάντως, δεν είναι μύθος. Είναι μια ιστορική πραγματικότητα. Οι ελληνικές κοινότητες της Μικράς Ασίας και του Πόντου είχαν βαθιές ιστορικές ρίζες. Ο Πόντος αποτέλεσε για αιώνες έναν από τους σημαντικότερους γεωγραφικούς χώρους του ελληνικού πολιτισμού στην Ανατολή. Στις αρχές του 20ού αιώνα, όμως, ο κόσμος αυτός διαλύθηκε μέσα από τους πολέμους, τις διώξεις, τις εκτοπίσεις και τελικά την υποχρεωτική ανταλλαγή πληθυσμών. Έτσι, μια περιοχή με ισχυρή ελληνική ιστορική παρουσία μετατράπηκε σε μια σχεδόν εντελώς διαφορετική δημογραφική πραγματικότητα. Αλλά αυτό δεν μας επιτρέπει να κάνουμε το επόμενο, αυθαίρετο βήμα, δηλαδή να μετατρέψουμε την ιστορία μιας περιοχής σε προσωπική γενεαλογία ενός σύγχρονου πολιτικού.

Πού αρχίζει ο μύθος

Ο μύθος περί ελληνικής καταγωγής του Ερντογάν φαίνεται να στηρίζεται σε πραγματικά κομμάτια της ιστορίας, που όμως συνδέονται μεταξύ τους χωρίς την απαιτούμενη γενεαλογική απόδειξη. Η Ριζούντα είχε ελληνικό πληθυσμό. Ο Πόντος είχε ισχυρό ελληνικό αποτύπωμα. Η οικογένεια του Ερντογάν προέρχεται από την περιοχή. Υπάρχουν αναφορές για οικογενειακές διαδρομές προς τον Καύκασο. Από αυτά, όμως, δεν προκύπτει ότι κάποιος συγκεκριμένος πρόγονός του ήταν Έλληνας. Για να μπορούσε να υποστηριχθεί σοβαρά ένας τέτοιος ισχυρισμός, θα απαιτούνταν συγκεκριμένα γενεαλογικά στοιχεία, όπως ονόματα, ληξιαρχικά και οθωμανικά αρχεία, εκκλησιαστικά μητρώα, στοιχεία μετακίνησης πληθυσμών και μια συνεχής αλυσίδα που να συνδέει τη σημερινή οικογένεια με συγκεκριμένο ελληνικό οικογενειακό κλάδο. Μέχρι σήμερα, τέτοια δημόσια τεκμηρίωση δεν έχει παρουσιαστεί.

Το γεγονός ότι δεν αποδεικνύεται ελληνική καταγωγή δεν σημαίνει ότι η συζήτηση είναι χωρίς πολιτικό ή ιστορικό ενδιαφέρον. Το αντίθετο. Δείχνει πόσο περίπλοκη υπήρξε η ιστορία της περιοχής, που σήμερα θεωρούμε αυτονόητα τουρκική. Και αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία για την Ελλάδα και την Κύπρο. Γιατί η σημερινή ελληνοτουρκική αντιπαράθεση δεν είναι απλώς μια διαφωνία για θαλάσσιες ζώνες. Κουβαλά μαζί της ιστορικές μνήμες, εθνικές αφηγήσεις και διαφορετικές αντιλήψεις για το παρελθόν. Γι' αυτό και η συζήτηση περί «Έλληνα Ερντογάν» μάλλον αδικεί την πραγματική ιστορία. Δεν χρειάζεται να αποδειχθεί ότι ο Ερντογάν είναι Έλληνας για να αποδειχθεί ότι ο Ελληνισμός υπήρξε βαθιά ριζωμένος στον Πόντο. Δεν χρειάζεται να βρεθεί ένας Έλληνας πρόγονός του για να αποδειχθεί ότι η ανατολική Μαύρη Θάλασσα ήταν ένας πολυπολιτισμικός χώρος. Και δεν χρειάζεται μια τέτοια γενεαλογική «αποκάλυψη» για να κατανοήσουμε πόσο βαθιές είναι οι ιστορικές διαδρομές που συνδέουν τους λαούς της περιοχής. Το αντίθετο. Η υπερβολή αποδυναμώνει την πραγματική ιστορία.

Υπάρχει, όμως, μια ιστορική ειρωνεία που αξίζει να κρατήσουμε. Ο Ερντογάν είναι ο ηγέτης μιας Τουρκίας που συχνά μιλά με όρους ισχύος, εθνικής κυριαρχίας και ιστορικού δικαιώματος. Η οικογενειακή του γεωγραφία, όμως, παραπέμπει σε έναν χώρο όπου οι ταυτότητες υπήρξαν για αιώνες πολύ πιο ρευστές. Η Ριζούντα δεν ήταν πάντοτε αυτό που είναι σήμερα. Ούτε ο Πόντος ήταν απλώς ένας ακόμη τόπος στον τουρκικό χάρτη. Η ιστορία της περιοχής είναι ελληνική, τουρκική, λαζική, γεωργιανή, αρμενική και οθωμανική ταυτόχρονα. Είναι μια ιστορία μετακινήσεων, συγκρούσεων, αφομοιώσεων και συμβιώσεων. Και αυτή είναι ίσως η σημαντικότερη διαπίστωση για την Ελλάδα και την Κύπρο σήμερα.

Συμπερασματικά, δεν πρέπει να ψάχνουμε έναν «κρυφό Έλληνα» μέσα στον Ερντογάν. Πρέπει να κατανοήσουμε τον Ερντογάν μέσα στην πραγματική ιστορία της περιοχής από την οποία προέρχεται. Γιατί οι ελληνοτουρκικές σχέσεις δεν θα λυθούν με γενεαλογίες. Δεν θα λυθούν ούτε με μύθους. Θα κριθούν στο Αιγαίο, στην Ανατολική Μεσόγειο, στην Κύπρο, στο Διεθνές Δίκαιο και κυρίως στην πολιτική βούληση των δύο πλευρών να μετατρέψουν τη γεωγραφία από πεδίο αντιπαράθεσης σε πεδίο συνεννόησης. Και αυτό, όσο κι αν ακούγεται λιγότερο εντυπωσιακό από την ιστορία ενός «Έλληνα Ερντογάν», είναι το πραγματικό ζήτημα. Η καταγωγή του μπορεί να κρύβει ακόμη άγνωστες λεπτομέρειες. Η πολιτική του, όμως, δεν είναι μυστήριο. Και αυτή είναι που έχει σημασία για την Ελλάδα και, ακόμη περισσότερο, για την Κύπρο.

** Καθηγητής-Ανθρωπολόγος στο Philips University*

Τα διαχρονικά μηνύματα του Πολυτεχνείου

ΑΠΟΨΗ
ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ Λ. ΟΜΗΡΟΥ*

53 χρόνια μετά την εξέγερση του Πολυτεχνείου και την αιματηρή καταστολή της, στις 17 Νοεμβρίου του 1973, ο πειρασμός εξακολουθεί να υπάρχει. Όπως άλλωστε συμβαίνει με όλα τα μεγάλα ιστορικά γεγονότα. Η μυθοποίηση, η υπερβολή, οι επικοί χαρακτηρισμοί. Η ανάκρουση ύμνων και δοξαστικών.

Όμως το Πολυτεχνείο, εκτός από το ότι δεν έχει ανάγκη μιας τέτοιας μεταχείρισης, θα πρέπει να τοποθετείται στις πραγματικές του διαστάσεις, μακριά από μουσειακής φύσης αναφορές, για να αξιοποιείται η χρησιμότητά του για το σήμερα.

Πολύ περισσότερο, γιατί η επέτειος της πρωικής εξέγερσης του Πολυτεχνείου έχει πάρει όλες τις δεκαετίες που πέρασαν ένα χαρακτήρα εθιμικό. Άρα αποπροσανατολιστικό, ανώδυνο και μη διδακτικό. Παρά το ότι μεσολάβησαν μόνο 53 χρόνια από τον Νοέμβριο του 1973 και παρά το ότι είναι ακόμα ανοικτές και χαίνουσες οι πληγές από το έγκλημα της Χούντας εις βάρος της Κύπρου, με το προδοτικό πραξικόπημα και την επακολουθήσασα τουρκική εισβολή.

Το τίμημα για την «αποκατάσταση» της δημοκρατίας στην Ελλάδα, προάγγελος της οποίας υπήρξε το Πολυτεχνείο και οριστικός δημιουργός η τραγωδία της Κύπρου, υπήρξε βαρύ. Τόσο βαρύ, ώστε θα ήταν ασυγχώρητο, η επέτειος του Πολυτεχνείου, ως αφετηρία του ξηλώματος της Χούντας, να υποβαθμίζεται με διαγγέλματα, πανηγυρικούς και επετειακά μηνύματα. Και μάλιστα με αποφυγή συνειρμών με τις σημερινές εθνικές και πολιτικές προτεραιότητες και με αποφυγή αναφοράς στα κρίσιμα σημερινά προβλήματα του Ελληνισμού. Ιδιαίτερα εκείνα τα προβλήματα που έχουν σχέση με τη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος και της αξιοπιστίας των θεσμικών του φορέων.

> **Το Πολυτεχνείο θα πρέπει να τοποθετείται στις πραγματικές του διαστάσεις, μακριά από μουσειακής φύσης αναφορές, για να αξιοποιείται η χρησιμότητά του για το σήμερα**

Η πολιτική κρίση που διερχόμαστε στη λειτουργία των θεσμών πολιτικής αντιπροσώπευσης έχει άμεση σχέση με τα διαχρονικά μηνύματα του Πολυτεχνείου. Η προϊούσα μείωση της συμμετοχής των πολιτών στην πολιτική διαδικασία αποτυπώνει μια ευρύτερη απόρριψη των συλλογικών πρωτοβουλιών και της λογικής και πρακτικής των λαϊκών συσπειρώσεων και κινημάτων. Αυτό συνοδεύεται από την κατακόρυφη μείωση της εμπιστοσύνης των πολιτών προς το πολιτικό σύστημα εξαιτίας των φαινομένων διαπλοκής, διαφθοράς, διασπάθισης του δημοσίου χρήματος, παραβίασης των κανόνων της χρηστής διοίκησης και αναγωγής της συναλλαγής και των πελατειακών σχέσεων, ως του μεγάλου πεδίου ανάδειξης των δημοσίων προσώπων. Συναφές τούτου είναι ότι οι πολιτικοί δεν πείθουν ότι μπορούν να οδηγήσουν σε έξοδο από τα σημερινά αδιέξοδα και η «κοινή αίσθηση» ότι η εναλλαγή κομμάτων και προσώπων στις διάφορες μορφές εξουσίας δεν επιτυγχάνει επί το θετικότερο εξέλιξη των πραγμάτων. Είναι, ως εκ τούτου, απόλυτη η ανάγκη μιας επαναδιατύπωσης των όρων άσκησης της πολιτικής, με ένα ανανεωμένο περιεχόμενο, που θα πείσει ξανά τους πολίτες ότι η πολιτική δεν έχει χρεοκοπήσει, ότι δεν είναι συνώνυμη της ηθικής κρίσης, της διαπλοκής και της διαφθοράς, ότι δεν είναι μέρος και εργαλείο των υπόγειων – αδιαφανών συμφερόντων και ότι μπορεί να εκφράσει ξανά προσδοκίες, οράματα και ελπίδες.

Στη σημερινή εποχή είναι ανάγκη να ακούσει το πολιτικό σύστημα τους πολίτες, να συλλάβει τα μηνύματα, ιδιαίτερα της νέας γενιάς και να μεταιρέψει την πολιτική από κραυγές, συνθήματα και ανούσιες επαναλήψεις, σε προτάσεις που να είναι ικανές να δώσουν λύσεις στα πολυσύνθετα προβλήματα των καιρών μας. Κατ' αντιπαράθεσιν προς τον λαϊκισμό, τη δημαγωγία, την ακατάσχετη λογολαγνεία και εικονολαγνεία που καλλιεργούν τα ΜΜΕ και τη συναλλαγή που φθείρει ανεπανόρθωτα τους θεσμούς.

Ιδιαίτερα στον αστερισμό της άρρωστης παγκοσμιοποίησης και του «καπιταλισμού καζίνο» που σαρώνει την ανθρωπότητα, οι αντιστάσεις στην ανεξέλεγκτη λειτουργία των νόμων της αγοράς και της απουσίας ρυθμιστικών μηχανισμών και εποπτείας των αγορών είναι το μεγάλο ζητούμενο.

Για να επανακαθοριστούν οι όροι λειτουργίας των οικονομιών, με επίκεντρο τον άνθρωπο και τις ανάγκες του. Για να ανακοπεί ο παγερός αέρας του νεοφιλελευθερισμού.

53 χρόνια μετά τη ριζοσπαστική και αναιρετική πράξη της εξέγερσης του Πολυτεχνείου, η ανάγκη ενός σημερινού «νέου Πολυτεχνείου» για να βρει ξανά η

πολιτική την αυθεντικότητα, την αξιοπιστία και τη χρησιμότητα της, είναι κάτι περισσότερο από μία κοινωνική και πολιτική επιταγή. Είναι όρος για την επιβίωσή της, ως διαδικασίας απολύτως απαραίτητης για τη λειτουργία της δημοκρατίας.

**Πρώην Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων*

Ένα δικαστήριο χωρίς δικαιοδοσία

ΑΠΟΨΗ
ΔΡ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ *

Τον Νοέμβριο του 2024 το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο εξέδωσε εντάλματα σύλληψης εναντίον ενός εν ενεργεία Πρωθυπουργού και ενός πρώην Υπουργού Άμυνας του Ισραήλ. Στις 9 Οκτωβρίου 2026 οι Ηνωμένες Πολιτείες απάντησαν, εντάσσοντας το ίδιο το Δικαστήριο στο καθεστώς κυρώσεών τους, με τον Υπουργό Εξωτερικών να προειδοποιεί ότι ή το Δικαστήριο θα σταματήσει τις απειλές του ή η Αμερική θα σταματήσει το Δικαστήριο. Τα περισσότερα σχόλια το αντιμετώπισαν ως πολιτική διαμάχη. Είναι ορθότερο να το δούμε ως νομικό ζήτημα, και το πρώτο ερώτημα είναι αν το Δικαστήριο είχε καν την εξουσία να ενεργήσει.

Το Καταστατικό της Ρώμης παρέχει δικαιοδοσία, κατά το άρθρο 12, για εγκλήματα που τελέστηκαν στο έδαφος κράτους μέλους ή από υπηκόους του. Το Ισραήλ δεν είναι τίποτα από τα δύο. Ποτέ δεν παρέδωσε τους πολίτες του σε μια συνθήκη που αρνήθηκε να υπογράψει, και ο αρχαιότερος κανόνας του δικαίου των συνθηκών, pacta tertiis nec nocent nec prosunt, κωδικοποιημένος στο άρθρο 34 της Σύμβασης της Βιέννης, ορίζει ότι μια συνθήκη ούτε δεσμεύει ούτε ωφελεί κράτος μη μέρος. Η δικαιοδοσία έπρεπε έτσι να στηριχθεί στο άλλο σκέλος του άρθρου 12, στο έδαφος του «Κράτους της Παλαιστίνης».

Εκεί κρινόταν το παν, και το Δικαστήριο το έλυσε μη αποφασίζοντας. Η Παλαιστίνη αναγνωρίστηκε από τη Γενική Συνέλευση ως κράτος παρατηρητής μη μέλος το 2012, και με αυτό το έρεισμα προσχώρησε στο Καταστατικό τον Ιανουάριο του 2015. Όμως, η προσχώρηση είναι διοικητική πράξη και δεν μπορεί να κατασκευάσει κρατική υπόσταση. Το αν η Παλαιστίνη πληροί τα παγιωμένα κριτήρια του Montevideo, δηλαδή μόνιμο πληθυσμό, έδαφος, αποτελεσματική κυβέρνηση και ικανότητα διεθνών σχέσεων, παραμένει από τα πλέον αμφιλεγόμενα ζητήματα του κλάδου. Τον Φεβρουάριο του 2021 ένα Τμήμα Προδικασίας, με ψήφους δύο προς έναν, αντιμετώπισε την Παλαιστίνη ως κράτος αποκλειστικά για τους σκοπούς του Καταστατικού, αρνούμενο ρητά να αποφανθεί περί κρατικής υπόστασης στο Γενικό Διεθνές Δίκαιο. Μια εκτενής μειοψηφία αποκάλυψε μια πρόδηλη κυκλικότητα: η προσχώρηση κατέστησε την Παλαιστίνη μέρος, και η ιδιότητα του μέρους χρησιμοποιήθηκε κατόπιν για να παράσχει ακριβώς την κρατική υπόσταση που το άρθρο 12 προϋποθέτει. Μια δικαιοδοσία θεμελιωμένη σε κρατική υπόσταση που το ίδιο το Δικαστήριο δεν δέχθηκε, δεν είναι ασφαλές θεμέλιο. Είναι βολικό.

Υπάρχει βαθύτερη δυσκολία. Ο μηχανισμός με τον οποίο ένα εδαφικό κράτος γεννά τη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου είναι, κατ' ουσίαν, μεταβίβαση της δικής του ποινικής δικαιοδοσίας. Όμως, βάσει των Συμφωνιών του Όσλο, η Παλαιστινιακή Αρχή ουδέποτε απέκτησε ποινική δικαιοδοσία επί Ισραηλινών υπηκόων. Κανείς δεν μεταβιβάζει αυτό που ποτέ δεν κατείχε. Το nemo dat quod non habet δεν είναι τυπικότητα. Η απάντηση της Εισαγγελίας, ότι η αποδοχή κατά το Καταστατικό δεν είναι μεταβίβαση και δεν γίνεται εν μέρει, αποδεικνύει υπερβολικά πολλά, γιατί θα επέτρεπε δικαιοδοσία επί υπηκόων μη μελών, την οποία κανένα κράτος δεν διαθέτει.

Υπάρχει και το ζήτημα του παραδέκτου. Το Δικαστήριο σχεδιάστηκε ως έσχατο καταφύγιο. Κατά το άρθρο 17 μια υπόθεση είναι απαράδεκτη όταν ένα κράτος με δικαιοδοσία διενεργεί πραγματικά έρευνα ή δίωξη, εκτός αν είναι απρόθυμο ή ανίκανο να το πράξει. Το Ισραήλ διαθέτει έναν από τους πιο ανεξάρτητους δικαστικούς μηχανισμούς του δημοκρατικού κόσμου, με Ανώτατο Δικαστήριο που τακτικά αποφασίζει εναντίον της κυβέρνησης και του στρατού του. Ένα δικαστήριο φτιαγμένο να καλύπτει το κενό κατεστραμμένων εννόμων τάξεων δεν προοριζόταν να εκτοπίσει μια λειτουργική.

Έπειτα είναι η ασυλία. Ένας εν ενεργεία αρχηγός κυβέρνησης κράτους μη μέλους απολαύει προσωπικής ασυλίας κατά το εθιμικό Διεθνές Δίκαιο, όπως επιβεβαίωσε το Διεθνές Δικαστήριο στην υπόθεση του Εντάλματος Σύλληψης, Κονγκό κατά Βελγίου, το 2002. Το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο την παραμέρισε το 2019, στην υπόθεση Αλ Μπασίρ, κρίνοντας ότι καμία τέτοια ασυλία δεν ισχύει ενώπιόν του ακόμη και για ηγέτες κρατών που ποτέ δεν προσχώρησαν, κρίση που αμφισβητείται σοβαρά έκτοτε. Η δίωξη ενός εν ενεργεία πρωθυπουργού κράτους μη μέλους πατά στο πιο επισφαλές έδαφος που διαθέτει το Δικαστήριο.

> **Τα μικρά έθνη έχουν το μεγαλύτερο συμφέρον σε μια γνήσια διεθνή τάξη, γιατί το δίκαιο είναι η μόνη ασπίδα τους απέναντι στη βία**

Τίποτα από αυτά δεν υπερασπίζεται καμία πράξη, και στην ίδια ανάσα το Δικαστήριο εξέδωσε ένταλμα και εναντίον διοικητή της Χαμάς. Τον Απρίλιο του 2025 το Εφετείο του Δικαστηρίου έκρινε ότι το Τμήμα Προδικασίας είχε κακώς παραμερίσει την ένσταση του Ισραήλ περί δικαιοδοσίας, και την επέστρεψε για κανονική εξέταση. Τα εντάλματα παρέμειναν σε ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια, και το θεμελιώδες ερώτημα, αν το Δικαστήριο δικαιούται καν να ασκήσει δικαιοδοσία, δεν έχει ακόμη κριθεί.

Αυτά για τη νομιμότητα. Η νομιμοποίηση είναι άλλο ζήτημα, και εδώ αξίζει ακρόαση το επιχείρημα που έχει προβάλει ο Ντάγκλας Μάρεϊ. Η εξουσία πηγάζει και από τη συνέπεια, την αμεροληψία και την αυτοσυγκράτηση. Το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ διατηρεί ένα μόνιμο θέμα ημερήσιας διάταξης αφιερωμένο σε μία μόνο χώρα, το Ισραήλ, και το Διεθνές Δικαστήριο αρνήθηκε να απορρίψει μια κατηγορία γενοκτονίας που χειρίστηκε με σοβαρότητα την οποία σπανίως επέδειξε αλλού. Κάθε όργανο μιλά τη γλώσσα του δικαίου, όμως μαζί μοιάζουν λιγότερο με σύστημα δικαιοσύνης και περισσότερο με προειλημμένη ετυμηγορία που αναζητά βήμα.

Οι αμερικανικές κυρώσεις είναι αδρό εργαλείο, που επιβλήθηκε αρχικά με προεδρικό διάταγμα τον Φεβρουάριο του 2025 και διευρύνθηκε τον Οκτώβριο του 2026. Είναι όμως σύμπτωμα, όχι η νόσος. Η αντίρρηση της Ουάσιγκτον υπήρξε σταθερή ανεξαρτήτως κόμματος επί ένα τέταρτο του αιώνα, και στηρίζεται σε μιαν αρχή χωρίς τίποτα το κομματικό, ότι κανείς πολίτης δεν πρέπει να κρίνεται από δικαστήριο στη δικαιοδοσία του οποίου το κράτος του ποτέ δεν συναίνεσε. Αυτό δεν είναι περιφρόνηση του Διεθνούς Δικαίου. Είναι απαίτηση το Διεθνές Δίκαιο να τηρεί τους δικούς του πρώτους κανόνες.

Εδώ ακριβώς θα έπρεπε να ανησυχούν περισσότερο οι φίλοι της διεθνούς δικαιοσύνης, όχι οι εχθροί της. Ένα ποινικό δίκαιο που εφαρμόζεται σε άλλους και όχι σε άλλους δεν είναι ανώτερο δίκαιο αλλά όπλο, και ένα όπλο στα χέρια των ισχυρών είναι ακριβώς αυτό που το κράτος δικαίου υπάρχει για να αναχαιτίζει. Τα μικρά έθνη έχουν το μεγαλύτερο συμφέρον σε μια γνήσια διεθνή τάξη, γιατί το δίκαιο είναι η μόνη ασπίδα τους απέναντι στη βία. Ένα δικαστήριο που ξεχνά τον νόμο δεν μπορεί να το εμπιστευθεί κανείς να τον υπερασπιστεί. Η θεραπεία δεν είναι να εγκαταλείψουμε την ιδέα της διεθνούς δικαιοσύνης. Είναι να απαιτήσουμε να αξίζει το όνομά της.

** Αναπληρωτής Καθηγητής Νομικής στο Λονδίνο και διδάκτωρ Νομικής του King's College London, με ειδίκευση στο Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο, τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τη Φιλοσοφία του Δικαίου. Ελληνοκύπριος και κλασικός φιλελεύθερος, αρθρογραφεί στα ελληνικά και στα αγγλικά για τα διεθνή δικαστήρια, την ελευθερία του λόγου και τα νομικά θεμέλια της Δύσης.*

Οι παρούσες αμερικανικές εκλογές

ΑΠΟΨΗ
ΔΡ ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ*

Οι αμερικανικές εκλογές της 3ης Νοεμβρίου, πριν από τις Προεδρικές του 2028, είναι ασφαλώς το θέμα που κυριαρχεί στις σκέψεις όλων στον πλανήτη.

Οι αριστεροί και οι αριστερίζοντες καθώς και όλοι εκείνοι που αντιπαθούν τον ίδιον τον κ. Trump και τις πολιτικές του, έσπευσαν να θριαμβολογήσουν για την «πανωλεθρία» που υπέστη ο κ. Trump.

Είναι φανερό ότι ο πρώτος και κυριότερος λόγος της ήττας των Ρεπουμπλικάνων και του κ. Trump είναι ο πόλεμος εναντίον τού Ιράν μαζί με το Ισραήλ. Κι αυτό φαίνεται επίσης ότι πληρώνει και ο κ. Νετανιάχου. Άλλωστε αυτό συνέβη και στις παρόμοιες εκλογές του 2006, όταν η διακυβέρνηση George W. Bush πλήρωσε το τίμημα της εισβολής στο Ιράκ (βλ. "Les europiens n' ont rien a attendre de la deroute de Donald Trump", Le Monde, 6 novembre, 2026, p.30, Editorial).

> **Η προσπάθεια εξεύρεσης μιας ειρηνικής λύσης του προβλήματος με το Ιράν ίσως τώρα να επιτευχθεί με περισσότερη ένταση**

Άλλωστε ο Αντιπρόεδρος κ. J.D. Vance παραδέχθηκε ότι η ήττα οφείλεται κυρίως στον πόλεμο με το Ιράν.

Ο κ. Trump και οι επιτελείς του δεν ερμήνευσαν σωστά την κατάσταση ούτε τις συνέπειες ενός πολέμου με το Ιράν, μιας δύναμης με αρκετές αντιστάσεις και διασυνδέσεις. Όπως είναι τα πράγματα σήμερα, οι Δημοκρατικοί θα έχουν βέβαια μεγάλη δύναμη στη Βουλή των Αντιπροσώπων και τη Γερουσία. Η προσπάθεια εξεύρεσης μιας ειρηνικής λύσης του προβλήματος με το Ιράν ίσως τώρα να επιτευχθεί με περισσότερη ένταση.

Από την άλλη μεριά, η Βουλή και η Γερουσία, από τις 3 του Γενάρη 2027 θα κυριαρχούνται από τους Δημοκρατικούς. Ο κ. Trump θα πρέπει να προσπαθήσει να συμβιβαοθεί με αυτούς. Του απομένει η εξωτερική πολιτική. Τι θα γίνει τώρα; Και ποια θα είναι η θέση των συμμάχων του σ' άλλες χώρες;

**Νομικός, πολιτικός επιστήμων, διεθνολόγος και πολιτικός αναλυτής*

Διεθνές έγκλημα κατοχής, ΟΧΙ δικοινοτική διαφορά

ΑΠΟΨΗ
ΔΑΝΟΣ Π. ΣΟΥΚΙΟΥΡΟΓΛΟΥ*

Η αρχική πλαισίωση ενός προβλήματος καθορίζει νομοτελειακά και το αποτέλεσμά του. Όταν η διάγνωση είναι λανθασμένη, η θεραπεία όχι μόνο αποτυγχάνει, αλλά αποβαίνει μοιραία για τον ασθενή. Αυτός ο κανόνας ισχύει σε κάθε πτυχή της ζωής. Ακόμη και στη διπλωματία. Για περισσότερα από 52 χρόνια, η κυπριακή ηγεσία επέτρεψε τη σταδιακή μετατόπιση του Κυπριακού από τη θεμελιώδη του βάση -ως διεθνούς εγκλήματος εισβολής, κατοχής και εποικισμού- σε μιαν απλή δικοινοτική τριβή, αφήνοντας την Τουρκία ατιμώρητη, αντί να την καθίσει στο σκαμνί των διεθνών εγκλημάτων της.

Επιπλέον, η καταστροφική συνέπεια αυτής της διολίσθησης υπογραμμίζεται από τη μειονεκτική θέση μας στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Ο εκλεγμένος Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας -ενός διεθνώς αναγνωρισμένου κράτους-μέλους του ΟΗΕ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης- προσέρχεται στις συνομιλίες με την ιδιότητα τού «Εκπροσώπου της Ελληνοκυπριακής Κοινότητας». Όχι ως Αρχηγός του Κράτους που δέχθηκε εισβολή και είναι υπό κατοχή.

Στην Κυπριακή υπάρχει η εκφραστική ρήση «εζερώσαμεν που σιέριν» - μηδενιστήκαμε. Αφήσαμε το πλεονέκτημα να χαθεί μέσα από τα χέρια μας. Εξισώνοντας τον νόμιμο Πρόεδρο της Δημοκρατίας με τον εκάστοτε εγκάθετο της Άγκυρας στην κατεχόμενη πατρίδα μας, η Λευκωσία απεμπολεί μόνη της τη μεγαλύτερη πηγή ισχύος που διαθέτει: τη διεθνή κρατική της υπόσταση.

Όταν μόνος σου ισοφαρίζεις το κύρος του κράτους σου με την υποτελή διοίκηση της κατοχής, προσφέρεις στον εισβολέα την απόλυτη απενοχοποίηση. Η ένοχη Άγκυρα παρακολουθεί αμέτοχη ως «ενδιαφερόμενος τρίτος» και όχι ως ο εγκληματίας κατηγορούμενος. Και η διεθνής πίεση εξασκείται στην κυπριακή πλευρά για συνεχείς υποχωρήσεις στο όνομα μιας απολογητικής «συμβιβαστικής λύσης».

> **Πώς η Κυπριακή Δημοκρατία αποδυνάμωσε τη δική της ισχύ**

Το ζήτημα της Κύπρου δεν υπήρξε ποτέ μια εσωτερική διαμάχη δύο κοινοτήτων που αδυνατούν να συνυπάρξουν. Υπήρξε και παραμένει ένα διεθνές έγκλημα εισβολής, συνεχούς στρατιωτικής κατοχής, βίαιου εκτοπισμού και, προπάντων, παράνομου δημογραφικού εποικισμού.

Όμως, ακόμη μια τραγική παράλειψή μας μένει ανεκμετάλλευτη: Η Τουρκία δεν είχε κανένα απολύτως δικαίωμα να εισβάλει και να κατακτήσει ούτε 1% του κυπριακού εδάφους. Με βάση τη Συνθήκη Εγγυήσεων του 1960, την οποία η ίδια επικαλέστηκε υποκριτικά για να δικαιολογήσει την εισβολή -πάντοτε με τις ευλογίες της Αγγλίας- δεν είχε κανένα δικαίωμα κατοχής. Απεναντίας, είχε την υποχρέωση να αποκαταστήσει την έννομη τάξη, σύμφωνα με τις διατάξεις της συνθήκης, αλλά και να τιμήσει την υπογραφή της και την ευθύνη που ανέλαβε. Όχι να θέσει υπό στρατιωτική κατοχή κυπριακό έδαφος, να προχωρήσει σε εθνοκάθαρση, εποικισμό, δημογραφική αλλαγή και να εγκαταστήσει στρατιωτικές Βάσεις.

Η προσπάθεια υποβάθμισης του Κυπριακού σε «περιφερειακή» ή «δικοινοτική» τριβή δεν είναι καινούργια. Από τη δεκαετία του 1950, η βρετανική διπλωματία, σε πλήρη συνεννόηση με την Άγκυρα, πάσχιζε να μετατοπίσει το ζήτημα της αυτοδιάθεσης σε μια τεχνητή αντιπαράθεση μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας ή μεταξύ των δύο κοινοτήτων.

Μετά το 1974, η Τουρκία πέτυχε έναν τεράστιο στρατηγικό στόχο: να βγάλει τις δικές της ευθύνες από το επίκεντρο. Αντί να εγκαλείται η Άγκυρα ως εισβολέας και κατοχική δύναμη, η συζήτηση μετατοπίστηκε στο πώς οι δύο κοινότητες θα ρυθμίσουν τις σχέσεις τους.

Ο χρόνος μετρά αμείλικτα εις βάρος μας. Αν δεν καταλαβαίνουμε αυτό το απλό γεγονός, κάτι δεν πάει καλά. Ο εποικισμός ενδυναμώνει τις επεκτατικές προσδοκίες της Τουρκίας καθημερινώς. Έχει ήδη αλλοιώσει επικίνδυνα τη δημογραφική ισορροπία υπέρ της Τουρκίας. Όπως το είχε προδιαγράψει ο Νιχάτ Ερίμ το 1956.

Ο χρόνος χάνεται επειδή η όλη διαδικασία παραμένει εγκλωβισμένη σε λανθασμένη βάση. Ακριβώς όπως η Τουρκία είχε προγραμματίσει. Και εμείς αφελώς πέσαμε στην κινούμενη άμμο. Δυστυχώς, η δική μας παθητική σιωπή των τελευταίων 52 χρόνων και η αποτυχία μας να προβάλουμε το Κυπριακό διεθνώς με την πραγματική του όψη, των πολλαπλών τουρκικών εγκλημάτων, επιτρέψαμε στην Τουρκία να διαλαλεί διεθνώς το δικό της τροπάριο. Και εμείς; Αφωνότεροι ιχθύος.

Μια λανθασμένη αφετηρία και ανισόρροπη βάση διαπραγματεύσεων δεν μπορεί να οδηγήσει σε σωστό αποτέλεσμα. Το μόνο που επιτυγχάνεται είναι η ανακύκλωση αδιεξόδων, την οποία η Άγκυρα επιδιώκει και εκμεταλλεύεται συστηματικά για να προωθεί πλέον ανοιχτά τη διχοτομική λύση των «δύο κρατών», όπως ακριβώς είχε σχεδιαστεί το 1956.

Η Κυπριακή Δημοκρατία οφείλει να αναιρέψει ριζικά το τουρκικό αφήγημα. Απαιτείται άμεση και θαρραλέα αλλαγή στρατηγικής: Το Κυπριακό πρέπει να προβάλλεται σταθερά και ανένδοτα στην πραγματική του βάση, ως ζήτημα παράνομης εισβολής, κατοχής, εποικισμού και συνεχιζόμενου εγκλήματος κατά της ανθρωπότητας. Αυτά τα εγκλήματα της Άγκυρας πρέπει να αποτελούν την αδιαπραγμάτευτη βάση κάθε συζήτησης.

Αν δεν συνειδητοποιήσουμε ότι βαδίζουμε σε λανθασμένο δρόμο, θα συνεχίσουμε να γινόμαστε θεατές της σταδιακής μας περιθωριοποίησης. Η αποκατάσταση της αλήθειας για τα συνεχιζόμενα εγκλήματα της Τουρκίας δεν είναι απλώς μια ρητορική εμμονή· είναι η μοναδική οδός επιβίωσης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Και για να επιτευχθεί αυτό, πρώτοι εμείς πρέπει να υπερασπιστούμε τα κυριαρχικά μας δικαιώματα και με αυτοσεβασμό να σταθούμε στο ύψος των περιστάσεων.

**Μόνιμος κάτοικος Μελβούρνης*

Ο τέως Μητροπολίτης Πάφου Τυχικός θέτει σε κίνδυνο τις άριστες σχέσεις της Εκκλησίας της Κύπρου με το Βατικανό

ΑΠΟΨΗ
ΚΡΙΣ ΜΙΧΑΗΛ

Η κυπριακή κοινωνία εξακολουθεί να παρακολουθεί με έντονο προβληματισμό την υπόθεση του τέως Μητροπολίτη Πάφου, Τυχικού, ο οποίος εξέπεσε του μητροπολιτικού θρόνου το 2025 και εξακολουθεί να βρίσκεται σε καθεστώς αργίας. Το ζήτημα παραμένει στην επικαιρότητα, με τις πρόσφατες εξελίξεις αρχές Νοεμβρίου να επιβεβαιώνουν ότι η υπόθεση εξελίσσεται σε μια παρατεταμένη εκκλησιαστική και κοινωνική εκκρεμότητα.

Η ηγεσία της Εκκλησίας της Κύπρου εκφράζει έντονη ανησυχία για τη στάση του Τυχικού, ιδιαίτερα σε σχέση με τις επαφές του με αποτειχιστικούς κύκλους και ομάδες πιστών που έχουν διακόψει την εκκλησιαστική κοινωνία και τη μνημόνευση της επίσημης εκκλησιαστικής ηγεσίας. Πρόκειται για μια εξέλιξη που προκαλεί εύλογο προβληματισμό, καθώς αγγίζει ζητήματα εκκλησιαστικής ενότητας και κανονικής τάξης.

Ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου Γεώργιος έχει δηλώσει δημόσια ότι η Εκκλησία δεν μπορεί να συνεχίσει να ζει με αυτήν την εκκρεμότητα. Έχει επισημάνει ότι ένας επίσκοπος που βρίσκεται σε αργία οφείλει να λογοδοτεί στην Ιερά Σύνοδο και δεν μπορεί να κινείται ανεξέλεγκτα στην Κύπρο και την Ελλάδα, χωρίς να ενημερώνει την εκκλησιαστική του Αρχή. Μάλιστα, σύμφωνα με τις δημόσιες τοποθετήσεις της εκκλησιαστικής ηγεσίας, του έχει ζητηθεί να συναντηθεί με τον Αρχιεπίσκοπο και να ξεκαθαρίσει τη θέση του απέναντι στις συγκεκριμένες δοξασίες και πρακτικές.

Από την πλευρά του, ο Τυχικός αποφεύγει να παρουσιαστεί ενώπιον της Ιεράς Συνόδου, επικαλούμενος, μεταξύ άλλων, έλλειψη εμπιστοσύνης στη διαδικασία. Με επιστολή του ζητά διευκρινίσεις ως προς το εάν αντιμετωπίζει νέες κατηγορίες, ενώ παράλληλα ζητά την άδεια να επανέλθει στην ιερατική λειτουργία. Για το τελευταίο ζήτημα έχει προσφύγει και ενώπιον της πολιτικής δικαιοσύνης.

> **Η υπόθεση Τυχικού πρέπει να αντιμετωπιστεί με σαφήνεια, θεσμική υπευθυνότητα και σεβασμό στους εκκλησιαστικούς κανόνες**

Την ίδια ώρα, μια μικρή ομάδα πιστών στην Πάφο εξακολουθεί να τον υποστηρίζει. Οι υποστηρικτές του θεωρούν ότι η απομάκρυνσή του υπήρξε αυθαίρετη και ότι ο ίδιος διώκεται επειδή, κατά την άποψή τους, επέλεξε να παραμείνει πιστός στην ορθόδοξη παράδοση. Ενδεικτικά του κλίματος που επικρατεί ήταν τα γεγονότα κατά τη χειροτονία του νέου Μητροπολίτη Πάφου Γρηγορίου, το καλοκαίρι του 2026, όταν συγκεντρωμένοι υποστηρικτές του Τυχικού φώναζαν συνθήματα όπως «ανάξιος» για τον νέο Μητροπολίτη.

Είναι πλέον σαφές ότι η υπόθεση δεν έχει ξεχαστεί. Αντίθετα, εξακολουθεί να προκαλεί εντάσεις και να διχάζει μερίδα των πιστών, ενώ η ευρύτερη κοινωνία παρακολουθεί με δυσφορία τη συνεχιζόμενη αντιπαράθεση. Πολλοί είναι εκείνοι που εκτιμούν ότι η παρατεταμένη αυτή κατάσταση έχει κουράσει τόσο την Εκκλησία όσο και τους πιστούς, οι οποίοι αναμένουν από την εκκλησιαστική ηγεσία να δώσει οριστική λύση.

Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλούν, σύμφωνα με εκκλησιαστικούς κύκλους, οι επιπτώσεις που ενδέχεται να έχουν οι ενέργειες και οι δημόσιες τοποθετήσεις του Τυχικού στις σχέσεις της Εκκλησίας της Κύπρου με το Βατικανό. Οι σχέσεις αυτές έχουν οικοδομηθεί με προσπάθειες πολλών ετών και αποτελούν σημαντικό κεφάλαιο για τον διαχριστιανικό διάλογο και την παρουσία της Κύπρου στον ευρύτερο εκκλησιαστικό χώρο. Δεν θα πρέπει, επομένως, να τίθενται σε δοκιμασία εξαιτίας προσωπικών αντιπαραθέσεων ή εκκλησιαστικών εκκρεμοτήτων.

Η Εκκλησία της Κύπρου καλείται να διαφυλάξει την ενότητά της, την αξιοπιστία της και τις διεθνείς εκκλησιαστικές σχέσεις της. Η υπόθεση Τυχικού πρέπει να αντιμετωπιστεί με σαφήνεια, θεσμική υπευθυνότητα και σεβασμό στους εκκλησιαστικούς κανόνες, ώστε να μην παρατείνεται μια κατάσταση που προκαλεί αναστάτωση και επιβαρύνει την εκκλησιαστική ζωή.

Υ.Γ.: Το ΑΚΕΛ θέτει σε κίνδυνο την εθνική ασφάλεια της χώρας

Η στάση του ΑΚΕΛ απέναντι στις διεθνείς συμμαχίες και τις στρατηγικές επιλογές της Κυπριακής Δημοκρατίας αποτελεί αντικείμενο έντονης πολιτικής αντιπαράθεσης. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός και άλλοι πολιτικοί κύκλοι έχουν ασκήσει κριτική στο κόμμα, υποστηρίζοντας ότι οι θέσεις του στην εξωτερική πολιτική ενδέχεται να υπονομεύσουν σημαντικές στρατηγικές συνεργασίες της χώρας.

Ειδικότερα, η αρνητική στάση του ΑΚΕΛ απέναντι σε χώρες όπως το Ισραήλ και οι Ηνωμένες Πολιτείες προκαλεί αντιδράσεις από όσους θεωρούν ότι οι δύο αυτές χώρες αποτελούν σημαντικούς εταίρους για την Κύπρο, ιδιαίτερα στους τομείς της ασφάλειας, της ενέργειας και της περιφερειακής συνεργασίας στην Ανατολική Μεσόγειο.

Η κριτική που διατυπώνεται είναι ότι η ιδεολογική προσέγγιση του ΑΚΕΛ, η οποία διατηρεί παραδοσιακά επιφυλακτική στάση απέναντι στη Δύση και ιδιαίτερα απέναντι στο Ισραήλ, ενδέχεται να περιορίζει τα διπλωματικά και στρατηγικά ερείσματα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Παράλληλα, τίθενται ερωτήματα για το κατά πόσον ορισμένες πολιτικές τοποθετήσεις του κόμματος ευθυγραμμίζονται, έστω και ως προς τις συνέπειές τους, με θέσεις περιφερειακών δυνάμεων και οργανώσεων που αντιτίθενται στα δυτικά συμφέροντα.

Η Κύπρος βρίσκεται σε μια ιδιαίτερα ευαίσθητη γεωπολιτική περιοχή και αντιμετωπίζει διαρκώς την απειλή του τουρκικού επεκτατισμού. Η συνεργασία με κράτη που μπορούν να συμβάλουν στην ασφάλεια και τη σταθερότητα της περιοχής δεν αποτελεί πολυτέλεια, αλλά στρατηγική αναγκαιότητα. Η σχέση Κύπρου και Ισραήλ αποκτά, υπό αυτό το πρίσμα, ιδιαίτερη σημασία.

Το ΑΚΕΛ έχει ασφαλώς το δικαίωμα να ασκεί κριτική στην κυβερνητική εξωτερική πολιτική. Ωστόσο, κάθε πολιτική δύναμη οφείλει να σταθμίζει τις συνέπειες των θέσεών της για τα εθνικά συμφέροντα. Η εθνική ασφάλεια και η διατήρηση ισχυρών διεθνών συμμαχιών πρέπει να υπερβαίνουν τις κομματικές και ιδεολογικές αντιπαραθέσεις.

ΤΑ ΝΕΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ηλεκτρικά στην... όπισθεν, υβριδικά στο γκάζι

Πάνω από τα μισά επιβατικά που εγγράφηκαν το πρώτο δεκάμηνο του 2026 είναι υβριδικά, ενώ τα αμιγώς ηλεκτρικά υποχώρησαν τόσο σε μερίδιο όσο και σε αριθμό εγγραφών

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Περισσότερα από 20.000 υβριδικά επιβατικά αυτοκίνητα εγγράφηκαν στην Κύπρο από τον Ιανουάριο μέχρι τον Οκτώβριο του 2026. Αντιστοιχούν στο 53,8% των εγγραφών, έναντι 44,1% το αντίστοιχο δεκάμηνο του 2025. Την ίδια περίοδο, τα αμιγώς ηλεκτρικά υποχώρησαν από το 4,8% στο 4,2%, με λιγότερες εγγραφές σε μιαν αγορά που συνολικά μεγάλωσε.

Η Στατιστική Υπηρεσία καταγράφει 38.006 εγγραφές επιβατικών αυτοκινήτων τύπου σαλούν στο δεκάμηνο, έναντι 34.782 πέρσι, αύξηση 9,3%. Η κατηγορία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ιδιωτικά αυτοκίνητα, ταξί και αυτοκίνητα ενοικίασης.

Η μέτρηση της Στατιστικής Υπηρεσίας αφορά οχήματα που εγγράφηκαν στο Τμήμα Οδικών Μεταφορών κατά την εξεταζόμενη περίοδο. Περιλαμβάνει καινούργια και μεταχειρισμένα και αποτυπώνει τις νέες προσθήκες στο μπιρώο της Κύπρου. Το 53,8% αφορά αυτές τις εγγραφές του δεκαμήνου, ενώ η σύνθεση του συνολικού στόλου είναι διαφορετικό μέγεθος.

Πώς άλλαξε η κατάταξη

Η άνοδος των υβριδικών έχει διάρκεια. Στο δεκάμηνο του 2024 αντιστοιχούσαν στο 36,7% των εγγραφών επιβατικών, πίσω από τα βενζινοκίνητα που είχαν μερίδιο 49,5%. Το 2025 τα ξεπέρασαν κατά 1,6 ποσοστιαία μονάδα. Φέτος η διαφορά έφτασε τις 19,7 μονάδες, καθώς το μερίδιο των υβριδικών ανέβηκε στο 53,8% και των βενζινοκίνητων έπεσε στο 34,1%. Με βάση τα δημοσιευμένα ποσοστά, στο φετινό δεκάμηνο εγγράφηκαν περίπου 5.100 περισσότερα υβριδικά απ' ό,τι πέρσι, αύξηση περίπου κατά το ένα τρίτο.

Η μετατόπιση φαίνεται και στην αντίστροφη πορεία της βενζίνης. Στο δεκάμηνο του 2026, τα βενζινοκίνητα είχαν περίπου 1.800 λιγότερες εγγραφές από πέρσι, με βάση τα δημοσιευμένα μερίδια. Σε ορίζοντα διετίας, το μερίδιό τους έχασε 15,4 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ εκείνο των υβριδικών κέρδισε 17,1 μονάδες.

Στα αμιγώς ηλεκτρικά, το 4,2% του φετινού δεκαμήνου αντιστοιχεί σε περίπου 1.600 αυτοκίνητα, από περίπου 1.670 πέρσι. Πρόκειται για εκτίμηση από τα στρογγυλοποιημένα ποσοστά και το σύνολο των εγγραφών κάθε χρονιάς. Η κάμψη έρχεται μετά την άνοδο του μεριδίου τους από 3,8% το 2024 σε 4,8% το 2025. Σε σύγκριση με το 2024, όταν οι εγγραφές τους υπολογίζονται σε περίπου 1.270, τα ηλεκτρικά παραμένουν υψηλότερα τόσο σε μερίδιο όσο και σε αριθμό. Τα πετρελαιοκίνητα, από την πλευρά τους, έχασαν 0,7 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με πέρσι και περιορίστηκαν στο 7,9%.

Τι έδειξε ο Οκτώβριος

Τον Οκτώβριο εγγράφηκαν 3.850 επιβατικά, έναντι 3.457 τον ίδιο μήνα του 2025, αύξηση 11,4%. Από τη σύγκριση των επίσημων συνόλων του εννεαμήνου και του δεκαμήνου προκύπτει ότι τα μεταχειρισμένα επιβατικά του μήνα αυξήθηκαν από 2.309 σε 2.731, ενώ τα καινούργια μειώθηκαν από 1.148 σε 1.119. Δηλαδή, οι 422 επιπλέον εγγραφές μεταχειρισμένων υπερκάλυψαν τις 29 λιγότερες εγγραφές καινούργιων.

Με την ίδια σύγκριση, αυτήν τη φορά με βάση τα στρογγυλοποιημένα μερίδια του εννεαμήνου και του δεκαμήνου, τα υβριδικά εκτιμάται ότι αντιστοιχούσαν περίπου σε έξι από τις δέκα εγγραφές επιβατικών τον Οκτώβριο του 2026. Τον αντίστοιχο μήνα του 2025 η αναλογία ήταν περίπου 45%.

Τα μεταχειρισμένα έφεραν την αύξηση

Η αύξηση των εγγραφών επιβατικών προήλθε εξολοκλήρου από τα μεταχειρισμένα. Οι εγγραφές τους αυξήθηκαν κατά 20,8%, από 21.828 σε 26.366, ενώ των καινούργιων μειώθηκαν κατά 10,1%, από 12.954 σε 11.640. Έτσι, τα μεταχειρισμένα αντιστοιχούσαν φέτος σχεδόν σε επτά από κάθε δέκα εγγραφές επιβατικών, από 62,8% έναν χρόνο νωρίτερα.

Η διαφορά γίνεται μεγαλύτερη σε βάθος διετίας. Στο δεκάμηνο του 2024, τα μεταχειρισμένα επιβατικά αριθμούσαν 20.132 εγγραφές και τα καινούργια 13.308. Σε σύγκριση με τότε, οι εγγραφές μεταχειρισμένων αυξήθηκαν κατά 31,0%, ενώ οι εγγραφές καινούργιων μειώθηκαν κατά 12,5%. Το μερίδιο των μεταχειρισμένων ανέβηκε από 60,2% το 2024 σε 62,8% το 2025 και 69,4% φέτος.

> **«Στο δεκάμηνο του 2026, τα βενζινοκίνητα είχαν περίπου 1.800 λιγότερες εγγραφές από πέρσι, με βάση τα δημοσιευμένα μερίδια»**

Τα αυτοκίνητα ενοικίασης κινήθηκαν προς την αντίθετη κατεύθυνση από το σύνολο των επιβατικών. Οι εγγραφές τους μειώθηκαν κατά 18,8%, από 4.866 σε 3.953. Αν αφαιρεθεί η κατηγορία αυτή, οι υπόλοιπες εγγραφές επιβατικών αυξήθηκαν κατά 13,8%, από 29.916 σε 34.053.

Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στο σύνολο των μηχανοκίνητων οχημάτων. Οι εγγραφές ανήλθαν σε 48.624, αυξημένες κατά 8,7% σε ετήσια βάση. Οι εγγραφές μεταχειρισμένων οχημάτων αυξήθηκαν κατά 19,2%, ενώ των καινούργιων μειώθηκαν κατά 5,5%.

Τι δείχνουν οι εγγραφές των καινούργιων

Στα καινούργια επιβατικά, η Ευρωπαϊκή Ένωση Κατασκευαστών Αυτοκινήτων (ACEA) καταγράφει για την Κύπρο 1.099 αμιγώς ηλεκτρικά στο εννεάμηνο του 2026, έναντι 1.149 έναν χρόνο νωρίτερα, δηλαδή μείωση 4,4%. Επειδή όμως οι συνολικές εγγραφές καινούργιων επιβατικών μειώθηκαν ταχύτερα, κατά 10,9%, το μερίδιο των ηλεκτρικών σε αυτή την αγορά ανέβηκε από 9,7% σε 10,4%. Στην ΕΕ, για την ίδια περίοδο και επίσης στα καινούργια επιβατικά, το μερίδιό τους αυξήθηκε από 16,1% σε 22,7%.

Ο διαχωρισμός της ACEA ανά τύπο υβριδικού αναδεικνύει δύο διαφορετικές τάσεις στην Κύπρο. Οι εγγραφές των καινούργιων επαναφορτιζόμενων υβριδικών (plug-in) αυξήθηκαν κατά 7,7%, από 601 σε 647. Στα ήπια και πλήρως υβριδικά, που η ACEA καταγράφει ως χωριστή κατηγορία, οι εγγραφές μειώθηκαν οριακά κατά 0,5%, από 5.513 σε 5.485.

Αν αθροιστούν οι δύο κατηγορίες υβριδικών της ACEA, οι εγγραφές καινούργιων στην Κύπρο έφτασαν τις 6.132 στο εννεάμηνο, μόλις 18 περισσότερες από πέρσι. Το στοιχείο αυτό αφορά αποκλειστικά τα καινούργια του εννεαμήνου. Η άνοδος στο 53,8% αφορά ευρύτερη βάση, καθώς η Στατιστική Υπηρεσία συνυπολογίζει τα μεταχειρισμένα και καλύπτει δέκα μήνες.

Οι χορηγίες για ηλεκτροκίνηση

Η τέταρτη προκήρυξη του σχεδίου προώθησης της ηλεκτροκίνησης, που ανακοινώθηκε τον Νοέμβριο του 2025, προέβλεπε 380 χορηγίες των €9.000 για καινούργια οχήματα ιδιωτικής χρήσης με μηδενικές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και 50 χορηγίες του ίδιου ύψους για αντίστοιχα μεταχειρισμένα. Το Τμήμα Οδικών Μεταφορών αναφέρει ότι το σχέδιο έχει ολοκληρωθεί. Τα συγκεντρωτικά στοιχεία των εγγραφών δεν δείχνουν πόσα από τα αυτοκίνητα του δεκαμήνου εγγράφηκαν με επιχορήγηση.

Οι εγγραφές επιβατικών ανά τύπο κίνησης

Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία, τα υβριδικά αντιστοιχούσαν στο 36,7% των εγγραφών επιβατικών αυτοκινήτων τύπου σαλούν το πρώτο δεκάμηνο του 2024. Το μερίδιό τους ανέβηκε στο 44,1% την ίδια περίοδο του 2025 και στο 53,8% το 2026. Στα βενζινοκίνητα, το αντίστοιχο ποσοστό μειώθηκε από 49,5% σε 42,5% και στη συνέχεια σε 34,1%, ενώ στα πετρελαιοκίνητα έπεσε από 10,0% σε 8,6% και κατόπιν σε 7,9%. Τα αμιγώς ηλεκτρικά ανέβηκαν από 3,8% το 2024 σε 4,8% το 2025, προτού υποχωρήσουν στο 4,2% το 2026.

Ο κόσμος αλλάζει, αλλά το βιβλίο... εξελίσσεται

Από τον Thomas Erikson και τον Lilian Thuram μέχρι τη Ρέα Γαλανάκη και την Αγγελική Νικολούλη, η 5η Διεθνής Έκθεση Βιβλίου Λεμεσού φέρνει στους Χαρουπόμυλους Λανίτη περισσότερες από 100 εκδηλώσεις, από τις 20 έως τις 22 Νοεμβρίου

Από τον Thomas Erikson και τον Lilian Thuram μέχρι τη Ρέα Γαλανάκη, τον Fabio Stassi και την Αγγελική Νικολούλη, η 5η Διεθνής Έκθεση Βιβλίου Λεμεσού φέρνει στην Κύπρο σημαντικές προσωπικότητες και περισσότερες από 100 εκδηλώσεις, από τις 20 έως τις 22 Νοεμβρίου στους Χαρουπόμυλους Λανίτη στη Λεμεσό.

Σε έναν κόσμο που αλλάζει με ταχύτητα μεγαλύτερη από εκείνη με την οποία προλαβαίνουμε να τον κατανοήσουμε, το βιβλίο εξακολουθεί να διεκδικεί τον χρόνο, την προσοχή και τη σκέψη μας. Μπορεί η Τεχνητή Νοημοσύνη να γράφει πλέον κείμενα, οι οθόνες να ανταγωνίζονται τις σελίδες και οι βεβαιότητες να καταρρέουν η μία μετά την άλλη, όμως η ανάγκη του ανθρώπου να αφηγείται και να ακούει ιστορίες παραμένει αναλλοίωτη.

Αυτήν ακριβώς την αντίφαση της εποχής επιχειρεί να εξερευνήσει η 5η Διεθνής Έκθεση Βιβλίου Λεμεσού με κεντρική θεματική «Η ρευστότητα των καιρών».

Περισσότεροι από 120 εκθέτες, πάνω από 150 συγγραφείς, ομιλητές και προσωπικότητες του πολιτισμού, έξι θεματικές σκηνές και περισσότερες από 100 εκδηλώσεις συνθέτουν τη μεγαλύτερη μέχρι σήμερα διοργάνωση του θεσμού.

Από τους «Ηλίθιους» του Erikson στον κόσμο του Thuram

Ο Σουηδός Thomas Erikson, συγγραφέας του διεθνούς best seller «Ανάμεσα σε Ηλίθιους», έρχεται στη Λεμεσό για να μιλήσει για την ανθρώπινη συμπεριφορά και τις δυσκολίες της επικοινωνίας. Στη διοργάνωση συμμετέχει και ο Lilian Thuram, παγκόσμιος πρωταθλητής ποδοσφαίρου με τη Γαλλία, συγγραφέας και δραστήρια φωνή κατά του ρατσισμού. Ο Ιταλός Fabio Stassi, γνωστός για τα μυθιστορήματά του και τον ιδιαίτερο λογοτεχνικό κόσμο της βιβλιοθεραπείας, συναντά το κυπριακό αναγνωστικό κοινό, ενώ η σπουδαία Ελληνίδα πεζογράφος Ρέα Γαλανάκη φέρνει στη συζήτηση τη μνήμη, την Ιστορία και τη λογοτεχνία.

Ξεχωρίζουν ακόμη η δημοσιογράφος και συγγραφέας Αγγελική Νικολούλη, ο ψυχίατρος και ψυχαναλυτής Σάββας Σαββόπουλος, ο αρχαιολόγος και δημιουργός περιεχομένου Κωνσταντίνος Λουκόπουλος, γνωστός ως The Mythologist, καθώς και οι Κύπριοι δημιουργοί Σωφρόνης Σωφρονίου και Νικολέττα Δημητρίου.

Πρόκειται για μια συνάντηση διαφορετικών κόσμων: της λογοτεχνίας με την ψυχολογία, του αθλητισμού με την κοινωνική σκέψη, της Ιστορίας με τη σύγχρονη πραγματικότητα.

Όταν τίποτα δεν μένει αμετάβλητο

Η φετινή θεματική δεν περιορίζεται σε μια λογοτεχνική διαπίστωση. Αγγίζει την ίδια την πραγματικότητα που βιώνουμε. Γεωπολιτικές ανατροπές, κοινωνικές μεταβολές, τεχνολογικές εξελίξεις και μεταβαλλόμενες ανθρώπινες σχέσεις δημιουργούν ένα περιβάλλον, όπου ακόμη και όσα θεωρούσαμε δεδομένα επαναπροσδιορίζονται.

Μέσα σε αυτήν τη συνθήκη, η Έκθεση επιδιώκει να λειτουργήσει ως χώρος διαλόγου. Όχι μόνο για τα βιβλία που γράφονται, αλλά και για τα ερωτήματα που γεννούν. Για τη σχέση ατόμου και κοινωνίας, τη δύναμη της μνήμης, τις αντοχές της δημοκρατίας, την ανθρώπινη ψυχολογία και τη θέση της γνώσης στην ψηφιακή εποχή.

> **Σε έναν κόσμο που αλλάζει με ταχύτητα μεγαλύτερη από εκείνη με την οποία προλαβαίνουμε να τον κατανοήσουμε, το βιβλίο εξακολουθεί να διεκδικεί τον χρόνο, την προσοχή και τη σκέψη μας**

Τρεις ημέρες, έξι σκηνές, εκατοντάδες ιστορίες

Για πρώτη φορά, η Έκθεση ανοίγει πλήρως στο κοινό από την Παρασκευή, 20 Νοεμβρίου, στις 10 το πρωί, με τα περίπτερα και τις θεματικές σκηνές σε λειτουργία. Η πρώτη ημέρα περιλαμβάνει επισκέψεις σχολείων, παρουσιάσεις βιβλίων, συζητήσεις και την έναρξη του διεθνούς Επαγγελματικού Συνεδρίου.

Το Σάββατο, 21 και την Κυριακή, 22 Νοεμβρίου, το πρόγραμμα αναπτύσσεται με συναντήσεις συγγραφέων, συνεντεύξεις, βιβλιοπαρουσιάσεις, εργαστήρια και συζητήσεις για τη λογοτεχνία, την Ιστορία, την ψυχολογία και τη σύγχρονη κοινωνία.

Ιδιαίτερη θέση κατέχει η Παιδική και Νεανική Σκηνή, με τη συμμετοχή των Fabien Φckto Lambert, Βίκυς Ξανθοπούλου, Άννας Κουππάνου, Θοδωρή Παπαϊωάννου, Εύης Γεροκώστα και άλλων δημιουργών. Παράλληλα, ο Βιβλιομαραθώνιος ενισχύει τη φιλαναγνωσία, επιχειρώντας να δημιουργήσει νέες γενιές αναγνωστών.

Από την ψυχολογία στην αρχαία μυθολογία

Τρεις εξειδικευμένες δράσεις εμπλουτίζουν τη διοργάνωση. Το Σάββατο, 21 Νοεμβρίου, ο Σάββας Σαββόπουλος εξετάζει τη σχέση ψυχής και σώματος, με αναφορές στο χρόνιο στρες, το τραύμα και την επαγγελματική εξουθένωση.

Την Κυριακή, 22 Νοεμβρίου, ο The Mythologist προσκαλεί το κοινό σε ένα διαδραστικό εργαστήριο για την έρευνα και ερμηνεία των αρχαίων μύθων. Την ίδια ημέρα, η Ξένια Τσολάκη Μεταξά εστιάζει στη συμβολή της μουσικής και της αφήγησης στη γλωσσική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών.

Οι δράσεις πραγματοποιούνται στο Παλαιό Ξυδάδικο, με περιορισμένο αριθμό συμμετεχόντων.

Το μέλλον του βιβλίου περνά από τη Λεμεσό

Παράλληλα, το 5ο Επαγγελματικό Συνέδριο φιλοξενεί 45 ομιλητές από 11 χώρες, ανοίγοντας τη συζήτηση για την Τεχνητή Νοημοσύνη, τα πνευματικά δικαιώματα, τις ψηφιακές εκδόσεις και το μέλλον της ανάγνωσης.

Σημαντικό βάρος δίνεται στη δυνατότητα της Κύπρου να λειτουργήσει ως γέφυρα μεταξύ της ευρωπαϊκής και της αραβικής αγοράς βιβλίου. Το συνέδριο πραγματοποιείται την Παρασκευή, ενώ το Σάββατο συνεχίζονται οι επαγγελματικές συναντήσεις και οι δράσεις δικτύωσης.

Πέντε χρόνια μετά την πρώτη της διοργάνωση, η Διεθνής Έκθεση Βιβλίου Λεμεσού επιχειρεί κάτι μεγαλύτερο από την καθιέρωση ενός ετήσιου πολιτιστικού γεγονότος: να κατασήσει την Κύπρο σημείο συνάντησης δημιουργών, αναγνωστών και επαγγελματιών από διαφορετικές χώρες.

Γιατί σε καιρούς ρευστούς, ίσως εκείνο που έχουμε περισσότερο ανάγκη δεν είναι ακόμη μία γρήγορη απάντηση. Είναι μια καλή ερώτηση. Και τα βιβλία εξακολουθούν να γνωρίζουν πώς να την θέτουν.

Πού και πότε: 20–22 Νοεμβρίου 2026, Χαρουπόμυλοι Λανίτη, Λεμεσός. Αναλυτικό πρόγραμμα και πληροφορίες: www.limassolbookfair.com.

Υποτροφίες €20.000 σε 20 φοιτητές και φοιτήτριες του ΤΕΠΑΚ από το Ίδρυμα Sievert Larsson

Την οικονομική ενίσχυση 20 προπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών με πολύ καλή ακαδημαϊκή επίδοση, οι οποίοι προέρχονται από οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα, προβλέπει συμφωνία χορηγίας ύψους €20.000 μεταξύ του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) και του Ιδρύματος Υποτροφιών Sievert Larsson (Sievert Larsson Scholarship Foundation). Η συμφωνία υπογράφηκε την Πέμπτη, 29 Οκτωβρίου 2026, από τον Πρύτανη του ΤΕΠΑΚ, Καθηγητή Παναγιώτη Ζαφείρη, και τον Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος Sievert Larsson, Χρίστο Παπουτσά. Στο πλαίσιο της συμφωνίας, θα παραχωρηθούν 20 υποτροφίες, ύψους €1.000 η καθεμία, σε φοιτητές και φοιτήτριες από διαφορετικά Τμήματα του Πανεπιστημίου, με στόχο τη στήριξη της συνέχισης των σπουδών τους. Η επιλογή των δικαιούχων θα πραγματοποιηθεί με βάση ακαδημαϊκά και κοινωνικοοικονομικά κριτήρια. Συγκεκριμένα, οι υποψήφιοι θα πρέπει να έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρώτο έτος των σπουδών τους, δηλαδή δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, και να διαθέτουν ελάχιστο μέσο όρο βαθμολογίας 7,5. Η κατάταξη των υποψηφίων θα γίνει με βάση την κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση, ενώ κατά την επιλογή των δικαιούχων θα ληφθεί υπόψη και η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων. Η απονομή των υποτροφιών προγραμματίζεται να πραγματοποιηθεί τον Δεκέμβριο του 2026, σε ειδική εκδήλωση στο ΤΕΠΑΚ, κατά την οποία εκπρόσωπος του Ιδρύματος θα παραδώσει τις υποτροφίες στους δικαιούχους φοιτητές και φοιτήτριες. Η πρωτοβουλία ενισχύει την προσπάθεια στήριξης φοιτητών και φοιτητριών που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες, αναγνωρίζοντας παράλληλα την ακαδημαϊκή τους προσπάθεια και επίδοση. Μέσα από τη συνεργασία με το Ίδρυμα Sievert Larsson, δημιουργούνται πρόσθετες δυνατότητες οικονομικής ενίσχυσης των φοιτητών και φοιτητριών του ΤΕΠΑΚ, συμβάλλοντας στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης και συμμετοχής στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση.

Συνάντηση του Ινστιτούτου Δημογραφικής και Μεταναστευτικής Πολιτικής Κύπρου με την Υφυπουργό Κοινωνικής Πρόνοιας

Αντιπροσωπία του Διοικητικού Συμβουλίου του Ινστιτούτου Δημογραφικής και Μεταναστευτικής Πολιτικής Κύπρου, με επικεφαλής τον Πρόεδρό του, Ανδρέα Μορφίτη, πραγματοποίησε στις 9 Νοεμβρίου 2026 συνάντηση με την Υφυπουργό Κοινωνικής Πρόνοιας, Τίνα Παύλου. Στο επίκεντρο της συνάντησης βρέθηκαν οι σοβαρές δημογραφικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Κύπρος, η συνεχιζόμενη μείωση των γεννήσεων και η ανάγκη ενίσχυσης του θεσμού της οικογένειας. Παράλληλα, ανταλλάχθηκαν απόψεις για τις προκλήσεις που αφορούν την ομαλή κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών, καθώς και για τη θετική εξέλιξη που καταγράφεται ως προς τη μείωση των μεταναστευτικών ροών και του αριθμού των αιτητών ασύλου. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην εισήγηση του Ινστιτούτου για τη δημιουργία εξειδικευμένης Διεύθυνσης Δημογραφικής Πολιτικής, με σαφή αρμοδιότητα τον ολοκληρωμένο σχεδιασμό, τον συντονισμό και την παρακολούθηση πολιτικών για την αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος. Η προτεινόμενη Διεύθυνση θα μπορούσε να αναλάβει τον συντονισμό οριζόντιων πολιτικών που επηρεάζουν άμεσα τη δημογραφική προοπτική της χώρας, με ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση της οικογένειας, την πρόσβαση σε προσιτή στέγαση, την αποκέντρωση και την παιδεία, με επίκεντρο την καλλιέργεια αξιών και αρχών που διαχρονικά αποτελούν θεμέλιο της κυπριακής κοινωνίας. Η Υφυπουργός Κοινωνικής Πρόνοιας ανταποκρίθηκε θετικά στην εισήγηση του Ινστιτούτου, αναγνωρίζοντας τη σημασία μιας πιο συστηματικής και συντονισμένης προσέγγισης για την αντιμετώπιση των δημογραφικών προκλήσεων. Το Ινστιτούτο Δημογραφικής και Μεταναστευτικής Πολιτικής Κύπρου επαναβεβαιώνει τη δέσμευσή του να συμβάλλει ενεργά στον δημόσιο διάλογο και στην προώθηση τεκμηριωμένων προτάσεων πολιτικής, με στόχο τη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης και μακροπρόθεσμης εθνικής στρατηγικής για το δημογραφικό και τη μετανάστευση.

Συνεχίζονται οι εγγραφές για τα δωρεάν προγράμματα κατάρτισης ψηφιακών δεξιοτήτων στον Δήμο Λεμεσού

Ο Δήμος Λεμεσού ενημερώνει ότι συνεχίζονται οι εγγραφές νέων κύκλων μαθημάτων στο πλαίσιο του έργου «Δωρεάν προγράμματα κατάρτισης ψηφιακών δεξιοτήτων για άτομα 55 χρονών και άνω». Το πρόγραμμα υλοποιείται από το Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου (ΚΕΠΑ) και διοργανώνεται με τον συντονισμό του Δήμου Λεμεσού, αποσκοπώντας στην ενδυνάμωση των μεγαλύτερων σε ηλικία συμπολιτών μας, τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασής τους στον ψηφιακό κόσμο και τη βελτίωση της καθημερινότητάς τους. Πρόγραμμα & Χώροι Διεξαγωγής: Εστία Ενηλίκων Αγίας Φύλας (1ης Απριλίου 14, Αγία Φύλα): Έναρξη μαθημάτων: 26 Οκτωβρίου 2026. Πληροφορίες & Εγγραφές: Τηλ. 25736291. Δημοτικό Κέντρο Κοινωνικών Προγραμμάτων «Δημοτικές Πολυκατοικίες Πλουτής Σέρβας» (Οδός Μισιαούλη & Καβάζογλου): Έναρξη μαθημάτων: 17 Νοεμβρίου 2026. Πληροφορίες & Εγγραφές: Τηλ. 25348048. ΣΚΕ Μέσα Γειτονιάς (Μοδέστου Παντέλη 13, Μέσα Γειτονιά): Έναρξη μαθημάτων: 20 Ιανουαρίου 2027. Πληροφορίες & Εγγραφές: Τηλ. 25723209. Τα μαθήματα αυτά θα διεξάγονται καθ όλη τη διάρκεια της χρονιάς. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν όλα τα υφιστάμενα μέλη του Κέντρου, καθώς και όσοι ενδιαφερόμενοι επιθυμούν να εγγραφούν ως νέα μέλη. Για γενικές πληροφορίες σχετικά με τα προγράμματα, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν στο τηλέφωνο 25348048.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Παντέλα Παναγιώτα, Αγίου Γεωργίου 121 και Ανθούσης 10, δίπλα από Ζορπά, δρόμος Ανθούπολης - Παλαιχωρίου, Λακατάμεια, τηλ.: 22327100, 22327102.

Χαγκούδης Ανδρέας, Λεωφ. Στροβόλου 244 Γ, έναντι πρώην Sun Tower, Στρόβολος, τηλ.: 22049296, 96118353.

Χατζηαποστόλου Αντώνης, Λεωφ. Κυριάκου Μάτση 37 Α, δρόμος Junior English School, τηλ.: 22311416, 99513314.

Τσακμάκης Θεόκλητος, Αγίου Ανδρέου 64, απέναντι από το Ταχυδρομείο και Ζορπά, δίπλα από περίπτερο Άμστερνταμ, Παλουριώτισσα, τηλ.: 22260566.

Καρή Χριστιάνα, Ανδρέα Αβρααμίδη 50, απέναντι από το Αρεταίειο Νοσοκομείο, Στρόβολος, τηλ.: 22771999, 22351072.

Κυριάζου Άννα Μαρία, Ηνωμένων Εθνών & Μητέρας Τερέζας 1 Α, Καλλιθέα, μετά τον κυκλικό κυκλοφοριακό κόμβο της Carlsberg προς το εστιατόριο Ιδάλιον, αριστερά μέσα, δίπλα από το περίπτερο Anytime, Δάλι, τηλ.: 22313525.

ΛΕΜΕΣΟΣ

Νεοκλέους Άντρια, Παναγίας Ευαγγελίστριας 32, κατ. 234, πλησίον κυκλικού κυκλοφοριακού κόμβου Τροόδους, απέναντι από Coffee Island, Κάτω Πολεμίδια, τηλ.: 25322333, 99824908.

Αβραάμ Χριστίνα, Φραγκλίνου Ρούσβελτ 111, 150 μ. δυτικά από τη φρουταρία Λιμνιά, τηλ.: 25521212, 99362307.

Μενελάου Παυλίνα, Λεκορπουζιέ 32, Νάαφι, βόρεια φώτων Debenhams Apollo, 2ο στρίψιμο αριστερά και 200 μ. στα αριστερά, τηλ.: 25251122, 25102995.

Λίμπερμαν Σιπρίτ, Θέκλας Λυσιώτη 23 Α, περιοχή Αγίας Ζώνης, δίπλα από το Θέκλειο Γυμνάσιο, τηλ.: 25044308, 96497660.

Λεωνίδου Νατάσα, Κολωνακίου 60, δρόμος Columbia, περιοχή Λινόπετρας, έναντι Electroline, Άγιος Αθανάσιος, τηλ.: 25327766, 25102915.

ΛΑΡΝΑΚΑ

Κωνσταντίνου Καλλιόπη, Σόλωνος 3, Πλατεία Δρομολαξιάς, Δρομολαξιά, τηλ.: 24427906, 96237223.

Νίνος Ιωάννης, Πίνδου 9, Λεωφ. Αγ. Αναργύρων, Lambros Court, κατ. 3, τηλ.: 24100115.

Χριστοδούλου Μαργαρίτα, γωνία Αρμενικής Εκκλησίας 2, πλησίον ΟΥΤΑ, κέντρο πόλεως, τηλ.: 24652440, 24644385.

ΠΑΦΟΣ

Γκλάρα Κωνσταντίνου Ιωάννα, Λεωφ. Ελλάδος 11, στο ύψος εκκλησίας Αποστόλων Πέτρου & Παύλου, τηλ.: 26100292, 97743242.

Αλεξάνδρου Γεωργίου Ορθοδοξία, Αρσινόης 9, Πόλις Χρυσοχούς, τηλ.: 26321745, 99214260.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ

Λοΐζου Δέσποινα, 1ης Απριλίου 228, Φωτιάνα Complex, Παραλίμνι, τηλ.: 23250061, 97553997.

Λεοντίου Αντωνία, Ελευθερίας 71, δρόμος φούρνου Θημωνιάς, Δερύνεια, τηλ.: 23821380.

ΚΕΝΤΡΑ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ ΠΙ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 22502019,Ιπποκράτειο Νοσοκομείο, 6-12 Ψαρών, 2408 Έγκωμη.

ΛΕΜΕΣΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 25200194, Mediterranean Hospital, Στυγός 9, 3117 Αγία Φύλα.

ΛΑΡΝΑΚΑ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 24636343, Ιατρικό Κέντρο Αγία Μαρίνα, Παύλου Βαλδασερίδη 10, 6018 Λάρνακα.

ΠΑΦΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 26848113, Ιδιωτικό Νοσοκομείο Ευαγγελισμός, Βασιλέως Κωνσταντίνου 82, 8021 Πάφος.

ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 23849400, Πολυκλινική Λητώ, Λεωφόρος Σωτήρας 8, 5286 Παραλίμνι.

Ώρες λειτουργίας: 11.00 – 17.00. Επιπρόσθετα, το τηλεφωνικό κέντρο θα ξεκινά τη λειτουργία του 30 λεπτά πριν από την έναρξη λειτουργίας των ΥΕ.

Εκλογική Γενική Συνέλευση

Καλούνται τα Μέλη του Συνδέσμου Καρδιοπαθών και Φίλων Λάρνακας, στην Εκλογική Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου, που θα γίνει την Παρασκευή, 27 Νοεμβρίου 2026 και ώρα 10:00 π.μ. στα Γραφεία του Συνδέσμου Καρδιοπαθών και Φίλων Λάρνακας, στο Χρυσοστόμειο Μέλαθρον (Επιδαύρου 22-24, 6036 Λάρνακα).

Συναυλία Χριστουγέννων

Ο Μάριος Βασιλείου, ο οποίος τιμήθηκε με την 1η Ευρωπαϊκή Διάκριση Ορθοδόξων Ακολουθιών, και η χορωδία των Δήμων Λευκωσίας και Αγλαντζιάς υπό τη διεύθυνση της Γλυκερίας Ανδρέου, παρουσιάζουν στην εκκλησία της Αγίας Βαρβάρας, στο Καϊμακλί, την Πέμπτη, 19 Νοεμβρίου και ώρα 7:30 μ.μ., την επίσημη ετήσια συναυλία για τα Χριστούγεννα υπό την αιγίδα του Αρχιεπισκόπου Γεωργίου και την υψηλή προστασία του Προέδρου της Δημοκρατίας. 70 φωνές ενώνονται για να υμνήσουν τα Χριστούγεννα και την Υπεραγία Θεοτόκο. Είσοδος ελεύθερη.

ΠΟΣΟ, ΠΟΤΕ ΚΑΙ ΠΩΣ ΣΚΟΡΑΡΟΥΝ

Ο «φάκελος γκολ» των υποψήφιων πρωταθλητών και Ευρωπαίων

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΥΚΑΡΙΔΗΣ

Το γκολ είναι αυτό που καθορίζει τα σκορ, τα αποτελέσματα, τις νίκες. Είναι το σημείο αναφοράς σε κάθε κούρσα πρωταθλήματος. Δεν είναι απαραίτητο το ποιος θα σκοράρει παραπάνω. Μετρά και η άμυνα. Αλλά μετρά και η συνέπεια, η συνέχεια στο σκοράρισμα. Ας δούμε πόσο και πότε λοιπόν σκοράρουν οι ομάδες που βρίσκονται στις πρώτες εφτά θέσεις της βαθμολογίας, μετά από εννέα αγωνιστικές. Δηλαδή, οι εφτά ομάδες που διεκδικούν τίτλο και Ευρώπη.

Στις εννέα πρώτες αγωνιστικές, οι ομάδες από την πρώτη ΑΕΚ, μέχρι τον έβδομο Άρη έχουν σημειώσει συνολικά 118 γκολ. Υπάρχουν σοβαρές διαφορές μεταξύ τους, οκτώ γκολ δυναμικό χωρίζουν τις δύο πιο εύστοχες ομάδες ΑΠΟΕΛ και Απόλλωνα, από την τελευταία, αυτήν τη στιγμή στην κατάταξη, Πάφο.

Ημίχρονα και 15λεπτα

Οι τάσεις είναι εμφανείς και ίσως αναμενόμενες. Στο ποδόσφαιρο, συνήθως σημειώνονται περισσότερα τέρματα στο 2ο ημίχρονο απ' ό,τι στο πρώτο. Η ζυγαριά γέρνει αρκετά, 71 γκολ, δηλαδή το 60,4% σημειώθηκαν από το 46ο λεπτό μέχρι τη λήξη του αγώνα. Άρα στο πρώτο μέρος σημειώθηκε στο 39,6%, που σημαίνει 47 τέρματα. Αν τώρα χωρίσουμε τα δεκαπεντάλεπτα, ώς ένα σημείο είναι όλα νορμάλ. Ας πούμε το ποσοστό 29% των τερμάτων που σημειώνονται μετά το 75'. Είναι συνολικά 34 γκολ. Φυσικά θα πρέπει πάντα να έχουμε υπόψη ότι δεν μιλάμε για 15 λεπτά, αλλά πάντα για περισσότερα. Συν το ότι οι ομάδες ρισκάρουν περισσότερο, οπότε και οι επιθέσεις είναι πιο έντονες, αλλά και οι χώροι πίσω είναι μεγαλύτεροι για αντεπιθέσεις. Φυσιολογικά, τα λιγότερα γκολ μπαίνουν στα πρώτα 15'. Προκαλεί εντύπωση η παραγωγή στο πρώτο 15λεπτο της επανάληψης, τα 23 γκολ είναι η δεύτερη καλύτερη παραγωγή. Κατά τα άλλα, όλα νορμάλ.

Οι ομάδες

ΑΕΚ: Σκοράρει περισσότερο στο 2ο ημίχρονο και είναι πολύ δυνατή μετά το 75' με τα εφτά γκολ, αλλά και αρκετά καλή στο σκοράρισμα από το 31' μέχρι και το τέλος του πρώτου μέρους. Είναι όμως μία εκ των τριών ομάδων που δεν πέτυχαν κανένα γκολ στα πρώτα 15 λεπτά. Τα 19 γκολ που πέτυχε είναι η 3η καλύτερη επίδοση.

ΟΜΟΝΟΙΑ: Αρχίζει εντυπωσιακά, πέτυχε το 33% των γκολ στα πρώτα 15'. Μετά μικρή καθίζηση και μετά ξαναπαίρνει μπρος. Γενικά ομιλούντες δεν έχει κάποιο σούπερ διάστημα σκοραρίσματος, αλλά είναι καλή στο ξεκίνημα των δύο ημιχρόνων και στο φινάλε. Αναλόγως δημιουργίας ευκαιριών έχει λίγα γκολ (17).

ΑΕΛ: Σημείο αναφοράς το πρώτο τρίτο των αγώνων. Δεν έβαλε γκολ όχι μόνο στα πρώτα 15', αλλά ούτε και με τη συμπλήρωση 30 λεπτών. Οπότε είναι απόλυτα εξηγήσιμη η ανισορροπία στα γκολ ανά ημίχρονο. Πέτυχε τα 11 από τα 14 της τέρματα στο δεύτερο ημίχρονο και το 1/3 μετά το 75'.

ΑΠΟΕΛ: Πρώτη επίθεση (21 γκολ), πιο εύστοχη ομάδα στο 2ο ημίχρονο με 13 τέρματα. Είναι ο «βασιλιάς» του τελευταίου «15λεπτου», όπου καταφέρε να πετύχει εννέα γκολ.

Πάφος: Έχει ενδιαφέρον η κατανομή για μια ομάδα πολύ επιθετική, αλλά ώς τώρα αναλόγως αναποτελεσματική. Δεν σκόραρε στην αρχή, έχει μόλις ένα γκολ μετά το 75' και άλλο ένα μετά το 60'. Τρελό στατιστικό τα έξι (σχεδόν τα μισά της), στο πρώτο τέταρτο του 2ου ημιχρόνου.

Απόλλων: Μαζί με τον ΑΠΟΕΛ έχει την καλύτερη επίθεση. Είναι η μόνη ομάδα από τις επτά που σκόραρε έστω και οριακά πιο πολλά γκολ στο 1ο ημίχρονο, αλλά και η πιο εύστοχη στα πρώτα 45'. Σημείο αναφοράς το διάστημα μετά το 30', όταν και πέτυχε έξι τέρματα.

> **Το διάστημα μετά το 75΄ είναι φυσιολογικά το πιο αποδοτικό, καθώς σημειώθηκε το 29% από τα τέρματα**

Άρης: Μοιράζεται με την Πάφο χειρότερη επίθεση της επτάδας. Δεν έχει κανένα «φοβερό» 15λεπτο, μάξιμουμ τρία γκολ σε ένα διάστημα.

Ματς ανομβρίας

Καμία από τις εφτά ομάδες δεν κατάφερε να σκοράρει και στα εννέα παιχνίδια. Ο ΑΠΟΕΛ και η ΑΕΚ έμειναν άσφαιροι μία μόνο φορά. Το ίδιο και ο Άρης, που δεν έχει υψηλή επίδοση (13 γκολ μόνο), αλλά καταφέρνει να βάζει γκολ σχεδόν κάθε φορά. Ο Απόλλωνας σκόραρε σε εφτά, την ίδια επίδοση έχει και η ΑΕΛ, ενώ η Ομόνοια δεν κατάφερε να πετύχει γκολ σε τρία παιχνίδια. Πρώτη στα ματς ανομβρίας η Πάφος, που σε τέσσερεις αγώνες δεν βρήκε δίχτυα.

Πλουραλισμός;

Πόσοι είναι οι σκόρερ ανά ομάδα. Οι κορυφαίες επιθέσεις δεν είναι πρώτες σε πλουραλισμό. Το παράδοξο είναι η ΑΕΛ των 14 τερμάτων, τα οποία πέτυχαν 11 διαφορετικοί παίκτες. Η Ομόνοια είναι η άλλη ομάδα με διψήφιο αριθμό σκόρερ, έχει 10. Απόλλων και ΑΠΟΕΛ έχουν εννέα, η Πάφος επτά, ενώ παράδοξο νούμερο δύο είναι ο Άρης. Μόλις πέντε παίκτες πέτυχαν γκολ. Εξήγηση, το γεγονός ότι ο Εφαγκέ πέτυχε τα επτά από τα 13.

ΓΚΟΛ ΑΝΑ ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΛΕΠΤΟ

ΟΜΑΔΑ	1-15	16-30	31-45	46-60	61-75	76-90
ΑΕΚ	0	3	4	3	2	7
ΟΜΟΝΟΙΑ	4	1	2	4	1	5
ΑΕΛ	0	0	3	4	2	5
ΑΠΟΕΛ	3	3	2	2	2	9
ΠΑΦΟΣ FC	0	3	2	6	1	1
ΑΠΟΛΛΩΝ	3	2	6	2	4	4
ΑΡΗΣ	2	3	1	2	2	3
ΣΥΝΟΛΟ	12	15	20	23	14	34

ΓΚΟΛ ΑΝΑ ΗΜΙΧΡΟΝΟ

ΑΕΚ	19	7-12
ΟΜΟΝΟΙΑ	17	7-10
ΑΕΛ	14	3-11
ΑΠΟΕΛ	21	8-13
ΠΑΦΟΣ	13	5-8
ΑΠΟΛΛΩΝ	21	11-10
ΑΡΗΣ	13	6-7
ΣΥΝΟΛΟ:	118	47-71